

111
Hle

ALEXANDERS SAGA

ISLANDSK OVERSÆTTELSE

VED

BRANDR JÓNSSON

(BISKOP TIL HÖLAR 1263—64)

UDGIVEN AF

KOMMISSIONEN FOR
DET ARNAMAGNÆANSKE LEGAT

GYLDENDALSKE BOGHANDEL — NORDISK FORLAG
KØBENHAVN MCMXXV

HÁSKÓLI ÍSLAND

Herved udsendes en ny udgave af Alexanders saga eller den af den lærde Brandr Jónsson — biskop til Holar 1263—64 — foretagne oversættelse af Philippus Gualterus' digt i 10 bøger om Alexander d. store, hvilket igen hovedsagelig beror på Curtius' bekendte værk. Oversættelsen, i prosa, er foretaget med et mesterskab, der søger sin lige, så at sagaen allerede af den grund fortjener den største opmærksomhed. Den er desuden den eneste islandske oversættelse, som med sikkerhed kan henføres til et bestemt navn og en bestemt tid. En sammenligning mellem denne oversættelse og den øvrige oversættelseslitteratur (f. eks. Rómverjasögur) vil sikkert kunne føre til vigtige og interessante resultater i sproglig, især stilistisk henseende.

Det er den Arnamagnæanske Kommission en særlig tilfredsstillelse at besørge en ny, tidsvarende udgave af sagaen efter det prægtige håndskrift, som det lykkedes Arne Magnusson

til hans store glæde at erhvæve for 235 år siden. Det vides nemlig, at han selv havde påtænkt en udgave, som han dog aldrig fik istandbragt. Kommissionen håber, at udgaven også af denne grund vil blive modtaget med tilfredshed af dem, der sysler med Islands gamle litteratur og sprog.

Iøvrigt kan Kommissionen henvise til udgiverens indledning.

København, i januar 1925.

Johannes C. H. R. Steenstrup.

Finnur Jónsson. Sofus Larsen. Kr. Erslev.

Verner Dahlerup.

INDLEDNING

Filip Gautier, Philippus Gualterus, de Castilione (af Château) levede før og efter 1200 og var provst ved domkirken i Dornick (Tournai). Han forfattede et digt Alexandreis om Alexander d. store og hans erobringstog. Digtet er i 10 bøger, alt i heksametre; foran enhver bog findes 10 linjer, der består af en kort indholdsangivelse. Det hele indledes med en prosaisk fortale. Hver bog begynder med de enkelte bogstaver i navnet Guillermus efter den rigtige rækkefølge, idet forfatteren tilegnede digtet erkebiskop Guillermus af Rheims (d. 1201). Digtet er ifg. forf. selv forfattet i løbet af 5 år; det er skrevet i flydende vers og i det hele i et meget godt sprog.

Til Norden er dette digt nået ret tidlig, senest ved midten af 13. årh. Vi ved med stor sandsynlighed, at det var præsten — senere biskop — Brandr Jónsson, der oversatte digtet.

Ved sagaens slutning, som den findes i AM 226, fol., hedder det udtrykkelig (se s. 155), at han er oversætteren, og det samme siges lige efter afskriften af Gyðingasaga, at han også „oversatte Alexander magnus“¹); når det tilføjes, at han gjorde det efter opfordring af „kong Magnus, kong Hakon d. gamles søn“, er dette måske rigtigt, ti Magnus var allerede ved den tid, da Brandr opholdt sig i Norge, bleven medkonge.

Brandr Jónsson hørte til en hövdingeslægt, de så-

¹) Jfr. min litt. hist.² II, 861. 862; Gyð. s. (udg.) s. 101.

kaldte Svinfellinger (efter gården Svínafell i Skaftafells-syssel). Ved år 1238 nævnes han; da overtog han, der var præst, foreløbig styrelsen af Skalholt bispestol efter biskop Magnus' død. 1247 blev han abbed i Tykkvebær-kloster og 1262 udset til at være biskop til Holar. Han rejste udenlands for at blive bispeviet samme år og opholdt sig i Norge vinteren 1262—63.

At Brandr under sit ophold i Norge blev knyttet til kong Hakon siger sig selv. Vinteren 1262—63 opholdt både kong Hakon og Magnus sig i Trondhjem, og det er selvfølgelig givet, at Brandr, der skulde vies af ærkebispem i Nidaros, også opholdt sig dér. Han blev viet til biskop 4. marts 1263. Efter at være vendt hjem (1263) levede han kun knapt ét år, idet han døde allerede 26. maj 1264. Brandr får et udmærket eftermæle (se min litt. hist.²) både som menneske og som lærd, der uddannede flere dygtige mænd. Han vides at have foretaget en udenlandsrejse för 1232 (i hvilket år han vendte tilbage), sikkert en studierejse, hvorom vi ellers desværre ingenting ved¹). Det er klart, at han har været højt anset både inden- og udenlands på grund af sin lærdom. Hans kundskaber i latin ses at have været overordenlige. Han er den tredje i rækken af de Islændinger, som på opfordring af norske konger udførte litterære bedrifter i Norge, hvilket i en anden henseende er meget vigtigt, nemlig med hensyn til de litterære forhold i Norge i det hele taget.

Det er nu det rimeligste, at Brandr har foretaget sin oversættelse i den nævnte vinter (1262—63); originalen har snarest eksisteret i Norge; det er næppe rimeligt at antage, at Brandr har haft den med sig fra Island.

At han har taget sin oversættelse eller en afskrift med sig til Island er utvivlsomt; det er herfra, alle de eksisterende håndskrifter deraf, så vidt ses kan, stammer, intet fra Norge.

¹) Om Brandr kan henvises til Tr. Þórhallssons velskrevne afhandling i „Skírnir“ 1923.

Håndskrifter. Af sagaen haves der heldigvis et udmærket håndskrift fra slutningen af det 13. årh., et af de fineste, der findes i den Arnamagnæanske samling, 519 a, 4°. Det er fuldstændig bevaret med undtagelse af 2 blade, der har været det inderste bladpar i håndskriftets 3. læg; det er de blade, der har været imellem nuværende bl. 18 og 19¹). Oprindeligt har bogen således bestået af 39 blade i 5 læg, hvoraf det første kun består af 7 blade (det 7. er føjet til de 3 sammenhængende bladpar). Dette er et ret sjældent forekommende forhold. Den første og den sidste side i bogen er oprindeligt blanke.

Håndskriftet er i det hele vel bevaret. Af det 1. bl. er øverste hjørne til venstre lidt beskadiget, så at den store initial (D) er halvt revet bort. Af det sidste bl. er det nederste hjørne til højre også afrevet, hvorved nogle bogstaver i slutningen af de 3 sidste linjer er forsvundne. Skriften er heit igennem særdeles tydelig; faksimilet i Palæografisk atlas, oldn.-isl. afdel., nr. 31, giver et fortrinligt billede af håndskriftet. Initialerne er smukt tegnede, (røde, grønne eller blå, undertiden sorte). På et par steder er nogle linjer noget udviskede på en ret mærkelig måde, uden at grunden dertil er let at se (om det er på grund af fugtighed er uklart, og lidet forståeligt). Dog er den oprindelige ordlyd på intet punkt uklar; kun et par ords skrivemåde (forkortet eller ikke) kan måske være lidt tvivlsom. Disse stykker er: bl. 31 a l. 18—19 (*sagt—her* og *I—eptir*; udg. 129_{31—33}), og l. 25—35 (siden ned, dog er enkelte ord i l. 27—29 tydelige nok; *honom—þviat*; udg. 130_{11—32}). Også de 3 sidste linjer 31 b er tildels noget afblegede. Så er der de 7 sidste linjer bl. 32a (*Her—þat*, udg. 134_{33—135₁₃}). Endelig er bl. 32 b fra og med l. 18 navnlig i den venstre del deraf noget udvisket (*lið—broður*; udg. 136_{15—137₁₆}). En ejer eller ihænde-haver af hds. har på bagsiden af det sidste blad skrevet det afblegede stykke

¹) Nederst på s. 18 b står med en hånd fra 16. (ell. 17.) årh.: „her fattis tho blad“.

på s. 31 a (*ok friða fyrir* osv.) til *yfir* i 1. l. 31 b, men med senislandsk retskrivning og forkortninger. På lignende måde er også det afblegede stykke nederst på s. 32 a (*Her hefi ec fyrir* osv.) skrevet på et tilføjede papirblad med en anden og som det synes ældre hånd end den første. Endelig er også stykket 32 b (*at lið Alexandri* osv.) afskrevet med samme hånd på et andet papirblad. Disse afskrifter er dog ikke nøjagtige eller bogstavrette. Men én ting viser de med uimodsigtelig sikkerhed, at de er foretagne af en Islænding og da på Island. Det er således sikkert, at håndskriftet har været dér til ind i det 16. årh., en nærmere bestemmelse er vist umulig. Fra Island er det blevet bragt til Norge, ialfald før 1594. Da var hds. i en Jakob Peder-søns eje. Denne har nemlig på det foran indføjede papir-(smuds)blad skrevet følgende:

Jacob Pederssønn er mit naffn,
och thet gaffuis mig vðj daab,
Jesus Christus fódðis mig till gaffnn
thill hannem staar allt mit haab.

Anno Christi 1594.

Huad paa deg sigis skót du ey om,
der liugis dog paa saa mangan from.

Herpå følger 10 linjer parvis rimede om venners upålidelighed:

Thend stund ieg haffde och kunde giffue,
Da mentte ieg med venner leffue,
Och for thennem baade dicte och schriffue,
Och y andre maader thidenn fordriffue.
Menn nu min Vegen begynder att halde,
Monne de mig och med alle fra falle,
De forachter S: Jórgenn for huad staar bar(?)
Menn gud och lycken kand igenn gióre hannem(?) klar(?),
Dennem till sorig, och mig till nytte,
Saa pleyer Verdenn blant Venner att bytte.

Derpå følger disse disticha af „Cato“:

Si tibi sint nati nec opes tunc artibus illos
instrue, quo possint inopem defendere vitam

O formose puer nimium ne crede colori
paa ejn dag kand hende sig

Att du faar magno dolorj.

På bladets bagside findes følgende:

Vere schall mader }
maadelig glader. }

Raadig och róyster }
vejnfaster och tróuster. }

Och holde sig vðj alle middell maade }
ald hofferdighed schullum vy forlade. }

Huad heller verden ganger da apter eller fram }
Tha haffuer du heder och ingen skam¹). }

Derunder står det runealfabet, der findes gengivet i Aar-bøger 1910 s. 305.

Der findes hyppig i randen bemærkninger, især sigtende til indholdet, både på dansk (norsk) og islandsk, disse altså fra den fornorske periode, og vistnok med samme hånd som den anden islandske på de vedføjede papirblade. Alle disse bemærkninger er fuldstændig betydningsløse, hvorfor der her ikke tages videre notits deraf (ovf. er bemærkningen nederst på 18 b anført). Her skal kun tilføjes, at nederst på s. 26 b findes følgende bemærkning (der sigter til det dér fortalte): „Epithaphium Regis Persarum Darij | Hic requiescit Darius qui præfiguratus est in prophetia Danielis, Aries | cujus cornu |: regim̄. Alexander subjugavit sibi ... (bortskåret)“. Dette er blevet fortsat øverst s. 27 a, men hvad der her har stået er bortskåret med undtagelse af ordet „Alexandri“. Udenfor l. 2—7 på samme side findes: „anno mundi 4868 ab adam vsque ad regnum alexand[ri] magni“.

Før vi går videre skal bemærkes, at håndskriftet også indeholdt Orvar-Oddssaga, hvad også bindet klart viser. På en seddel har Arne skrevet: „Hier aptan vid var Orvar-

¹) Dette vers findes også aftrykt i NgL. IV, 551, hvor det kaldes „Axel Fredericksøns Rim“, jfr. D. A. Seip i MoM 1922, s. 134. Prof. Seip har velvilligt gjort mig opmærksom herpå.

oddz Saga med annarri og nyrre hendi, hveria eg her fra nu separerad hefi“. Denne Orvar-Odds saga findes nu i AM 344 a, 4°. Herpå skal man ikke komme nærmere ind; blot skal bemærkes, at der også i denne saga findes randbemærkninger af selvsamme art og med samme hånd, som i Alex. s. Desuden findes en bemærkning s. 10 a nederst: „ek fússe ivarss. ok ingelvor“ (næppe -ver).

I sit eget katalog har Arne skrevet: „Bokina feck eg i Norege af mag. Otta Ottasynne preste i Biðrgvin, hefur hana ätt Mag. Geert Miltzow prestur á Voss“. Arne har tidlig vidst besked om dette håndskrift, ti allerede 1689 havde han omtalt bogen i brev til Torfæus som tilhørende — den bekendte — præst G. Miltzow, som da var død (han døde 1688); Torfæus antyder imidlertid, at „den ikke var til at få“ (Brevveksl. s. 16). Men 8. januar 1690 siger Arne, der da var i Bergen: „eg er ordinn handhafa ad Alexandri magni sögu, sem monsr. hefur til forna sied“ (sst. 20). Når der nu foran i bogen findes en seddel, hvorpå Arne har skrevet: „Kom fra Ormi Dadasynne 1721“, er denne bemærkning ret besynderlig. Enten har da Arne taget bogen med sig til Island, ligesom så meget andet, 1702 og lånt den til nævnte Ormur, eller ogsaa hører sedlen slet ikke herhen; dette sidste er vel det rimeligste, da man næppe kan tro, at Arne har lånt en sådan kostbarhed ud, ikke engang til sin gode ven Ormur Dadason. På en anden seddel anfører Arne slutningen af sagaen efter 226, fol., men lader ordene *fúsundir—ar* in blanco (senere har han skrevet ovenover *ok niutigir ok einn vetr*, men atter streget dette ud). Så föjer han følgende bemærkning til: „corr. III. ok niu hundrut vetra. Etenim Islandi, Græcos secuti anno ab initio mundi ad nativitatem Christi computant 5199. Et annus primus æræ christianæ, secundum illos, conjungitur cum anno mundi 5200. Nonnullibi tamen hæc indistincte ponuntur tanquam Christus natus sit anno M. 5199. ac consequenter hic æræ christianæ primus sit“. Den rigtige tekst skulde være Arne Magnussons anførte rettelse (der også anføres i den gamle udg. s. 186). Det

bör dog bemærkes, at tallet (*de—ar*) i 226 beror på opriskning og det er skrevet over det oprindelige, der er fuldstændig udskrabet. Det er således ikke fuldtud sikkert, hvad der oprindeligt er skrevet. Afskriften i 225 har 4 *fúsundir ok niutigir ok ein vetr*, hvilket formentlig også oprindeligt har stået i 226.

Håndskriftet er i udg. nøjagtigt gengivet med kursiverede opløsninger, og der er i noterne gjort rede for, hvor udgaven afviger fra det, dels ved rettelse, dels ved optagelse af udeladte ord, der findes i de andre håndskrifter og som har noget tilsvarende i den latinske original, og derfor må have hørt til originalen. Skriveren har været som alle andre skrivere, han har kunnet gøre forskellige fejl, dels sådanne, som han selv har rettet, dels andre, han ikke har set og rettet. Da alt dette ikke er bemærket i noterne, skal der her gives en samlet oversigt over disse fejl, først dem, der er rettede af skriveren selv ved tilføjelse over linjen, og da så godt som altid ved nedvisningstegn, eller ved at skrive de manglende ord i randen:

4₂₂ v i hvapt-; 24 f i af. 6₁ lið. 6₁₀ sva. 6₁₃ villdv. 9₃ hon. 17₁₁ var. 21₃₁ r i fagr. 24₁₈ = 25₁₀ nv. 33₅ hvat. 34₆ nu. 34₁₂ beriaz (*i r.*). 37₁ sv. 38₁₁ l i riðlaz (*B har ridaz*). 44₇ hann. 52₂₁ tok. 52₂₄ ser. 60₁₆ n i eignaz. 61₅ hann(1). 61₆ l i sialvan. 68₁ n i slegðen. 71₄ n i vanr. 72₂₂ serkiom (*i r.*). 73₁ r i kraptr. 83₇ hava. 84₁₄ t i þarft. 88₃₂ þoritar med adskillestegn (*kommaer*) over og under l. mellem þo og r-. 90₁₁ fe. 91₁₄ lið. 100₁₂ veret. 100₁₅ at. 102₃₄ ki i ecki. 103₃₀ z i sciliaz. 110₂₂ orðum. 114₂₃ akrinn (*i r.*). 118₁₅ maðr. 120₁₃ mer. 120₁₆ at. 120₃₂ a i þa. 122₂₅ t i oppt. 124₁ vére. 128₃₂ af. 136₂₄ a i India-. 140₂ áhonom. 146₃ hon.

Andre rettelser: 24₁₄ stað: *først skr. g, rettet til ð*. 118₂ viðan skr. ved linjesk. 2 gg, *første g udstreget*. 141₁₃ stendr: ligeledes. 147₈ Foran hafðe er skr. hevir, *men dette er overstr. og underprikket*.

Ikke rettede fejl (men rettede i udg.): 6₁₈ siukiom. 9₁₅ alf (*f. afl*). 25₆ alldrega. 28₁₁ Timades (*ellers Timo*). 34₇

bitr (*f. biðr*). 36₁₀ hagleit. 36₂₄ scripat. 37₄ Galtererus. 40₁₄ ver (*f. vel*). 41₁₃ bgga. 66₁₆ storma. 83₃₀ annat. 84₂₀ staða. 88₁₄ hon: *gennem h går en streg*. 102₂₈ var¹ er skr. ver. 105₁₈ sporara. 108₂₈ stvndar. 112₅ ferellrum. 112₂₁ þriðiungia. 117₁ bycr. 118₂₀ ellenz. 126₆ flyiaz. 132₁₈ eiga. 135₂₆ liðens. 145₂₈ lundarne. 148₈ sterc. 151₇ hvatleik. 152₃ underrum. 154₁₉ kostge. *To gg skr. — uden rettelse — er: 26₁₉ til. — 67₄ udfor Scitarum er skr. þui folki (?)*.

Nogle opfriskninger findes hist og her. Således: þegar akafliga 3₈, tekít 3₁₁, hiartarins 3₁₃, kefd 3₁₇, oc fostr faðer 3₁₈₋₁₉, — foruden enkelte ord i de afblegede steder, bl. 31 a b, 32 a b. Foruden disse steder er der enkelte ord hist og her noget afblegede, uden at der er tvivl om hvad der har stået, f. eks. mikit 29, osv.

Alle de her anførte fejl er rettede i udgaven; bortset fra dem er håndskriftet, som sagt, nøjagtig og bogstavret gengivet. Efter 226 er lakunen i hds. udfyldt ligesom i Ungers udg. (s. 75—80₁₃).

Det bemærkes, at alle egennavne er i udg. trykt med stort bogstav, ligesom bøgernes tal i randen er tilføjede af udgiveren. Ny linjer i hds. er bibeholdt.

Håndskriftets hele væsen, skriftens art og „retskrivning“ viser, at det må henføres til det 13. årh.s sidste årtiere, snarere end den nærmeste tid efter 1300. Bogstaverne er overordenlig smukt og regelmæssig tegnede; de er i nær slægt med håndskrifter som codex regius af eddadigtene, Grågås-håndskrifterne, Kringla-membranen og flere af den art. Det er således sikkert ikke mere end 20—30 år yngre end originalen, hvis det da er så meget.

Der er ingen grund til her at give en nøjagtig palæografisk beskrivelse af håndskriftet. Det frembyder alle de velkendte bogstavformer og forkortelsestegn fra den nævnte tid (angels. v bruges hyppig; þ for ð findes kun undtagelsesvis). „Retskrivningen“ er også den samme som ellers er velkendt i håndskrifter fra denne sproglige overgangstid — den samme mangel på ensartethed og følgerigtighed i lydbetegnelserne frembyder enhver side. Der göres ingen

forskel på æ og ø — hvilket bedst viser skriverens hjemstavn (Island). I endelser findes i og e, o og u, i den mest brogede blanding. Dog har snarest e og o overtaget, tal-mæssigt set¹). Interpunktionen er i hds. overhovedet meget almindelig og rigtig, undertiden vel rigelig. Aksenter findes hyppig og i det hele rigtig anvendte, men i et langt overvejende antal mangler de. Norskheder vil man måske se i ordformer som *mek*, *sek* og lign. Det er muligt, at Brandr Jónsson har været noget påvirket af norsk udtale og retskrivning (jfr. den hyppige udeladelse af h foran l, n og r).

Forkortelsestegnene er gengivne på sædvanlig måde, således at alle de i forkortelsen indesluttede bogstaver (lyd) er kursiverede. Tegnene er gengivne med hvad de i reglen betyder; når tegnet for *ar* findes (hyppig) i ord som *riddari*, er det gengivet ved *er*, uagtet ordet ellers, når det er skrevet fuldtud, skrives *riddar-*. Når et ord kun antydes ved begyndelseshogstavet (med prik foran og efter) sættes alt det manglende i parentes. Håndskriftet er her betegnet A.

Det andet hovedhåndskrift af sagaen er AM 226, fol. Det er et af de store Stjórn-håndskrifter — skrevet på Island i 14. årh. (jfr. Kålunds katalog). Sagaen findes her på bl. 129 a—146 b. Nedenfor skal forholdet mellem dette og 519 nærmere omtales. Her skal kun meddeles, at det som tillæg trykte „brev“ findes her inde i teksten, se anm. til 153₁₂. Efter dette hds. er lakunen i 519 udfyldt; her er forkortelserne ikke gengivne i tryk. Det er her betegnet B.

En afskrift af dette hds. er det andet store Stjórn-håndskrift, AM 225, fol., jfr. Kålunds katalog; det behøver ingen nærmere omtale her; det er slet ikke benyttet.

AM 655, 4° nr. XXIX består af 4 blade i lille format (se kataloget), skrevne med en fin og smuk hånd, omtrent samtidig med 519, i hvert fald ikke yngre. Bladene er til dels ret stærkt medtagne og 2 af dem er bleven anvendt til bogomslag, skriften er derfor på mange steder slidt, dog således at man med nogenlunde sikkerhed kan læse

¹) Jfr. Ungers korte redegørelse i hans udg. s. IX ff.

det hele. Af andet blad er den forreste del blevet afskåret. Dette engang prægtige hds. er uden tvivl islandsk. Hvorfra Arne Magnusson har fået bladene, oplyses ingen steder. Når han på en seddel har skrevet en formodning om, at dette håndskrift har været kaldt „Villa“, hvoraf et blad skulde være opbevaret i 655 XXIII, er dertil at bemærke, at hænderne i disse tvende brudstykker (XXIII og XXIX) er forskellige. Om hds.s forhold til 519 se nedenfor. Indholdet af 1. bl. svarer til 104₂₂ (at) til 106₂₂ (þviat). Bl. 2—3 er sammenhængende og svarer til 122₁₇ (ifiorradum)—127₂₃ (Scithiam er), bl. 4 til 137₁₂ (oc eggjar)—139₂₄ (vara. þa er). Brudstykket er her betegnet C.

Stockholm 24, 4° perg. er et brudstykke, bestående af 28 blade. Deraf optages bl. 1—22 a af Alexanderssaga, resten af Rómverjasögur (som ikke vedkommer os her). Håndskriftet er fra den sidste halvdel af 14. årh. eller tiden ved 1400. Det har flere lakuner, henholdsvis efter bl. 3, 13, 16: 14₃₀ (ætla ec)—25₄ (iofn), 77₁₃ (visar)—83₂₈ (hann), 108₂₁ (scalltv)—129₂₈ (iafningia). Det skal bemærkes, at her findes Alexanders brev til Aristoteles, men skrevet efter sagaens afslutning (ikke inde i denne som i 226). Håndskriftet hører til den række af håndskrifter, som Jón Eggertsson erhvævede i Island og bragte med sig til Stockholm. Det kaldes her D.

Andre håndskrifter, alle på papir. er betydningsløse. AM 520, 4° er en smuk afskrift ved Magnus Einarsson(?) af 519, „ex codice meo vetusto in 4to“ skriver Arne på et vedhæftet blad. Hvis Magnus er skriveren — hvad der synes tvivlsomt — måtte det være bevis for, at 519 havde været på Island under Arnes ophold dér. Originalens sidste 8½ linje mangler (jfr. påtegning af P. G. Thorsen). — 190 b, fol., et brudstykke fra 17. årh. (jfr. Kålunds katalog). Teksten stammer fra B. — Rask 34 er en afskrift af A fra 1760 med varianter fra andre (papirs?) afskrifter. Dette hds. skulde være apparatus edendi. Foran findes 2 blade. Den 1. side er et titelblad, der ender med „þrickt i þvi priviligeraða Bokþrickerie i Hrappseyo af

Gudmundi Jonssyni 1784“. Derefter følger „Til Lesarans“, godt og vel en side, underskrevet „þann 1. Julii 1783“ af „Halfdan Einarsson“. Denne meddeler udtrykkelig, at sagaen er skreven efter „membrana“ 3: 519. Efter Halfdans fortale følger en kort redegørelse af „B. B. S“, 3: Bogi Benediktsson i Hrappsey, hvori han meddeler, at han har fået manuskriptet fra Halfdan, og at Gunnar Pálsson, „einn betsti antiqvarius vors lands“, flere steder har rettet teksten, og at han selv har sammenlignet denne med et andet håndskrift, som han har fået af Magnús Ketilsson. Alexanders brev er her optaget efter B-klassen. Lakunen i A, der her ikke antydes, er udfyldt efter B.

Endelig findes i Stockholm en papirsafrskrift, 1, fol. pap., uden nogen betyding.

Hvad der findes i AM 519 b er kun nogle optegnelser af Arne om Filip Gualterus og udgaver af hans digt.

Håndskrifternes indbyrdes forhold.

Blot en flygtig sammenligning af 519 med 226 (A med B) vilde vise enhver, at teksten i dette på mangfoldige måder er forkortet af den, der foreligger i hin, dels ved sammendragning, dels ved ligefremme udeladelser af større eller mindre stykker, især er det gået ud over de — ofte forholdsvis — lange taler osv. Intet af sagaens „historiske“ indhold er gået tabt herved; læseren får det hele, blot forkortet. Det er en også ellers såre velkendt fremgangsmåde i 14. årh. Antallet af vers, der findes gengivet i det fra B hentede stykke for at fylde lakunen i A, giver en forestilling om forholdet. S. 75 (B) svarer alene til 43 linjer i orig., s. 76—7 til 103 ll., s. 78—9 endogså til 192. I A er forholdet omtrent følgende, når man ser bort fra 1. side og den sidste (154 med 155) i udg., og regner efter dobbeltsider (2—3, 4—5, 6—7 osv.): kun to dobbeltsider svarer til et antal vers under 50, 30 dobbeltsider svarer til et antal af vers mellem 51 og 60, 21 til et antal af vers mellem 61 og 70, d. v. s. at 51 dobbeltsider svarer til vers mellem 51 og 70, 10 svarer til et antal mellem

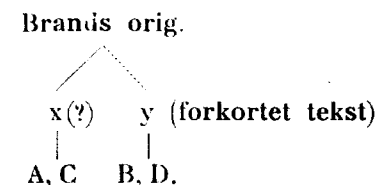
71 og 80, 7 mellem 81 og 90, 3 mellem 91—110, 1 svarer til et antal af 129, d. v. s. 17 svarer til et antal af vers mellem 71 og 90, og kun 4 til et antal derover. Det er således klart, at hovedmængden af dobbeltsider svarer til et antal af vers, der varierer mellem 51 og 70, eller, når man regner de 10 tilfælde med (71—80), 51—80; udover dette tal er der kun 11 tilfælde. Det vil tillige være klart af gennemgangen, at de højere tal (efter 71) for største delen tilhører den sidste del, fra og med s. 120—21, dog med et par undtagelser. Det er atter heraf tydeligt, at oversætteren i denne sidste del sammendrager teksten noget mere end i de foregående dele. Det er noget, man også ellers kender. Det enestående tilfælde (129 linjer) beror på, at der her var særlig lejlighed til at forkorte, nemlig den ret vidtløftige opregning af gaver, som de enkelte nationers legater medbragte til Alexander; de er simpelthen oversprungne (l. 260—74), foruden andre forkortelser, I B er sammendragningen og forkortelsen endnu stærkere, hvad de ovf. anførte tal antyder; dette kunde nærmere belyses, men det er næppe nødvendigt.

Da Sth. håndskriftet D på det nøjeste svarer til B, behøves ingen videre bemærkninger derom.

Det lille brudstykke på 4 blade svarer derimod nøje til A, hvad man kan se af de yderst få afvigelser derfra.

Det er af de anførte varianter klart, at D ikke er en afskrift af B. Et lille, men talende vidnesbyrd om dette er v. l. til l. 12 på s. 1. A har her blot *af* (*sinom* osv.), B har *ok með*, D *ok af*, d. v. s. *ok* er fælles med B, men *af* med A, medens B har ændret *af* til *með*. D kan ikke være B's original, da det er yngre end dette. Forholdet må således være det, at B og D beror på en fælles original, hvor den stærke sammentrækning af teksten allerede var foretaget; denne original har vel også haft Alexanders brev, men som tillæg (ligesom D), medens B-skriveren har indarbejdet det i sin tekst. Det samme er tilfældet med A og C; det ene er ikke afskrift af det andet, men begge beror på en fælles original, der har været identisk med

Brands egen original, måske denne selv. Stamtræet vilde således blive omtrent følgende (bortset fra mulige mellemled):

Oversættelsens forhold til originalen.

Der er allerede givet et fingerpeg med hensyn til dette forhold, idet det er påvist, at oversætteren begynder mod slutningen at sammendrage teksten noget stærkere end før. Når man ser på den trykte tekst, er det gennemsnitlig en dobbeltside, omkr. 65 linjer, der svarer til de anførte linjetal i originalen. Dette kunde synes at tale imod, at oversætteren havde i nogen væsentlig grad forkortet denne. Her må man dog huske på den ofte sammentrængte latinske tekst — bl. a. med sine participialkonstruktioner —, der i oversætterens sprog måtte blive fuldt så ordrig. Vi skal nu se lidt nærmere på forholdet.

For det første skal bemærkes, at orig.s prosainledning, samt de versificerede indledninger til hver bog — hver på 10 linjer — er af oversætteren ladte ude af betragtning. De første 26 linjer af 1. bog er heller ikke medtagne. Derimod har overs. selv lavet en sagamæssig indledning efter gammelt mønster med den kendte begyndelse: „N. N. (Darius) har en mand (konge) heddet“ osv., og han giver straks de nødvendige personlige oplysninger og redegørelse for sagaens hovedhelt, Alexander. Alt dette er blot overs.s kendskab til forholdene ud fra foreliggende værk, som han har anbragt samlet her. Med s. 2₇ begynder orig.teksten (l. 27), hvor overs. dog indskyder — for læserens skyld — forklaringen af skatten (*þann—landino* l. 9—12, som dog kan siges at have noget tilsvarende). Da dette lille stykke straks viser overs.s selvstændighed overfor orig. og tillige hans snille, hidsættes det:

... cum pectore toto
 arma puer sitiens Darium dare jura Pelasgis
 gentibus imperiique jugo patris arva prementem
 audit ..

(scatt) þann er hverr eptir annan Serklandz konunga hafði vanr verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge. Þessi scattr var sva frekliga heimtr. at iafnval scyllde giallda af sænom sem af landino.

Overs. indblander oftere sin viden om visse enkeltheder, som når han straks oplyser, at det var Herakles' stemoder Juno, der sendte slangerne (orig.s dracones) for at dræbe Herakles i vuggen; herom står intet i orig. For at oplyse det lige sagte om overs. ordrigdom overfor orig.s korte udtryk skal her anføres gengivelsen af de to ord: in cunis: *Reivabarnn var hann þa er hann gerði þetta storvirke*; ligeledes gengivelsen af de 4 ord: ut degener arguar absit!: *Syna villda ec þat þo inockoro at ec væra konungs son at saunno oc þo engi atllere*. Straks efter viser overs. atter sine kundskaber, idet han nævner den bog af Aristoteles, som orig. antyder ved „logices pugiles elenchi“, for „dialectica“ — således som „den hedder på latin“, og tilføjer det for ham så karakteristiske „men som kaldes *þrætubók* i norrønt sprog“. Den følgende ordrige beskrivelse i orig. af Aristoteles' af studier udtærede legeme (7 linjer) udelades helt. Derimod følger overs. til sit *twityngðir ero* (s. 4₂₁, orig.s bilingues), *oc hafa i sinom hvaptenom hvara tunguna*, et hjemligt udtryk. Den slags tilføjelser, og dem er der ikke få af, bevirker, at oversættelsens tekst kvantitativt ikke giver originalens meget efter.

En ejendommelighed ved oversættelsen er, at når digteren indfletter sine egne betragtninger og lign., indleder overs. disse med betegnelser som „som mester Galterus (undertiden tilføjes: „som har på vers forfattet denne saga“) siger“ el. lign., for at læseren ikke skal tro, at det er oversætterens egne ord; om disse steder kan henvises til registret (Galterus, godt og vel 20 gange), jfr. Ungers fortale s. VI, hvor et stykke, de sidste 11½ linje af 2. bog,

anføres „til sammenligning“; dette stykke kan også med udbytte gennemgås her. Oversættelsen udgør o. 12 linjer og indledes med følgende bemærkning: „Om den tildragelse taler mester G. således“. „Proh gloria fallax ingenii“ gengives ved: *hó, hó blekkileg er þessa heims hamingja; blekkileg* er en fortræffelig oversættelse; „gloria“ gengives ved *hamingja*, hvad der jo ikke er dårligt. — „proh (lades her uoversat) quanta patent ludibria sortis humanæ“ ≠ *ok opt sýniz þat, hvessu vólt hon er*, her er meningen særdeles vel truffen, men ordret er gengivelsen langt fra. Den følgende lange og syntaktisk brogede sætning lyder:

Cirum terræ pelagique potentem (1)

delicias orbis (2), quem summo culmine rerum
 extulerat virtus (3), quem fama locarat in astris (4),
 qui rector composque sui (5), qui totus et unus
 malleus orbis erat (6), imbellis femina fregit (7).

Denne sætning opløses på en meget smuk og træffende måde således: *Cirus konungr var [á sínum dögum (tilf.) viðlenztr konungr ok sigrsælstr (= 1); 2 udelades; hans frægð hafði farit of allan heim (= 3 og 4, men frit gengivet og træffende sammendraget), ok hvar sem hann hafði við lent, urðu allir firir honum at láta* er en fortræffelig sammendragning af 5 og 6, men som før ikke ordret; nu kommer en selvstændig sætning, der griber tilbage til subjektet: *en svá ríkr ok máttugr sem hann var* (kan bero på 5), *þá fekk þó ein kona sigrat hann; ein kona „kun en kvinde“ gengiver ikke blot „femina“, men netop „imbellis femina“.*

Parcite mortales animos extollere fastu
 collatis opibus aspernarique minores

gengives ved: *Eigi skyldu dauðlegir menn* (mærk 3. person for orig.s tiltale i 2. pers.), *segir hann meistarinn* (mærk dette indskud!), *stæraz af gefnum ríkdómi ok fyrilita sér minni menn*, omtr. ordret oversat.

Parcite victores ingrati vivere summo
 victori

gengives ved: *Eigi skyldu þeir ok enir sigrsælu vera úþakk-næmir við enn hæsta sigrvegara*, omtrent ordret.

vires sceptrum, diadema, triumphos,

divitias dare qui potuit, auferre valebit.

= *Sá er gefa má styrk ok ríki, sigr ok auðæfi, sá enn sami má þat all íbrott taka þegar er hann vill*, omtrent ordret, men sceptrum og diadema trækker overs. sammen til ét (*ríki*).

Dette ene eksempel viser godt oversætterens måde at gengive originalen; meget hyppig er gengivelsen så godt som ordret, men ved siden deraf har oversætteren gengivet meningen, som oftest på en træffende måde på klassisk islandsk uden at binde sig til den latinske ordlyd. Overs. har tilfulde forstået den latinske original; egentlige misforståelser foreligger ikke.

Oversætteren ynder at give sin læser en fuld forståelse på forskellig måde, og gör da tilføjelser (der intet tilsvarende har i orig.). Således forklarer han kort personer, især mytologiske og allegoriske, f. eks. *vínugðinu er Bakkus heitir* 7₇, *ástargyðjunni er Venus heitir* sst., *bardagagudinu er Mars heitir* 34₂₂, *bardagagyðjan er Bellona heitir* 42₅, *Mercurius sú stjarna er svá heitir* 55₂, *Pallas var kallað af heidnum monnum spekdargyðja* 11₁₃; *Victoria þat er sigr* 69₇ og de følgende navne (se noterne), jfr. *Auliðe ey er þat* 52₁₁ (jfr. 60₁₇), *Avaricia þat er ágirni* 145₁₃ og lign. i det følgende. Jfr. forklaringen af, hvem Akilles var med henvisningen til Trójumannas. s. 8 og bemærkningen om Akilles og Nestor s. 9₁₆ f., Hercules s. 52₁₉, Nabogodonosor og Daniel s. 36₂₄ f. Overs. giver også forklaringer ved at nævne de (formentlig) nordiske navne: *en þórr á vára tungu* 21₂₇, *lið er í Nóregi mœndi leiðangrslíð kallað veru* 23₆, *er á danska tungu megu vel heita skjaldmeyjar* 116₁₁, *þat kalla sumir Svíþjóð ena miklu* 125₃₁, jfr. bemærkningen om Hellespont s. 59₁₅. Oversætteren viser ofte sin lærdom ved at tilføje noget, der intet tilsvarende har i orig., især hentydninger til bibelsteder, jfr. sådanne tilføjelser som bemærkningen om Evfrat s. 20₆: *hon er ein af þeim fjór-*

um er ór paradiso falla. Det er allerede bemærket, at han henviser til Trójumannasaga; han henviser også til en „Historia Thebana“ 12₁₄, men han henviser også til Machabæernes bog 23₁₁ ff. (bemærkningen om Hieronymus er også betegnende). Dette sted findes netop i Brands egen oversættelse af Gyðingas. s. 26.

Helt igennem har det været oversætterens stræben at gøre sin gengivelse så klar og så folkelig forståelig som muligt; deraf forskellige hjemlige udtryk, ikke mindst de ordsprog, som han nogle gange anvender uden at der altid er noget tilsvarende i orig. som: *svá skal þol bæta at biða meira* 56₃₁, *þetra er heilum vagni heim at aka* 60₂₂, *biðendr eigu byr en bráðir andróða* 114₁₉. Kun sjældent træffer man latinsk-farvede sætninger som følgende: *at niðrlggðum þráleik þorperalegs siðferðis* 114₂₁, man skulde tro, at dette var en ligefrem gengivelse af orig., men denne har intet tilsvarende. S. 17₁₀ findes en ret mærkelig udtryksmåde: *scilicet tetragramaton*; dette rent lat. *scilicet* har intet tilsvarende i orig., man kunde fristes til at antage, at det ikke hidrørte fra oversætteren, i orig. står der også „tetra grammata“ i pl.

Oversættelsen kunde fortjæne en udførlig monografisk behandling, som ikke kan gives her, i lighed med R. Meissners træffende undersøgelse af Rómverjasögur i hans udgave deraf.

Alexanders brev til Aristoteles.

Som før omtalt findes dette brev kun i 226 og Sth. hds., og her på en noget forskellig måde. Brevet var i middelalderen ret udbredt, og har fundet vej til Island, hvor det findes i flere — yngre — afskrifter. Brevet har intet med Brandr Jónsson at gøre; oversættelsen er vist betydelig yngre, og foretagen af en, der langtfra besad tilstrækkelig indsigt i det latinske sprog. Der har ganske vist ikke stået til min rådighed den latinske original med netop den ordlyd i et og alt, som oversætteren har haft, men

dette er heller ikke nødvendigt, ti også uden den kan man danne sig en forestilling om oversætteren, idet den lat. tekst sikkert i alle hovedtræk har været ens allevegne. Jeg har nyttet teksten i Epistola Alexandri macedonis ad Aristotelem magistrum suum de itinere suo et de situ Indiæ, som den, med rigelig variantsamling, er udgiven af B. Kuebler i hans udgave af Iuli Valeri Alexandri polemi 1888¹⁾; det er denne, der i det følgende betegnes som „orig.“.

Begyndelsen: *Ráðandi—Alexander* er vistnok lavet af overs., og slutningen, 166₁₅₋₂₀, er anderledes (langt kortere; orig. har ikke hilsenen til moderen og søstre). Der findes nogle bemærkninger i overs., der ikke kan bero på orig. (noget heraf beror dog måske på misforståelse); således findes der intet i orig., der svarer til „drikken“ s. 164₃₂₋₃₄, men dette har overs. dog næppe selv fundet på. Man skal her — side for side — nævne eksempler på oversætterens gengivelser, misforståelser og (tilsyneladende) afvigelser fra orig. Det underlige og kejtede udtryk *spekt skyldan* (156₅ i ét ord?) gengiver „deditum philosophiæ“ (har overs. læst eller ment at læse „debitum“?).

156₇₋₈ *tíl—þin* forstås næppe helt uden at man tyr til orig.: „ut aliquid per novarum rerum agnitionem studio et ingenio possit acedere“.

156₁₉ *er—þá* skal svare til orig.: „ut rex regum appellarer“, hvilket er helt andet.

157₁₀ *sælu* gengiver „gaza“, hvad der kan gå an.

Tallene i overs. svarer ikke nøje til orig., det skal man ikke komme nærmere ind på; dog skal bemærkes, at til de „400 stolper“ (157₁₅) svarer i orig. „triginta columnæ“ (et hds. dog „quadringentas“).

157₁₈ *Enn—heitir* svarer til „racemi chrySTALLINI“ (*sólar tár*, hvorfra har overs. dette?).

¹⁾ Jfr. også Ad. Ausfeld, Der griechische Alexanderroman 1907, s. 89 ff.

157₂₀ *hvilur . . af margarita*: i orig. er „thalami“ prydede med „margaritis“ osv.

157₂₇ *hafnar er K. heitir*: i orig. „Caspas portas“.

158₁ *Leiðsögumenn* osv., i orig. er det „Seres“, som har den her beskrevne klædedragt.

158₄ *vina minna Kaspiorum*: orig. har: „amicorum et Caspiorum hominum“.

158₁₁ *jarðholu*: orig. har: „in lapide concavo“.

158₁₅₋₁₆ *rennanda—pinus* svarer til orig.: „flumen . . cujus ripam sexagenum arundo vestiebat, pinorum abietumque robora vincens in crassitudine“.

159₁₀ *þá—maurum*: i orig. hedder det: „veluti formicæ sub flumen efferbuere“ (ð: de omtalte dyr); stedet er fuldkommen misforstået. Straks efter hedder det *at berjaz með smá vatndýr* = „cum aquarum prodigiis bella (gerere)“.

159₁₈ „stengederne“ (!) har intet tilsvarende i orig., hvis det ikke måske skal være „pantheres“.

160₁ *vatnormar*: „humidorum serpentium“.

160₁₇ *þá tók herrinn at kveða*: ≠ orig.: „bucina monebat ad quiescendum“ (!).

160₂₃ *skotvápn* ≠ artus (militum); har overs. læst „arma“?

[160₂₆ *tenderanum*, ≠ orig.: „odontatyrannum“.]

160₃₀ *stormr*, orig.: „pestes“.

161₈₋₁₀ *þá var—raun* beror på misforståelse eller vilkårlig ændring.

162₁₄ *þvíat þeir váru næstir gudunum*, dette svarer til „præstantissimis diis“, enten foreligger her en misforståelse (af „præst.“ som lig med „proximis“?) eller en vilkårlig ændring.

163₆ står *Indiani* f. orig.s „ictifanos“ (her er flere varianter — alt vistnok forvanskninger af Ichthyophagi, som udg. har rettet det til).

163₂₅ tales der om *heilög klæði*, orig. har „scissas vestes“, har overs. læst „sanctas“ eller fået dette frem ved misforståelse?

Endelig skal blot anføres sætningen 166₈ f. *ok at eittr þat* osv.; i orig. hedder det: „(affectu suo avide victos corrum-

pebant) aut veneria exanimabant voluptate“; her synes overs. at have sammenblandet „veneria“ med „venenum“, gift, og således fået sin drastiske beskrivelse frem (om mændenes *limir* = penes er der i orig. ikke tale). Hvis dette sidste beror på overs. og ikke på en — afvigende — grundtekst, giver det en klar forestilling om oversættelses kundskaber og vilkårlighed.

Det er unødvendigt at komme nærmere ind på denne oversættelse, der, som sagt, intet kan have med Brandr Jónsson at gøre.

Alexanderssaga er først udgivet af C. Unger 1848, med en kort indledning, anmærkninger (oplysninger om enkelte ord og steder i teksten) samt et ordregister; udgaven var i det hele meget nøjagtig, dog uden at forkortelserne blev antydede i tryk; enkelte fejl findes (nogle ord hist og her udeladte, f. eks. *þinom* 5₁₆, *at* 26₁₉, *oc* 39₂₀, *saman* 52₁₁, osv.). Der findes ingen variantsamling, undtagen for så vidt som der i anmærkningerne lejlighedsvis anføres nogle, heller ikke noget navnerregister. Fra 226 har udgiveren ikke taget varianter ud fra det — i og for sig — meget rigtige synspunkt, at „det vilde have været for vidtløftigt og uvigtigt“; for Unger var det om at gøre at gengive det smukke håndskrift, mindre det at give den oprindelige tekst på ethvert enkelt punkt. En nøjagtig sammenligning mellem hovedhåndskr. og 226 har dog vist, at det første kan rettes på et par steder efter det sidste, hvor dette tillige stemmer med originalen. For så vidt er 226's afvigelser ikke helt uvigtige. På den anden side er udeladelserne og sammendragningerne i 226 uden betydning for den oprindelige tekst, men de viser — og det er ingenlunde uvigtigt — hvorledes man i 14. årh. behandlede de ældre tekster.

Arne Magnusson var så glad ved dette håndskrift (A) og så betaget af „det ypperlige sprog“ i sagaen, at han tænkte på at udgive det, hvad der dog aldrig blev til noget; i så

henseende skal her anføres, hvad oplyses i Fabricius: *Bibliotheca latina* III, 329: „Veterem Islandicam versionem, quam edere parabat vir peritissimus illarum litterarum Arnas Magnæus, ab alio viro erudito exspectamus, qui Latinos etiam duos codices Mstos hujus scriptoris in usum vertere poterit, quos ex auctione Gudiana nactus ad laudatum Magnæum miseram“ (jfr. Werlauff i Nord. tidsskr. f. oldkh. III, 128, som Unger henviser til s. VI).

Iøvrigt er det ikke nødvendigt at komme nærmere ind på nærværende udgave.

I november 1924.

Finnur Jónsson.

Trykfejl:

33₃ læs geysiz.

127 i noterne forminskes alle tallene med én (10 l. 9, 13 l. 12 osv.).

Her hefr vpp sögu [af] Alexandro magno.

1 b Darius hefir konungr heitið er reð fyrir Serklände 1
hann var agegr konungr ok i þeim luta heimsins er
Asia heitir. þa hefir engi konungr verit rikari i þann
tima. Sæti sitt hafði hann lengstum i Babilon er þa
var haufuð borg allz rikisens en hon er nu eydd af 5
monnum fyrir sacir orma oc annara eitryckvenda.
Darius konungr hefir haft undir sec marga scattkon-
unga einn af hans scattkonungom er nefndr Ph(i)lippus.
hann reð fyr Griklandi. drottning kona hans het
Olimpias. Son atto þau þann er Alexander het. Sa 10
maðr var með hirð konungsens er Neptanabus hefir
heitið. enn mesti galldra maðr var hann. af sinom
gauldrom oc gerningom fek hann sva gort at hann naði
at sofa með drottningonni sialfri. af því truðu margir
A(lexandrum) hans son vera en eigi konungsens Phil- 15
ippi. En athofn hans hefir þat þo siðan sannliga birt.
at hann var konungs son en eigi horbarnn. oc son
Neptanabi. sem ovinir hans brigzloðo honom eptir því

Overskr. fra B, hvor der tfs. (som kapiteloverskr.): af Darius konungi. capitulum. — 2. ok: tf. efter B D. — 3. þa: ul. B. rikari: iafnrikr B D. — 4. hafði: hellt B D. Babilon: hinni miklu tf. B D. — 6. fyrir: ul. B D. — 7. hefir—sec: hafdi B; hafdi undir sig D. — 8. -kga: vndir ser tf. B. hans scattkgm: þeim D. — 9. Grik-: Girk- B. drottning: ul. D. kona: ul. B. — 10. Olimpias: Olimpiadis B D. þann: ul. B D. — 11. Neptanabus: Neptabamus B = 3₄ D. — 11—12. hefir heitið: het B D. — 12. af: ok med B; ok af D. — 14. sofa: liggia B D. af: ok af B D. — 16. þo siðan: ul. B D. — 17—18. oc—N.: ok þo æigi ættlæri B D.

sem síðar mon sagt verða. þessi sveinn A(lexander) var iscola settr sem síðvenia er til rikra manna vtan landz at lata gera við bornn sínn. Meistari var honom 2 fenginn sa er Aristotiles het. hann var harðla goðr 5 clerer oc enn mesti spekingr at viti. oc er hann var .xii. vetra gamall at alldri naliga alroscinn at viti. en storhvgaðr um fram alla sina iafnalldra. þa koma sendi menn Darij konungs scatt at heimta af Pheilippo konunge. þann er hvern eptir annan Serklandz kon- 10 unga hafði vanr verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge. þessi scattr var sva frekliga heimtr. at iafnval scyllde giallda af sænom sem af landino. A(lexander) konungs son spyr er hann ser vtlenda menn koma ihaull fauðor síns. hvaðan þeir væri. eða at hvi 15 þeir færi. Oc er honom var sagt. þa mælir hann fyr mvnne ser. Mikit meín er þat sagðe hann at maðrinn scal sva seint taka sitt afl. eða hvart nockotsinn man þar koma at ec mona styrk til hafa at hrinda því ánauðar óke af. er a er lagt riki fauðor míns. en æ 20 mon ec þora nu at sia vapn alopti. þoat ec mega litit vinna með þeim at sva buno. Eða hvart man þat satt vera at Hercules son Iovis hafi kreist isvndr orma tva með sinni hende hvarnn. þa er Iuno stiupmoðir hans hafði til sent at drepa hann. Reivabarnn var 25 hann þa er hann gerði þetta storvirke. Oc ef ec

1. þessi: Sea og ul. Alex. B D. — 3. lata: ul. B. við: med B D. — 3. sínn: vistnok rettet fra sun A. — 4. Aristotiles: Aristoles B (fejlskr.). — 5. viti: nyt kap. = D med overskr.: her segir af Alexandro konungs syni ok af meistara hans B; ulæsel. i D. oc—hann: Sem Alexander B; Nv er A. D. — 6. at alldri: var hann B D. al.: full. B. viti: alldri B D. — 7. alla: ul. B. koma: komu B D. — 9. Serklandz: Serkia B D. — 10. hafði: hefði B. iafnan aðr: ul. B D. — 11. þessi: sia B D. — 14. koma: komna B D. at hvi: med hueriu B D. — 15. var: oc tf. A. — 16. Mikit meín: Mikill harmr B D. at: er B D. — 17. hvart—man: man nockurn tima B D. — 18. at: er B D. mona. til hafa: hafi B D. — 20. nu: ul. B D. — 22. kreist: kreista B D.

hræddomz eigi nafn Aristotilis meistara míns. þa munda ec freista at likia nakkvat eptir slikum storvirkiom. Eða man þat iafnan scolo ætlað vera. at ec sia son ens versta manz Neptanabi. Syna villda ec þat þo inockoro at ec væra konungs son at saunno. oc þo 5 engi attlere. Slikt sva mælir hann fyr munne ser er hann hvgsaðe sem nu er fra talt. oc sva æddiz hann nv þegar akafliga imot Dario konunge er scattinn let heimta af fauðor hans. oc neytir ihugenum vapna sinna 3 með snarpligom ahlaupom. sem þa er leons hvelpr ser 10 hiortinn fyrir ser er hann hefir eigi tekit afl sitt. en tenn ero sva litlar at hann ma eigi bita þo hellir hann ut bloði hiartarins með huginum at hann mege eigi með taunnunom. hann er þa oc seinn afæti. en þo er vilinn skiotr til arødesens. A(lexander) hafði oc litið 15 afl at vinna sva stort sem honom bio ihug. En leons akefð hafðe hann ser ihiarta með dirfð alldri meirí. Nv bar sva til at Aristotiles meistare hans oc fostr faðer hafði gengit vt af herbergi síno. þar er hann hafði gort eina boc af iðrott þeire er dialectica heitir 20 alatino. en þręto boc er kolloð anorøno. þat matti oc sia ahonom hverso mikla | stvnd hann hafði lagt 2a aboc þa er hann hafði þa saman sett. oc hverso litt hann hafði meðan annars gætt. hann var rvfinn oc oþveginn magr oc bleikr fánclite. oc er hann sa Alex- 25 andrum fostr son sinn þrutinn af mikille reiði þeire er eigi matte leynaz fyrir brugðnu oc bloðrauðo litar apte.

3. vera: ul. B D. — 4. þo: ul. B D. — 5. at saunno: ul. B D. — 6. hann: opt tf. D. — 6—7. er hann: edr. — 7. talt: sagt B D. — 9. oc: at hann B D. — 10. snarp: sterk. leons: leonis = l. 16. — 11. er hann: sa er (æigi h.). — 12. þo: enn þo. — 15. Alexandr skr. B. — 16. honom—hug: hann villdi. — 17. hiarta—meirí: briosti. — 18—19. oc fostr f.: ul.; ikke i orig. — 20. eina boc: ul. — 21. boc: list. er kolloð: ul. — 23 þa: gorua ok. — 24. meðan: ul.; i D. gætt: geymt (= D). rvfinn: vfinn. — 26—27. þeire—leynaz: ul. — 27. brugðnu—apte: brugðinni ok blodlaussi litar háttu.

þa spurðe hann eptir vandliga hver sœc til vere sva sollinnar reiði. Hann gerði sua sem hlyðnom lærisveini byriar við sinn meistara. fellr akne fyrir honom oc drepr niðr haufðeno. oc svarar sva af miklom mode.
 5 þungt þycke mer þat at faðer minn elli gamall scal lyðscyldr rangligom kraufom Daríj konungs. oc þar með allt fostrland mitt. oc þar matte hann þa ecki fleira vm tala. þviat þesso nest kom gratr vpp. sa er
 10 nackvat sva bra til bernsconnar. oc vara sa af litlo scape. oc með þui minkar hann þa fyrst istað sina reiðe.

Oc nu með þessum raðum er eptir fara. þa mælr Aristotiles sva til hans. Með þviat þer se stort i hug. þa pryddu þic fyrst með raðspekinne. en tak siðan til
 15 vapna þinna eptir fyst þinne. Ec se sagðe hann at þu hefir efni til at verða mikill maðr oc mattoqr. spari þat nu eigi við þic. oc hlyð mer nu vandliga. oc man ec kenna þer hverso þu scallt at fara. þat vil ec
 þer fyrst raða at þu ser raðuandr. at þu hafir iafnan
 20 ena beztu menn við þina raða gerð. hlyð ecki ahvik-saugur þeira manna er tvityngðir ero. oc hafa isinom hvaptenom hvara tunguna. engi scal þa menn hatt setia er natturan vill at lagt siti. þviat þeira metnaðr
 þrutnar sva sciott af metorðonom. sem litill læcr af-
 25 miklo regni. þat er oc oronom nest er veslo batnar. Eigi let ec þic þo at auka þeira manna nafnbætr þot

1. eptir vandliga: *ul.* — 4. svarar: *segir.* af: *með.* —
 5. þat at: *er.* — 7. þa: *ul.* — 8. tala: þa at sinni *tf.*; *over*
er synes en at være skrevet i A, men vistnok med en an-
den hånd; findes ikke i B D. — 9. vara sa: var sa þa þo
 ægi. — 10. istað: at sinni. — 11. reiðe: *rædu.* — 13.
 hans: *kap. i B med overskr.: fra heilræðum meistara Ari-*
stotili. — 15. sagðe hann: *þat.* — 17. nu: *ok tf.* við:
 með. vandliga: *vm stund.* — 18. at: *þi tf.* — 20. þina-
 gerð: *rad þin.* — 20. hvik-: *ul.* — 21—22. i-tunguna:
 sitt i huarum huaptinum. — 22. engi scal: *ægi skaltu.* —
 25. veslo: *veslum.*

sma bornir se. er haverscliga siðo oc sœmiligan mann-
 dom hafa fram at legia mote ætt oc penningum. Gott
 siðferði scalltu virða gulli betra. oc þvi scalltu eigi
 penninginn lata raða nafnbotonom. at við honom selia
 margir svivirðliga sina dað oc drengscap. Ef þu scallt
 5 dœma milli manna þa lat hvarke raða manna mun ne
 auðæfi halla þer fra rettum domi. Fegirndinne verðr
 þer þo mest af kent rangðomino. þvi at hon blindar
 optliga retsynis augo. oc ef fegirnin sv er at rettv ma
 kallaz lastanna moðir for ofmikinn gang ikonungs
 10 haullinne. þa fyr kemr hon aullom siðunum. oc lætr
 mutugiarnan mann afrækiaz laugunom. þat røð ec
 þer segir Aristotiles. at þu ser miukr oc linr litillatum.
 auðsottr oc goðr bæna þurptugom. en harðr oc úeirinn
 drambsaumom. Flyt opt or stað herbuðer þinar. þviat
 15 þa er ovinom þinom ohøgt við þer at sia er þu ert
 scommom isama stað. Optliga scaltu oc fylkia liði
 þino at þat neme bardaga list. oc veniz vapnfime.
 Haurð ahlaup scaltu veita vvinom þinom. oc ef þu
 5 hefir viliann sceleggian til at vinna mikil verk aþeim.
 20 þa man þer til gefaz mattr oc megin. En ef þu þickiz
 sialfr vanfør til vapna sciptis við ovini þina fyr sakar
 litils alldrs. þa lat þo sia þec vndir vapnom með glauðo
 hiarta. lattu tunguna beriaz akafliga með egianar
 ordino. þo at hondin se vanafla til at styra sverðino.
 25 Opt hefir haufðingiom mikit tioat. at beriaz at eins
 með frameggian. oc ef evatsamlig bardaga lycð scytr
 herinum scele ibringo. þa era betri lækning til en
 bliðligar fortolor haufðingians með snarpligri at egian.
 Ef ovinir þinir flyia. þa recðu oc fyrstr flottann. nu 30

1. hav-: *hæv-.* — 2. ætt—pen.: *þviat.* — 4. við: *fyrir.*
 — 6. raða: *ul.* — 6—7. ne—domi: *ul. A; orig.: ne mun-*
era palpent. — 12. þat: *rad tf.* — 14. auðsottr: *ul.* —
 17. scommom: *sialldan.* — 18. þat neme: *þu nemir. oc—*
vapnf.: ul. — 22. sialfr: *ul.* — 25. ordino: *ordum.* —
 26. tioat: *tiad.* — 27. evatsamlig: *efanlig. lycð: fyst.* —
 29. haufðingians: *formannzins. at-: a-.* — 30. oc: *æ.*

ber sva at at i þitt lið kome flottenn. þa scaltu siðarst
 a hól hopa. oc lat þina riddera þat sia at þer er afar
 trautt at renna. oc man þeim þa synaz hofod | scom 2b
 at renna sva sviuirðlega undan sinum konunge. þvi
 5 nest hugsaðu hvesso mikill fiolde þinna anscota sækir
 eptir þer. en þot þat se mikill munr. þa lat þic þat
 ecki scelfa. Ef þu ser at þeir letiaz a eptir forenne.
 þa scalltu fyrstr aptr snua þinom hesti. oc riða ávyine
 þina diarflega. oc neyta þa sverðz þins snarplega. oc
 10 sva akaflega með þino liðe fram vaða. at varla gefiz
 þeim tom til at kalla sec sigraða. Nu kemr þar at
 borgirnar gefaz vpp íþitt valld. eða þu hefir at iorðu
 lagt þa er eigi villdv sialfkrafa upp gefaz. þa scalltu
 vppluka fe hirðz lom þinom. oc gefa atvér hendr
 15 riddoronom. oc smyria sva sar þeira með giofonom.
 þviat eigi þarftu aðra læcning at fa liðino. helldr en
 mykia sar oc siukan hvg með gulleno. sva fær aur-
 lyndr maðr siukom bót unnet oc auðkyfingr oreiganom.
 Enn ef gullit er ognægra til en vilinn at gefa. þa lattu
 20 þo eigi astina minka þott fættiz giarfarnar. Með fogrom
 heitom scalltu locka liðit at þer. oc efna þat er þu 6
 heitr þegar fong ero a. Storlatr haufðinge ma iafnan
 oruggv vm sec vera fyrir ahlaupom ovina sinna. þviat
 hvart sem friðr er eða vфриðr. þa kemr honom storlæti
 25 sitt fyrir sterkan borgar veg. En smalatum hofðingia
 tiar hvarke ramligt vige ne mikill vapnabunaðr. Oc

1. scaltu: æ *tf.* — 2. hopa: opa. — 2—3. afar trautt:
 leitt. — 3. renna: flyia. — 4. at renna: i at hlaupa.
 undan.. kge: fra.. herra ok hofðingia. — 5. anscota:
 uuina. — 6. þat—munr: þeir se margir. — 7. letiaz a:
 letta. — 8. riða: rid. — 9. diarflega: *ul.* neyta: neyt. —
 10. akaplega *skr.* A. vaða: rida. — 11. sigraða: sigraz hafa.
 — 15 riddoronom: riddorum þinum. smyria: smyr. —
 17. gulleno: fénu. — 17—18. aurlyndr: milldr. — 19.
 ognægra—gefa: æigi iafnnogt at gefa sem vilinn; A *skr.* ur.
 gnægra; *orig.* copia si desit. — 20. fættiz: þuerri. — 21.
 heitom: fyrirheitum. þat: allt *tf.* -- 22. iafnan: *ul.* —
 23. þviat: *ul.* — 25. hofðingia: hofðingium. — 26. tiar:
 stodar.

nu veit ec eigi segir Aristotiles. til hvers þat kemr fostr
 son at segia þer fleira af hvessu þu scalt með þinom
 herscap fara. En þat vil ec þer raða með þessom
 hlutom at þu latir eigi glutranar sama vindryckiu fa
 of mikit valld á þer. Lat oc eigi heimslega konornar 5
 hvgsykia eða vanmegna sterkian hug. oc ef þu veitir
 of mikit eptirlæti vingvðenu er Bachus heitir oc astar-
 gyðionne er Venus heitir. þa er sem ok se lagt ahals
 þer þat er sva þiar hugenn at hann gair ecke at hugsa
 þat er viti gegne. af þessom hlutom hrørez heipt oc 10
 hatr oc geriz margsconar klatr. oc eigi ero þeir lvtir
 er meirr fyr komi goðo siðferði en konornar oc of-
 drykian. Vel scylldu þeir fostr son lostaseme stilla. er
 laugonom oc heimsins taumalagi styra. Lattu vel gett
 allra þessa luta er ec hefi kent þer. oc fyrir hvetvetna 15
 fram rettlæti fylgia ollum þinom vercom. Eigi scal þo
 rettløtit eitt saman. þviat þar við scal temprá miscunn-
 ena. Optlega scalltv ranzaka ritnengar ef þu villt
 margvitr verða. Laugen scalltu þer oc kunneg gera
 ef þu vill retlatr vera. Secra manna mal scalltu proba 20
 sannliga. døma reynda lute lauglega. Refsa þeim er
 sekir ro retliga. refsingina scalltu eigi fyr lata fram
 koma. helldr en af þer gengr reiden. Scallattu áminnaz
 eptir teknar sættir vmlidit sundrþycki. oc ef þu Alex-
 ander lifir sva sem Aristotiles hefir kent þer. þa man 25
 7 þitt nafn vppi meðan heimrenn stendr. þvilik rað

1. segir: meistari *tf.* — 3. þessom: odrum. — 4. vin-:
 of-. — 5. heimsl.: heimskar (*og* konur). — 6. hvgsykia:
 þik *tf.* sterkian: þinn *tf.* ef: *ul.* A. — 7. mikit eptirlæti:
 mikinn gang. — 9. þiar: þronguir. — 12. fyr komi goðo:
 spilla. siðferði: manzins *tf.* en: þessir ij *tf.* — 13. scylldu
 þeir: skylldir þu. — 14. laugonom: lockan (!) *BD.* vel:
 nu er þu hefir. — 15. þessa: þeira. — 15—16. oc—fram:
ul. — 17—18. þar—Optl.: með skal miskunnin fara opt-
 liga. iafnan. — 19. marg-: *ul.* — 20—22. Secra—retliga:
ul. — 23. helldr—reiden: enn at runnini reidinni. Scallattu:
 æigi skalltu.

kenndi Aristotiles Alexandro sem nu er sagt. oc aull
 varðveitte hann þau virkuliga ser íbrioste/ Nv gírniz
 hann engis annars. æn ryðia ser til rikis með odde oc eggio.
 oc þat gerir hann ser þegar íhvg at ecke vetta mynde við
 5 honom rond reisa. sva geisar nu oc hatt hans ofse. at
 hann þyckiz nu aullum heiminom styra. Oc er hann
 kemr á þann aldr er mann tecr undan raðningo. þa
 geriz þat til tíðenda. at einn ricr maðr sa er Pausonías
 het tekr at elsca drottnengena Olimpiadem. hann fylliz
 10 oc þeirar dirfðar. at hann drepr konungenn Philippum. 3a
 hvgðez hann þa at fríalso myndo niota mega hennar
 asta. En honom varð eigi at þvi kaupi. þviat Alexander
 let eigi long frest afodör hefndum. Oc fauðorbana sin-
 om valði hann dauðdaga haðoligan oc þo makligan.
 15 þegar eptir frafall fauðor sins tecr Alexander til land-
 stiornar. oc þui nest byr hann sec til hernaðar. eigi at
 eins ser til frægðar oc framkvömðar. helldr oc til frelsis
 ollu fostrlande sino þvi er aðr la undir miklo aþianar
 oke. Alexander var nu nydubbaðr til riddera sva mikill
 20 ihíartano sem rise. en íbriostino sem gamall oc vitr
 ridderi. þar matte þa sia nyian oc ungan riddera sua
 storhugaðan at hann villde þa giarna stöna vinna. en
 Achilles matte aleið koma. sa enn mesti kappi er var
 í Troiomanna sogo. oc eigi at eins ætlar hann at heria
 25 á Darium konung oc áhans riki. þott þar vere sakar
 brynastar. helldr ætlar hann ef orlog banna eigi. at
 leggja undir sec alla heimsbygðina. Borg er su ein

2. varðveitte: geymdi. — 4. mynde: muni. — 5. rond
 reisa: standa. — 6. nu: einn. styra: *Nyt kap. med over-
 skr.*: fra Alexandro konungi ok hans manna skipan. Oc:
 Nu. — 8. Paus.: Faus-. — 9. at elsca: *ul.* — 12. kaupi:
ul. — 13. foðor hefndum: at hefna fodur sins. — 14.
 dauðd. haðol.: hinn haduligazta dauda. — 15—16. til landst.:
 med landstiorn. — 18—19. aþianar oke: anaudar oki
 Darij kgs. — 21—22. þar—storh.: ok sva storhugadr. —
 22. giarna: *ul.* — 23. Achilles: Akillas. aleið koma: *ul.*
 — 24. at: frelsa sitt fostr land ok *tf.* — 26. ef—eigi: *ul.*

áGírelande er Chorinthus heitir af þeim hefir hon nafn
 tecet. er hana let gera. oc af þviat þesse borg var
 sterkare oc ferikare en aðrar borgir þa var hon kaulloð
 8 hofod allz rikisens. Páll postole cristnaðe síðan þessa
 borg, oc eptir venio enna fyre konunga þa tekr Alex- 5
 ander her með korono konungs nafnn. Her hafði kon-
 ungr stefnt fiolmennt þing. Aþvi þinge var sva liðe
 scipat. at þeir menn er rikastir varo oc raðgastir er
 senatus heita álatino. en þat má kallaz aulldunga sveit
 ánoröno. sato nestir konungenom áhvaratueggio hond. 10
 þesser menn scolo scipa oc stiorna aullo rikino með
 konungenom. þesser menn scolo optar beriaz með diup-
 settu raðe oc sníallre tungu. helldr en með auxe eða
 suerði. Vt ifra konungsens ráðonautom sátu kappar
 hans. þesser menn lata oppt afl viti rikara oc liva 15
 meír at dömom Achillis en Nestoris. Achilles var af
 Girkiom. þa er þeir borðoz við Troiam vigdiarfastr oc
 miklo sterkastr en Nestor spacastr oc forsialastr. Frammf
 fyrir konungenom sat Aristotiles með klerka sveit sina.
 hann var nu bogenn mioc af elle. oc hvitr fyr hōrom. 20
 þesse sveit var vapnalaus. þviat hon kunne meira af
 frōði en vapnfime. Oc er Alexander sa þetta drengia
 val er honom leiz sem reyndiz mikill styrkr vera munde.
 þa gladdez hugr hans mioc at senom sva miklom afla.
 dirfð su er aðr var oc sua mikil með arøðeno at varla 25
 matte vaxa þa ox hon enn er hann sa slicar steðr sinn
 vilia styðia. oc sua sem hann var aullom hugstercare.
 sva var hann oc aullom friðare. Ecki þyrfti hann at
 scryða sec dyrlego konungs scrude at konungr vere

3. sterkare—borgir: rikuz ok festyrkuz. — 4. hofod—
 rikisens: höfud borg landzins. — 6. kgs nafnn: *ul.* — 9.
 senatus: senati. ma—sveit: eru olldungar. — 11—12. scipa
 —scolo: *ul. B D.* — 14. ráðonautom: radinu. — 17. Troi-
 am: troeo menn. — 22. vapnf.: vapna bunaði. drengia:
 mann-. — 24. mioc—senom: af. — 25. oc: *ul.* með ar.:
ul. — 26—28. enn—friðare: nu at einu. — 29. dyrlego:
ul. scrude: skruda. — 29—S. 10,1. at—var: *ul.*

auðkendr þar sem hann var. þviat yfirbragð þat sem honom fylgde hversdagliga gerde hann auðkendan af aullo folkino. þott hann hefði eigi gullega korono dyr-
om steinom setta ahofde ser. eða annan konunglegan
5 bunað af gullofnom kløðum sem þa hafði hann.

A þeim manade er iúnús heitir var Alexander til 9
konungs tekenn aþesso þingi með villd oc vingan allz stormennis. oc at samþycktum mugínom. oc þegar istað þa scipte hann isueitir ridderum þeim er hann hafði
10 ser valða. oc þat varo fimtígir hundraða. Allir haufðo þeir einn vilia til at beriaz með konunge. en mikit scilðe alldr þeira. þviat eigi at eins valde hann ser unga riddera. helldr oc iafnvel alldraða þa er reyndir hofðo verit at hvatleíc með Philippo. fauðor hans.
15 Aungan gerde konungrenn þann sveitar haufðingia | ilide sino er yngre vere en sextogr. oc þat mynde sa 3b maðr ætla er hann hefði eigi fyr set þvilikan her. at sliker sem Alexander hafde valit ser sueitar haufðingia liðe sino mynde vera hertogar. eða með aullo sialfr
20 senatus. Með sliko riddera liðe sem nu er nackvat fra talt. hafde konungr með ser til herferðar .ii. þusunder ens fiordatigar af fot gaungo liðe. þetta lið var oc undarlíga vel buet með vapnum. oc þar með hafde þat øret arøde. oc þo at þetta lið vere sva mart. arødis
25 snart er nu var fra sagt. þa var þo at tvoro undarlect er Alexander scyllde þat fyrir otlaz at legia undir sic allan heimenn eigi með meira liðe. oc þat þo enn undarlígra er hann scyllde þui a leið koma.

3—4. dyrom—ser: *ul.* — 5. af—kløðum: *edr gullofin klædi.* — 6. *Ikke nyt afsnit B.* — 7. vingan: *vilia.* — 8. þycktum: *þyckianda.* — 9—10. þeim—valða: *ul.* — 16. i—sino: *ul.* — 16—17. mynde—maðr: *mundu sumir.* — 18. sliker: *sliker herr.* — 18—19. sueitar—sino: *til riddara.* 19. hertogar: *sueitar höfðingiar.* — 19—20. sialfr sen.: *sealfir senatores.* — 20. nackvat: *ul.* — 23. undarl.: *ul.* — 24—25. mart—snart: *snarpt ærædis.* — 25. at—undarl.: *af ollu vndarligaz.* — 27. enn: *ul.*

Bratt eptir þat er konungr hafde þetta lið saman safnat. þa gerðiz þat til tíðenda íþeire borg aGriklande er Athene heitir. at einn mikill hofðenge sa er Demostenes het. eggiaðe þess borgar mennena. at þeir neitaðe þessom enom nyia konunge. oc þeir gina við 5 þesse flugu. oc ætla at veria konunge borgena ef hann þar kome. Alexander spyr þetta bratt oc scundar þegar
10 hernom til þessar borgar. ætlar hann oc at lyfia þeim sitt ofbelde er fyrstir gerðoz til þess at risa ímot honom. nema þeir riðe sciott avit sin. Oc borgar menn 10 finna eigi fyr. en konungr kemr með herenn at borginne. þeir legia þegar stefno með ser ihaufuð kirkiu þeire er helguð var Pallade. Pallas var kallað af heiðnum monnum specðar gyðia. A þesse stefno stoð vpp einn rikr maðr sa er Eschinus het oc talade þar 15 sniallt ørende. hann annsacade Demostenem mioc um þat er hann hafði eggiað borgar menn at snua ímot konunge. oc hann bað borgarlyðenn vpp gefaz fyr konunge oc biðia ser griða sem fyrst. þat rað toko þeir sem þessi maðr kendi þeim. oc þviat þeir voro sam- 20 lendir konunge. þa veitte hann þeim þat bliðliga. sem þeir baðo hann miuklega. I þesse borg var forðom ricastr scole. oc þvi þotte konunge til litils at beriaz við þa. at þeir kunnu betr ritninngar at scyra en vapnom at styra. oc eigi varð Alexandro meira fyrir at 25 vinna þessa borg en nu er fra sagt. Eptir þetta stefnir konungr her sinom til þeirar borgar er Thebe heitir. þesse var ein enagetasta borg forðom aGriclande. oc er konungr kemr at staðinom. þa luka borgar menn aptr borgar hliðonom. oc þui nest hlaupa þeir vpp 30

1. *Kap. overskr.:* Fra Demostenes ok Alexandro kgi. Bratt—kgr: *Enn er Alexandr.* — 3. Athene: *Athenis.* — 5—6. við þesse: *yfir þessa.* — 8—10. ætlar—sin: *ul.* — 12. ser: *herinn.* — 13—14. Pallas—gyðia: *spektar gydiu.* — 16. annsacade: *aitadi.* — 16—17. mioc—þat: *ul.* — 17. snua: *gera vpp reist.* — 19. sem fyrst: *ul.* — 20. sem—þeim: *ul.* — 27. her sinom: *ul.* — 28. forðom: *ul.*

aborgarvegina alvapræðer. oc syna sva konunge at þeir vilja banna honom borgena. oc ef Thebane hefðe tecet slict rað sem Atheniensis þa mynde þeir hafa fengit stoðvað reiði konungs. oc funnet þar miscunn oc 5 millde sem gnog var fyrir ef miuclega vere eptir leitað. En þui at þeir syndo konunge mikinn motgang. þa reyndo þeir þat at hann kunni refsa þeim þeira dirfð. oc niðra þeira drambe. oc meðan konungr hugsar hvesso hann scyle þessa borg vinna. þa koma til hans haufð- 11 ingiar margir af enom nestom borgom. oc tia fyrir honom optlega meðan hann sitr um borgina at þar hefðe iafnan verit vppspretta mikils vfridar ilandino. oc þar hefðe margsconar vdæmi orðit i þeim stað sem segir imikille boc þeire er heitir hystoria thebana. Af 15 slicom fortaulom þrutnar mioc reiði konungs til borgar manna. oc nu byðr hann sina menn vapnaz. oc sokia borgina. oc þeir gera sva. En borgar menn lata þegar drifa scot á þa. ætla þeir sem þeir gera at veita hart viðrnám. konungs menn taka þa þat rað at sumir briota 20 borgar vegenn et neðra með þesskonar tolom sem þar til hæfðe en sumir scutu scioldum yfir þeim. oc 4a hlifðu þeim sva við scotom oc griote. oc er borgar menn sia at konungs menn mundo brotið fa borgina. þa hlaupa þeir felmsfullir inn af borgar veggionom oc 25 leita ser fylscna. En konungs menn dynia þegar ahøla þeim. oc drepa þeir hvern er þeir finna. Oc er konungr sialfr gengr iborgena. þa kemr á mot honom sa maðr er Deades het hann saung fyrir konunge með fogrom strengleik þat er sva mællte. Heyrðu Alexander

2. Thebane: Thebani. — 3. Athen.: Athenismenn. — 4. funnet þar: fengit. — 4—5. oc—leitað: *ul.* — 6—7. En—kunni: Enn nu munu þeir finna hversu hann kann. — 8. niðra: steypa. — 11—12. optlega—verit: at i þessi borg var. — 12. mikils: allz. — 16—17. vapnaz—sva: at sækia. — 18 scot: vapn ok griot. á—at: ok. — 20—21. með—hæfðe: *ul.* — 22. scotom oc: *ul.* — 28. Deades: Biadas *B*; Diades *D*; *orig.* Cleadas. — 28—29. með—þat: margfallda strengleika þa.

enn milldaste konungr afspringr goðanna hvart ætlar þu þat fyrir at eyða þessa borg með aullo. Lat þer ihug koma at Aristotiles fostr faðer þinn kendi þer þat rað at þu scylldir vera goðr bœna þurptugom oc þyrma sigroðom. Eða hvart veiztu þat at her var enn helgi 5 Bakus fœddr i þessi borg. Backum kolloðo heiðnir menn vingoð sitt. her ero oc morg aunnor guð fœdd sagðe hann. Einn af þeim Hercules enn sterke oc enn við- 10 forle er þu ert fra komenn konungr. þyrn oss þa fyr guðanna sakir þott ver sem þess vverðir. Hvgsa sva 12 fyrir þer at vstaðoct verðr þat riki er litla miscunn hefir með ser. Enn ef þu ert enn raðenn til at lata drepa allan borgar lyðenn. þa lattu borgina standa með heilu lice. þviat hon er aull goðonom helgoð. Sva lauk Deades sino male. at konungr scipaz ecki við 15 orð hans. hann lætr alla borgena niðr briota sva vandlega at þar sem aðr haufðo verit turnar havir eða kastalar. þar var nu naliga slett iorð. Elld let hann oc allzstaðar ílegia husen þar sem hann fek þvi áorkat.

Síðan er konungr hafðe makliga hefnt Thebanis þeira 20 dirfð. oc hafðe þar sva kent landz monnum at þiona nyiom konunge. þa setr hann til landz at geta þa menn er honom þotto vel til þess fallnir. En hann byr ferð sina brott af landino. oc ætlar sem hann gerir at heria arike Daríj konungs. oc nu lætr hann scip sin bua oc 25 hlaða af margsconar gøzscó. at þat ma hverr maðr ætla at Alexander konungr mynde eigi fa scip nyta mega til slicrar herferðar. Sva er sagt at konungrenn hefðe tueim scipom meír en halft annat .c. oc þegar

1. milldaste: máttkasti; *orig.* fortissime. afspringr: af krapti. — 2—3. Lat—koma: er þer kemr i hug. En. — 6—7. heiðnir—sitt: þeir vingud sinn. — 10. sakir: skyllð frænda þinna. — 12. enn: ein-. — 13. lattu: latta *A*; *der-efter er skr.* eigi, men synes udvisket; lat þu æigi *B = D*, men her synes eigi udvisket. Nægtelsen skal her udgå *jvf. orig.* soli parce solo. — 17—18. eða kastalar: *ul.* — 20. Overskr.: Fra ferð Alexandri kgs. — 23. vel: bezt.

er til þess var buet. þá lata *konungs* menn scip sin or festum. oc þar matte þá heyra mikenn luðra gang oc þjóðsynliet akall. þar matte þá marka hvesv mikit flestir unna sino fostrlande. þeir *Grickernir* voro nu 5 fuser til at fylgia *konunge* oc *beriaz* með honom ser til fiar oc metnaðar. En allir af þeim ísua miklom her nema einn. þá settv augo sín aptr um scut meðan þeir matto nockornn vita sia til fostr iarðar sinnar. *konungr* sialfr leit alldregi aptr til lanzens. sva var 10 honom mikil fyst á at *beriaz* við *Darium konung* at hann gleymðe þegar fostrlande sino oc var þar eptir moðer hans oc systr. En þegar er *konungr* sa at Asia kom vpp fyr stafn fram. þá gladdez hann sva mioc 13 við at gleðenne varð nesta rúmfatt ibriostino. oc nu 15 biðr hann sína menn roa fast undir seglum at þeir mætte sem fyrst land taka. þeir koma nu sva ner landino at eigi var lengra til hafnar en *aurscot*. oc þá scytr *konungr* auro álandet upp oc særir sva iorð ovina sinna. hann kallar þetta giptosamligt heill. oc gott 20 sigmarc. oc því truir herenn allr oc lystr vpp fagnaðar ope miclo. því nest taka þeir land. kasta nu akkerum. oc bera upp landfestar. hrioda scip sin oc setia landtiolld.

En eptir þetta starf snæða þeir fast lenge fram ánott- 25 ena. At komannda morne gengr *konungr* áfiáll eitt hátt oc ser þaðan yfir landet. þar matte hann alla vega sia fra ser | fagra vollo bleika akra stora scoga blom- 4b gaða vingarða stercar borgir. oc er *konungr* ser yfir þessa fegrð alla. þá mælir hann sua til villdar liðs sins. 30 þetta riki er nu lit ec yfir ætla ec mer sialfum. En *Gricland* fauðor leifð mina vil ec nu gefa yðr vpp

1. buet: ok byr gaf *tf.* — 2. festum: lægi. — 3. þjóðs. akall: geysiligt kall; *D = A.* — 4. flestir unna: unnu. — 8. þeir—sinnar: nöckut sa til landz nema. — 12. systr: systir. er—at: *ul.* — 17. *aurscot*: eitt órdrag. — 20—21. fagnaðar: *ul.* — 22. landfestar: ackeri. — 28. sterkar: styrkar.

segir hann til haufðengianna. oc sua treystiz hann nu sinni gefu at honom þyckir sem þetta liggi laust fyrir. En hann sciptir nu *Griclandi* með þeim af stormennino er honom þotto þess macligstir. hann bannaðe nu oc 5 sinom monnum at taka þar strandhög. eða gera annat 5 uspaclect. iafnt sem hann ætti sialfr hvetvetna þat er fyrir var. Þesso nest stefnir *konungr* til þeira borga er nalegastar voro. oc þeir menn er þær borgir bygðo þar sem þeir spurðo at *konungr* sa enn vtlennde var sva friðsamr oc þeir visso þo at hann hafðe mikinn 10 afla. þá toko þeir sniallt rað. oc gefaz upp sialfkrafa ivalld *konungs* þess. er með diupsettu raðe fek sva gort 14 at hann þyrmðe ovinom sinom. oc lagðe þá þo undir sec bardaga laust Eptir þetta fer *Alexander konungr* aþann luta rikisens er *Frigia* heitir. þar hafðe staðet 15 forðom borg su er *Troio* var kaulloð. þat hafa menn fyr satt at þessi borg hafe forðom mest veret oc sterkost sem raun bar á. þviat *Agamennon Grickia konungr* sat um hana .x. vetr með marga kappa oc otalegan her aðr hann fenge broteð hana fyr *Priamo konunge* 20 oc sonum hans. Þengat for *Alexander konungr* fyr forvitne ef hann mætte sia nockvot merke þeira stortiðenda er þar haufðo gorz. oc hann kom nu þar sem *Troia* hafðe staðet. hennar matte nu ecki sia annat en 25 grunnðvoll einn. þar af matte þo sia hvesv mikil 25 borgen mynde veret hafa. oc nu er *konungr* hugde at hvar hverge þeira kappanna er þar fellv mundo iarðaðer vera. þviat var alegsteinom ritað yfir hveriom þeira.

1. til: meistaranna ok *tf.* — 2. liggi: riki muni. — 4. macligstir: makligir. — 5. annat: þar nockut. — 6. hvetvetna: *ul.* — 8. oc: er *tf.* — 9. þar—var: sa at kgr þessi var. — 10—11. oc—afla: at allir fengu þeir grid er a hans valld gengu. — 15. a: i. heitir: þat er sagt at *tf. og* så: hafi; *B skr.*: *Troea.* — 16. borg—er og var kaulloð: *ul.* — 18. *Grickia*: *ul.* — 19. otal-: otölu-. — 21. Þengat: Hígat. — 25—26. þar—hafa: *ul.* — 27. hverge: huerr. — 28. legsteinom: legsteini huers þeira. yfir—þeira: *ul.*

þa kemr *konungr* þar at er Achilles var iarðaðr. En þetta var ritað aleggsteine hans. Her hvilir Achilles enn sterke er drap Hectorem son Priami *konungs*. Sia enn same var svikenn sþrygd oc drepinn af Paride broðor
 5 Hectoris isolar guðs hofe. A þenna legtitul sa *konungr*. þviat honom þotte mikils um vert. oc eptir þat bar hann sialfr reykelisi yfir leiðet sem þar vere nockvorr heilagr maðr iarðaðr. Siðan mælti hann. sva haleit er þessa mannz haminngia orden er her hvilir allra
 10 hellzt iþvi at hans frægð man sua lengi lifa. oc mikil sæmð var honom iþvi at sigra sva mikenn kappa sem Ektor var. En þat þycke mer honom þo mestr sœmðar ake veret hafa at sua goðr klercr sem Homerus var. gerðe boc vm hans storvirke þa er allan alldr man
 15 vppi vera. oc þess villda ec øscia at nockorr maðr vere mer slicr eptir liflát mit sem Homerus var Ackilli ef 15 ver fam nockot þess gort. er loflegrar vmræðo þycke vert. Sa lutr er þo sva at ec kviða hellzt þo at ec sa undir mec lagt allan heimenn sem mek varir at vera
 20 myne. at mikel frægð life scemr eptir mec en ec villda. oc ef ec scyllda annars hvars. þa villda ec himinrikes helldr missa en frægðarennar. segir hann. Eptir þetta mæltir *konungr* sva til sinna manna. Lateð eigi þat scelfa yðr af hernaðe þeim er þer hafet vpp teket þott
 25 haminngia se mioc ostadug. þviat overðr er sa farsældar er hann vill ecki þola þat er hart þyckir. en þott manne veiti þungt vm stundar sacir. þa kemr þo iafnan logn a bac vinde. En þviat yðr man vndarlicet þyckia hvaðan ec mega sva mioc treystaz vare farsælld. þa
 30 vil ec nu þat kvnnect gera þo at ec hafa hliott yfir þvi lateð higat til. þa er ec hafða hefnt foðor mins. bar sva optliga til at ec vacða þa vm netr er aðrer svauo 5a

1. Achilles: Achilles. — 2. hvilir: huilis. — 4. svikenn: drepinn: *omv.* af: Alexandro *tf.* — 8. sva haleit: mikil. — 9. haminngia: ok haleit *tf.* — 10—11. iþvi—honom: *ul.* — 15. þess: þat. — 20. mikel: vera i. — 28. vinde: regi.

oc hugsadag með mer hvart ec scyllda at eins veria þat rike er faðer minn hafðe att. eða afla mer meira. Oc eins hveria nott at aullom auðrom sofandom iminu svefninne þa er ec vacða vm slict hugse. kom mikit oc biart lios yfir mec. þvi liose fylgðe einn gaufuglegr 5 maðr ef lofat scal mann at kalla. hann var harðla vel klæddr oc þvi licast sem byscopar þa er þeir ero scrydder byscops scrude. Tolf enir dyrsto steinar voro settir iklæði hans framan abriosteð. Ienne þessa mannz var ritað scilicet tetragramaton. þat feck ec eigi scilet 10 segir *konungr* þviat þat var a þessconar tungu ritað er mer var vkunnict. Siðklædr var hann sva at fyr kleðonom matta ec eigi sia fætr hans. Mikil ogn stoð mer af þessom manne. Hafða ec tom til at spyria en þoran
 16 eigi hver hann vere eða hvaðan. oc at hvi hann føre. 15 hann mat ecki kveðior við mec oc mællti sva til min. Farðu abraut af fostr lande þino Alexander. þviat ec man allt folk undir þic leggja. oc ef þu ser mic nockot sinn þvilikan sem nu synomz ec þer. þa scalltu þyrma minom maunnom fyrir minar sakir. oc eptir þat hvarf 20 hann vpp ilopteð fra mer segir *konungr*. oc þa fylde hann herbergeð ibrautfor sinne enom dyrlegsta ilm. Eptir sagða þessa vitran mæltir *konungr* sva til riddera sinna. þat scolo þer vita enir vausco drengir at iþess trauste er mer vitraðez muno þer yðarnn herscap 25 fremia. oc nu snyr *konungr* aprt til sinna herbuda. En þesse vitran fek sina framkvemð litlu siðarr oc sannaðez með þeim hette. at eptir þat er Alexander *konungr* hafðe unnet þa borg a Iorsalalandi er Tirus heitir. þa stefndi hann til Iorsalaborgar með miklo 30

4. -inne: herbergi. hugse: hugsandi. — 10. var: þetta *tf.* — 11—12. a—vkunnict: þess hattar tunga at ek feck ægi skilt. — 14—15. en—føre: hann huerr hann væri en ek þorda ægi. — 18. allt folk: allar þiðir. — 19. þvilikan: sva buinn. — 22. i—sinne: *ul.* — 24. vausco: voskuztu. — 27. sina framkv.: sva mikinn framgang. — 29. hafðe: heriat ok *tf.*

liðe oc ætlaðe hann at briota borgena. en niðra Gyð-
 enga tign oc svivirða templum domini sem aðrer heiðner
 konungar hafvðo gort fyrir honom. oc er borgar menn
 spyria þessa fyrirætlan konungs. þa taka þeir þat rað.
 5 at byscop sa er þa var at staðnom gengr ut með aull-
 om haufðingiom borgarinnar oc gerir virðuliga proces-
 sionem amot konunge. oc ætlar sva at svefia hans
 reiði. oc þegar er konungr ser byscop. þa kemr honom
 ihug at sa maðr var iafnt þannug buinn er honom
 10 vitraðiz fyrr meir. oc hann stigr þegar af hesti sinom
 oc fellr akne fyr byscope. þetta undruðuz konungs
 menn mioc er konungr litelætti sec sva mioc at hann
 laut þessum manne. þar sem þeir vissv aðr at hann
 villde alla lata til sin luta. oc þeir haufðo hann aung-
 15 om fyr set sitt haufð hnegia. Þa stauðvar konungr
 sitt lið oc kallar storgettinga sina með ser. riðr siðan 17
 iborgina friðsamliga, offrar til templum domini margar
 storar gersimar þær sem þeir kaulloðo þægiligstar gvðe
 er varðveittv musterið. hann heitr oc því Gyðingom
 20 sem hann efnde. at þeir scylldo é ifriðe vera oc goðo
 yfirlæti meðan hans riki stöðe.

II Sa kvittr kom nu til eyrna Dario konunge at Alex-
 ander konungr var kominn irike hans með herscillde.
 Oc þvíat Darius konungr hafðe lenge um kyrt setið
 25 igoðom friðe. enn af vanniz styriolld oc vфриðe. þa bregðr
 honom við þesse tíðendi nockvot. Oc þoat hann vere
 viðlendare fyr sacir margra scattkonunga rikare. miclo
 festerkare. af ageto forellre tignare. fyr alldr sacir oc
 fregðar isinom rikdome fullkomnare en Alexander. þa

5. þa—staðnom: fyrir þeim var. ut: af stadnum *tf.* —
 7. svefia: stodua. — 12–13. mioc—manne: *ul.* — 16.
 gettinga: höfðingia. með ser: til motz vid sik. — 20. *q:* *ul.*
 — 22. *Overskr.:* Fra Darius kgi ok Alexandro kgi. — 26.
 þesse: þessor. — 27. viðlendare: miok viðlendr. miclo: ok
tf. — 28. tignare: roskuari *tf.* — 28–29. oc—i: frægari af.

varð hann þo þegar ihuginom lögri. þar sem hann
 matte ihvivetna meire vera ef hann hefðe sva gnogan
 vilia til at veria lond sin sem hann hafðe yria fongin
 5b á. Oc þvíat Darius konungr | var friðe vaur oc miclo
 bilife. þa varð hann rauntregr til vфриðarins. En at 5
 eigi þotte sva sem konunglic valld minnkaðiz eða
 scelfðiz við þenna tíðenda pata. þa lætr D(arius) kon-
 ungr scera herorvar vpp vm rike sitt oc honom samnaz
 bratt vtalegr her. Oc því bili sendir D(arius) kon-
 ungr Alexandro konunge bref þat er þesse orð stoðo a. 10
 Darius konungr konunga frennde guðanna sendir þetta
 bref Alexandro þion sinom. þott þv ser Alexander liklegr
 til vppreistar fyrir sacir goðrar ættar. þa þyrmdv þo
 18 litlum alldri oc enn vaxanda. Vscaplect er at taka
 allden af treno fyr en fullvaxit er. haf mitt rað oc 15
 legg niðr sem sciotast vapn þau er heimsleg ofdirfð
 eggiaðe þic til vpp at taka. Far heim til moðor þinnar
 oc haf með þer þessa luti er ec sende þer at giof. þat
 er raðnengar svipa er alldre þinom hæfir. oc bollr einn
 er þer samir ennbetr at leika með en sciolldr eða 20
 sverð. þar með sendi ec þer fehirðzlor þer er fa mono
 þer yrna scotpenninga til at koma heim aptr osolltno
 liðe þino. En ef sva mikil oðe byr þino brioste at
 þer þycke deilld friðe betri með minom fiandscap. þa
 man ec senda til at refsa þer. eigi riddara mina. helldr 25
 vegðar lausa þrela. þa er þic scolo iprisund setia oc
 lata sva biða neisulegs dauða. Þa er Alexander kon-
 ungr hafðe yfir lesit brøf þetta. lætr hann ser litt
 bregða við þesse akefðar orð. andvarpar þo við nockot
 sva. ræðir siðan stillelega til sendimanna Darij kon-
 ungs. Betr virðe ec gaufoglegar giafar konungs en 30
 sialfr hann. Bollrenn markar með vexte sinom heim
 þenna er ec man undir mec leggja. Með svipo þesse

4. friðe . . oc miclo: *ul.* — 5. rauntregr. . vфриð.: traudr
 . . orosto. — 16. sem sciotast: *ul.* — 18. sende—giof: uil
 gefa þar.

scal ec temia þa Serkina. þa er ec hefe eptir fengenn
sigr vppbrotet allar fehizlor Darij konungs. Slic orð
ritar hann aptr til Serkia konungs. oc setr fyrir sitt
innscigle. hann gefr sendi monnum virðulegar giasir
5 oc biðr aptr fara við sva buet. Darius konungr fer
nu með her sinn til ár þeirar er Evfrates heitir. hon
er ein af þeim florum er or paradiso falla. Hann ser
nu þat af brefom Alexandri konungs at eigi man með
storyrðom einom hrinda mega hans hernaðe. Oc a
10 slettom vaullom þeim er lago við ana. setr D(arius)
konungr herbuðir sinar. hann stefnir nu liðenu ein-
hvernn dag vt ávollona. oc lœtr til taka at telia liðet 19
isolar vpprás. oc su sysla vinnz þann dag til kvellz.
oc fek þeyge talt. Oc nu hygr D(arius) konungr þat
15 at fyr sakir mikels vapna bunaðar. oc vtalligs hers
mone enge þora við honom rœnd at reisa. Nu sendir
hann fyr ser með vgrynne liðs haufðingia þann er
Mennon het at reyna styrc Alexandri oc veria honom
borg þa er Sardis heitir. Mennon hafðe .vi. hundruð
20 þusunda liðs. en þott Alexander hefðe miclo minna
lið. þa fek hann þo sigr fyr hvatleics saker sinna manna
oc leggr vndir sec borgina. I borg þesse var þors hof
ímiclo hallde. oc i hofino stoð vagn einn. hann var
með nockors konar vel sva festr við ok eða sila. at
25 engi kunne fra leysa. Vagnenn hafðe þar lenge staðet
ihofeno. oc sa var atrvnaðr borgar manna. at engi
mynde læyst fa scauklana fra okeno. nema sa er siðan
fenge sigrat allt Asiam. Oc er Alexander konungr
spurðe þetta. þa var honom mikit vm at reyna hvart
30 hann fenge leyst knutana. oc þviat hann villde giarna
fyr sec lata fyllaz orlaganna scipan. þa tekr hann vpp

1—2. fengenn sigr: sigrat þa ok. — 2. Slic: þessor. —
5. buet: *Nyt kap. med overskr.*: Her segir fra ferð Darii
kgs. — 14. þeyge: þo trautt. — 15—16. fyr—enge: hann
muni hafa sua mikit lid saman dregit at engin muni. —
— 19. hundruð: þusundir. — 28. Asiam: saman. — 29.
var—vm: fystiz hann.

6a oket oc vill fra leysa scauklana | oc fær eigi leyst. En
at eigi þotti þeim sva er hia stodo sem þetta vere kon-
ungenom illt heill. þa segir hann sva til sinna manna.
Hvart hyggið er manne nockors at auðnara. at hann
fæe knuta þessa leyst. eða viti með hverri list þeir ero 5
saman riðnir. Mikill hegome seger hann at trua slico.
bregðr siðan sverði oc hœgr isvndr knutana. Oc her
var nu annat hvart. at Alexander konungr fyllde þat
er orlogen hofðo fyrir scipat. þott hann leyste knutana
hellðr með sverðe. en með hondom ser. ella synde 10
hann þat at þesse atrunaðr. hafðe hegomlegr veret. Nv
20 fer Alexander konungr heðan til þess staðar er Anchira
heitir. oc meðan hann duels þar. þa sendir hann nock-
ornn hluta liðs sins at leggja vndir sek þær þioðer er
Capadoces heita. oc er hans menn koma aptr með 15
fengnum sigre. þa stefnir hann með her sinom imot
Dario konunge oc fer nu sva hvatlega. at þat var ner
fra likendom. oc þvi scvndar hann sva. at þaðan sem
hann var þa staddr er at fara inn imegin landzens
um þrœngva dale oc miclar torfœror. oc ef D(arius) 20
konungr hefðe þannog sciotare orðet. þa hefðe hann
þar matt teppa Alexandro stig. Darius konungr flytr
nu oc abrott herbuðer sinar fra anne Evfrate. þar
scortir nu eigi vapnabrac oc mikinn luðra gang. Hann
stefnir aullom her sinom ímot Alexandro konungi. En 25
sua scipar hann liðe sino at ifyrsto fylkingo var liknesci
guðs þeira er Iupiter heitir alatino. en þorr avara
tungo. þor var sva umbuð veitt fyrir sakir mikils
atrunaðar er Serkir hofðo til hans. at hann sat igull-
egre kero setre dyrom steinnom. framme fyrir honom 30
var alltare fagrlega með silfri buet. á altareno bran

3. illt: litil. — 6. riðnir: komnir. — 9. scipat: spæd.
— 11. veret: *Nyt kap. med overskr.*: Fra ferð Alexandri
kgs. ok Darii kgs. — 19. er: var. — 22. teppa: stemma.
— 23. Eufraten *skr. B.* — 27. er—en: Jupiter þat er. —
28—29. þor—sat: hann var. — 30. steinom: gimsteinum;
orig. gemmis. — 31. fagrlega—buet: gert med brent silfr.

elldr mikill fyrir linessci þors. Elldr sa scyllde alldrege
 sloena þat kaulloðo þeir vigðan elld. Fyrir kerro þors
 voro margir hestar beittir sniohvitir at lit. Tolf þioðer
 voro til settar at varðveita þenna blotschap. Þær er
 5 asina tungo mælti hver. oc í þesse fylkingo voro þeir
 menn er aldyðan hvgðe at odaudlegir mynde vera fyrir
 sacir iðulegrar þionosto er þeir veitto gvðonom. Þetta
 lið allt saman voro .x. þusundir. I annarre fylking voro
 fremstir frændr Daríj konungs margir oc gaufgir með
 10 .xv. þusundir. þeir voro likara bunir konom en her-
 monnum. þuiat klæde þeira voro víða gulle buen. I miðre
 fylkingonne sat sialfr D(arius) konungr igullegre kerro. 21
 þar var scipat a baðar hendr honom morgom guðum
 þeim er hann þottiz mikit traust undir eiga. Vppi yfir
 15 kerro konungsens sat einn are. hann var algylltr. oc
 breidde vengina vt yfir kerona á alla vega oc hliðe
 sva konunge með scugga sinom við solar hita. Af þess-
 om bunaðe gulle glæstom oc gimsteinom matte D(arius)
 k(onungr) auðkendr vera af aullom herinom. Framme
 20 fyrir ser hafðe konungr scipat .x. þusundum þes liðs
 er allt var spiotat. eigi var gull eða silfr sparat við
 spioten. meir voro flest gor til frægðar en fremðar
 ívavnascipte. Darius konungr hafðe oc einkom til sett
 at geta sin .cc. manna ahvara hlið. þeir einir menn
 25 voro til þess valðer er konunga kyns voro eða af auðrom
 enom gaufgostom ættom. Oc at eigi vere Grickiom
 auðsott at sækia konungenn þa lykr hann vtan fylking
 sina með .xxx. þusunda fotgongo liðs. þess er undar-
 lega var vel at vapnom buet. Íþriðiu fylkingo var
 30 moðir Daríj konungs oc drotningin kona hans born
 þeira oc allt scullda lið hans þat er honom var mest
 vm hugat. þetta lið allt saman fluttiz í fimtegom vagna.
 þat var Serkiom titt í þann tima þeim er rikastir voro

10. xv: xx. — 11. víða: all. — 16. a—vega: ul. — 18.
 glæstom: ul. — 19. auð: au. A. — 22. flest—frægðar:
 flestir menn bunir til fegrdar. — 23. scipte: i lidi kgs tf.
 — 27. sækia gegn: honum. — 28. xxx: þrimr hundradum.

at hafa með ser til bardaga allt hysce sitt oc lata þaðan
 auðens biða. Með þesso liðe letr konungr flytia fiar-
 6b hlut sinn á .vi. hundradum mula | oc .iii. hvndradum
 ulfallda. Til gezlo við born oc konor oc konungs
 fehirlor var settr fiolde bogmanna oc þeira er með 5
 slongor foro. siðarst for þat lið er í Noregi monde
 leiðangrs lið kallat vera. Mart af þesso liðe var litt
 vapnað en sva mikell mugr var þat allt saman at eigi
 fek talt. Sliet er sagt fra liðscipan oc liðsfiolða Daríj
 22 konungs. En hverr er þetta kallar lygelega sagt. eða 10
 telr sliet með ykiom. þa lese fyr en føle librum Macha-
 beorum. þa boc er enn helge Ieronimus prestir hefir
 ført af ebrescu ilatino oc ventir mek at hann mone
 finna þar sagt at Antiochus Serkia konungr hafðe með
 ser til Iorsalalanz .c. þusunda fotgongo liðs. oc .xx. 15
 þusunder riddera þa er hann etlaðiz at sigra Iudam
 Machabeum er þa var með brøðrom sinom haufðinge
 yfir Gyðenga folke. Nu er at segia fra Alexandro. at
 hvar sem hann fer þa stokr lanz folkit undan oc eyðir
 heroðin. oc er hann ser þat. þa flytr hann herbuðer 20
 sinar til þeira staða er gamlir menn kaulloðo herbuðir
 Ciri konungs. Þaðan sendir Alexander konungr Parmen-
 ionem. þann enn dyrsta haufðengia er var iliðe hans
 at geta borgar þeirar er Tharsus heitir. lanz menn
 villdo brenna borgina. Í þessom stað var siðan føddr 25
 enn søle Páll postole. Parmenio byr nu þar firi kon-
 unge. en hann kemr sialfr stundu siðar. Eptir miðre
 borgenne fellr q. su er Cignus heitir. fagrt vatn oc
 scirt. her fysir konung til asund at fara. þar var bøde
 at honom hafðe heitt gort vndir herklødonom af miclom 30

1. hafa: flytia. til bard.: ul. hysce: skullda lid. — 4.
 born oc: ul. — 8. eigi: varla. — 9—10. Sliet—kgs: ul. —
 10—11. eða—ykiom: ul. — 14. þar: þat. — 15. Iors.l.:
 Iudeam. — 18. folke: *Nyt kap. overskr.*: her segir af Alex-
 andro kgi cap. — 20. hann: or stad tf. — 24. heitir:
 þuiat tf. — 25. siðan: ul. — 28. Tignus skr. B, c: Cydnus.
 — 29. þar: þat.

solar hita þviat þetta var vm miðsumars sceið. enda
 villde hann fyr metnaðar sacir syna iðrott sina. Her
 matte nu sia at sciotr atburðr fekz við orlogen. oc
 leitade þeim um at turna. oc i þessom atburð staðnaðe
 5 nockot hamingia konungsens. Hann leypr alsveittr
 akallt vatnn. oc þegar tekr kulðinn at stemma vindað-
 arnar en konungr stirðnar. Oc nu verðr hann þegar
 til landz at leggja sem hvatlegast. Her af tekr hann
 nu sott mikla. sva at sialfum honom þicker orvent at
 10 hann mone við retta. Hann er nu borenn til herbergis
 síns. en i herbuðom geriz gratr mikill. segir hver
 23 oðrum at konungr er at komenn bana. Oc sva taka
 sumir til orðz. hverr scyndelegr atburðr hefir sva sciott
 raðet konunge varom til bana. þu en ustaðuga ham-
 15 ingia hvivetna grimmare segia þeir fyr hvi villtu rona
 konungenn þegar sua dyrlego life sem hann hefir haft.
 þu vart honom her til sua milld sem moðer. hvi villtu
 nv geraz honom grimm stiup moðer. Heimrenn girntiz
 a at hafa þenna einvallz konung yfir ser. En hvat
 20 scal af oss verða segia þeir er fylgt hævom konungen-
 om. ver megom nu eigi snuaz apr til fostrlanz vars
 vm eyðimerkr þoat ver vilim. Eða hvart mono ver
 haufuðlauser rasa framm ifylkingar ovina varra. Eigi
 25 siam ver oc mann maklegan til at koma istað slicom
 konunge sem Alexander hefir veret. Þetta kvein þeira
 Grickianna heyrðe hamingian þar sem hon sat oc vellte
 hvele sino. hon stendr vpp nu broser at røðom þeira.
 oc svarar sva þvi er áhana var leitat. Furðo mioc er
 mannfoklit blint ens sanna um orlogen. er þat anzakar
 30 mek iafnan sva ranglega. Aðrar gyðior hafa oc eigi
 siðr valld en ek at gera sem þeim likar. en hvat sem
 illa verðr þa kenna menn mer volld af. Nu gef ec

1. sumars: degis. — 6. kulðinn: ul. — 9—10. sialfum
 --Hann: nær ðruentir hann ser lifs ok. — 11. gratr mikill:
 gratligr þyss. — 17. milld sem: omv. — 22. hvart: huat.
 — 23. haufud-: hofdingia. — 26. heyrðe hamingian: heyr
 tuna (o: fortuna i orig.)

monnonom frið oc far sölld þa lofa þeir mek. en ef
 ec kippe fra þeim þa lasta þeir mek sva sem natturan
 hafe mer staðfesti gefet ef ec hafa villda. En ef ec
 vera ollom iofn oc sifleytt með sama mote. þa monda
 ec eigi kallað hamingia. Natturan hefir mer þat laug- 5
 mal sett at ec scyla alldrege um kyrt sitia oc hafa
 7a lausung fire | staðfeste. Siðan er hamingian hafðe
 þetta røtt þa tok konungr þegar nockot at styrcna þviat
 vindr naðe þa smam oc smam at renna i oðarnar. þo
 24 hafðe hann iðra verc mikinn. oc nu setz hann vpp við 10
 olboga oc røðir sua fire sinom monnom. hvart man
 ovina flockr var scolo her iherbuðunom spenna Alex-
 andrum konung sigraðan bardaga laust. þviat sua nalegr
 sem herr Darij konungs er oss þa fer nu ecki seinni
 lecningo komet við sott mina. Eða mono þeir berkia 15
 scolo yfir varo herfange riddarar Darij. en Alexander
 man utlagr oc dyrðar lauss vera fletr. kastaðr abera
 iorð ovina sinna. Nei segir hann allt man auðrovis
 verða. Freiste læcnarner fyrst ef þeir mege mer nock-
 ora bot vinna. oc vite þeir þat at meir leita ec fyr 20
 læcningina tomstundar til at beriaz við Darium kon-
 ung helldr en at lengia lif mitt. Oc vist þicke mer
 bardaga frestin verre. en siucleikr sa er ec hefi. þviat
 þott ec sia siukr oc ec mega ecki annat gera en syna
 mec fire minne fylkingo. þa mono þegar ovinir varir 25
 flyia. en minir menn flottann reka. Slic akefð kon-
 ungsens oc rasannde bardaga fyst aflar liðeno mikels
 otta at sciotar atgerðir læcnanna monde sótt hans auka.
 Philippus konungr faðer Alexandri hafðe fengit honom
 læcne þann er oc hét Philippus. þesse enn same maðr 30
 var viðr staddr røðo konungsens. oc het þvi at hann
 monde fa gort hann heilan aþriggia natta freste ef
 hann villde akyrðom hafaz. Oc þott konunge þotte

13. nalegr: nalægr. — 14. seinni: ul. — 15. berkia:
 hlacka — 20—21. fyr læcn.: þessar læcningar til. — 25.
 mec: undir vapnum tf. — 26. akefð: akefðar ord. — 27.
 rasannde: reidi med tf. — 33. a: i.

long heilsu bið oc bardaga frest. þa dvelz hann þar þo iborgenne Tharso sva sem læcnir beidde. Apesse stundo kemr til konungs bref er Parmenio sendir honom. þat stoð abrevino at D(arius) konungr hefðe heitið
 5 Philippo miclo fe oc systor sinne með at hann scyllde svika Alexandrum idryck. Nu kom enn þriðe dagr fra því er konungr hafðe sóttina teket. oc þa førir Philippus honom heilso dryck þann er hann hafðe buet. konungr 25 truir nu læcninom illa fyrir þat er abrøfino stoð. oc
 10 því er hann tekr við dryckinom þa før hann ihendr honom þat sama bref biðr hann vpplesa oc meðan Philippus less yvir brevit. þa hygr konungr at vandlega ef honom bregðe nockot við. oc eigi før hann þat sét. Oc þegar er hann hefir yvir leset. þa mælr hann til
 15 konungs læiannde. Minn hera segir hann. byrg ute hrøzlona oc ger þek katan. lat eðarnar taka styrk af heilso dryck þessom er ec gef þer af heilom hug. En giarna villde sa er mek hefir irog boret at þesse sott atgerðalaus hefðe þek til bana leitt. Oc at viso er
 20 annat hvart at hann aufundaðe mina kunnastu. eða fyr munðe þer lifsens konungr. oc þat hyg ec sannara er siðr scyllde. Oc vist synir sa sec illviliaðan oc svikanna sekian er hann sannar þeim ahendr sviken er syncn er. En sva gerir opt vandr maðr at hann bregðr
 25 því oðrom er hann veit asialfan sec. oc af slicó sva verðr rettlatr maðr optlega fyr dæmðr af liugfroðre hirð. en sa leystir er sachbitenn er. Siðan er Philippus hafðe sannlega fire sec svarat. þa biðr hann konung uhrøddan drekka. oc hann gerir sva. Eptir tekenn
 30 dryk før konungr heilsu sina oc slikan styrc afls oc hugar sem hann hafðe fyr haft. Hofðengiarnir renna nu ahals Philipppo læcne hver at oðrum oc þacka honom heilsu konungsens. kalla hann nu verit hafa

2. beidde: *Nyt kap. overskr.*: Fra Alexandri kgi ok Philippo lækni. — 8. heilso: *ul.* — 12. yvir: *ul.* = l. 14. — 19. at viso: *ul.* — 24. opt: *ul.* — 31. hugar: heilsu. — 32—33. hver—kgsens: ok.

foðor fostriarðar sinnar oc gezlo mann. Annan dag eptir stigr konungr ahest sinn. riðr um allar herbuðir oc synir sec heilan. seocr or liðino alla eðro þa er gorz hafðe af síukleik hans. oc styrkir herenn með bliðu yfirbragðe sialfs sins oc fogrom fortalom. Siðan 5
 26 er herr Alexandri konungs hafði brotit enar nalegstu borgir. oc hann sialfr hafðe fornað guðonom slict sem
 7b hann het til heilso ser. þa fer hann til þeirar borgar er Ixon heitir. þar kemr Parmenio imot konunge. hann hafðe unnit þessa borg oc støct ibrott borgar lyðnom. 10
 en buet þar fire konunge. Iþessom stað hefir Alexander konungr hirðstefnor. oc leitar raðs við haufðengia. hvart þaðan scal biða þess er D(arius) kemr með her sinn. eða scal enn stefna fram lengra til motz við hann. Fra því er sagt at Parmenio gefr konunge þat rað at 15
 hann scyle fram hallda liðino ifialla klofa nockorn þar sem D(arius) konungr var at komenn oðrom megin með her sinn. Segir Parmenio sva at iþrongva dal þeim mono iafnmikil vera verða briost afylkingom konunganna þott D(arius) hafe lið miclo meira. oc þetta 20
 rað verðr teket vm siðir með villd allra hofðengia en atkvøðe konungs. þat geriz til tiðenda meðan Alexander konungr dvels iþesse borg er fyr var nefnd at sa maðr er borenn irog við hann er Sisenes hét. hann hafðe verit harðla kør konunge. en nu var honom þat 25
 kent at hann hefðe teket fe til af D(ario) konunge at svikia Alexandrum. En þat var til þess haft. at hann leyndi brevi nockoro því er honom hafðe sent einn af riddorom Daríj konungs. oc fyr þa sök var hann drepinn at vitanda konunge fyr logna soc at því sem 30
 flestir etloðo.

5. fogrom: *ul.* fortalum: *Nyt kap. overskr.*: Fra Alexandri kgi ok Parmenio. — 6. kgs—brotit: *ul.* A. — 7. slict sem: þat er hann villdi ok. — 15. Fra—at: *ul.* — 21. vm siðir: *ul.* — 22—23. Alexander: .d. (D: Darius) *ur.* A. — 30. vitanda: vvitanda; *orig.*: non ignorante.

Nu er at segia fra D(ario) konunge at þa er hann er kominn fram at þrongva dal þeim er fyr var getið með allan her. kemr imot honom með micla riddara sveit gerzcr maðr einn sa er Timodes het. hann hafðe vorðet landflotte af Gricklande. þesse maðr byðr Dario konunge lið sitt. oc hann þiggr þat. hann gefr honom oc þat rað at hann scyle aprt snua her sinom til valla nockora sletra oc beriaz helldr þar við Alexandrum er hann mege við koma ollu liðe sino. En ef konunge þycke svivirðlect aprt at snua oc syniz herinom sem þat mone illt heill at hoga þegar áhöl. þa biðr Timodes at hann late brott fara fiárlut sinn flestan allan oc þar með oført lið konor oc bornn. fae þar sva lið með at þat folk mege vhrett vm sek vera. Oc ef sva illa verðr segir Tímodes at hamingia vill Alexandro betr en oss íenom fyrsta bardaga. þa syniz mer venna at fiarlutr vár se hirðr oc liðet spariz sumt til þess at retta þann bacslctt ef ver fam nockornn, late guðen oss engan fa. Mikit urað at gefa i einom bardaga allt senn í valld hamingionnar þat er við liggr. Þetta var nytsamlect rað er hann gaf konunge en þo syndiz auðrovis hofðengiom þeira Serkianna. oc þess fysa þeir Darium konung at hann late drepa Tímodem oc sveit hans alla. kveðaz þat etla at því hafe Tímodes þetta rað gefit at hann monde ser etla fiarlutenn allan ef D(arius) yrðe sigraðr. hlaupa síðan aprt með feno i Grickia konungs her. oc kaupa sic sva ifrið við Alexandrum. Darius konungr hlyðer ecke apessar fortalor. þvíat hann var milldr maðr oc goðgiarnn. letr ser allt rog illt þickia. en svarar sva þeira reðom. Verðe þat eige segir hann at ec lata drepa þa menn er mer hafa gorz handgengnir. oc gefit sek ímitt valld. scyle konungr lata slicca vhefo vinna. Nei segir hann alldrege

— 1. *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Dario kgi ok Thimodes. — 4. girzkr *skr. B.* — 9. ef: *ul. og skr.* þyckir. — 11. heill: *ul.* — 19. einom: fyrsta.

scal sva liot vfregð fa saurgað elle mina. Síðan þackar konungr Tímodi synndan goðvilia. En svivirðlect syniz honom aprt at snua liðino. þyckir sva sem margir mono kalla flotta. oc nu langar hann mioc til at bardagenn scyle takaz sem fyrst oc idal þeim er fyr var geteð. En þat rað tekr hann af þeim er Timodes hafðe gefit honom. at hann letr brott flytia mestan þora fiarins til borgar þeirar er Damascus heitir. oc fœr þar með mikit lið. En hann letr drotningina oc moðor sina oc son sinn .vii. vetra gamlan biða iherbuðom þess er at hende kemr. vill í því hallda venio enna fyre konunga.

Enn nesta dag fire þann er D(arius) k(onungr) visse at bardagenn monde takaz á. gengr hann vpp | a hol einn litinn er var ímillom herbuðanna. Hollenn var allr groenn vtan af ilmande grosom. I ovanverðom holinom stoð eitt fagrt tre þat er laurus heitir. Annan veg vt ifra fellr a ein mikil. at anne fram ganga tveimmegin vallgronir backar. til þessa staðar letr D(arius) konungr blasa ollom her sinom. kallar síðan hauðengia til sin oc scipar til hvar hver þeira scal ifylkingo vera með sinar sveitir þa er bardagenn tecz. oc er hann hefir því scipat sem honom likar þa lítr hann yfir liðet er sat avollonom vt ifra hogenom. Darius konungr var enn tigulegste maðr oc af því eno goða yfirbragðe er hann hafðe monde hver dugande maðr íherinom þickiaz scylldr til at veita honom slict er mætte þott hann þegðe sialfr. Síðan talar hann fyrir liðeno oc hefr sva mal sitt. Her er nu þat lið saman komet er ec veit iafnan sigrsællt veret hafa. oc er þat eigi undarlect

3—6. þyckir—geteð: *ul.* — 13. *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Dario kgi ok hans monnum. — 16. groenn: græn. — 17. holminom *skr. A.* — 22. tekz: tækiz. — 24. vt ifra: a. hogenom: d. e. hauginum = B. — 25. goða: tiguliga. — 26. dugandis *skr. B.* íherinom: honum vnna ok. — 28. þegðe: mætti æigi. hann: sva *tf. og ul.* oc—sitt. Her *nyt kap. overskr.*: Er Darius kgr talar firi liðinu.

fire því at þer Serkernir eroð oc aryar guðanna. komner fra Belo konunge er fyrst hefir af varom fröndom verit hafðr igoda taulo. Verit oruggir oc uscelfir ihiortonom. gefit ecki rum hręzlonni. eigi er sem þer monet
 5 við ofrefle eiga. Refsing ma þat kalla en eigi bardaga er konungr hegnir þręla sina þa er sec gera sva diarfa. at þeir taka vapn honom ímote. þessi enn scacborni sveinn Alexander er ver hyggiom at se son ens odyggva Neptanabi hefir latet gefa ser konungs nafn oc hygr
 10 nu þat þar sem hann er íbrodde lifs sins at ecki mone við honom standa. rasar hann án raðe. gefr ecki gaum hvat fyrir er. vill helldr þott hann vite visan bana sinn beriaz en lifa við usigr. En þegar hefir honom nv nockot øðrovis tekiz en hann hugðe. þvíat fire varom
 15 monnom hefir hann latið mikinn fiolða sinna riddera. oc af því grunar mek at hann treystez ser miðr en var. Mikil scomm at faer þręlar oc fatekir þeir er ecki befn hafa íhende scola þora ímot at risa hofðengiom þeim er fyrir eigu at raða mestum hluta gullz
 20 þess er íheiminom er. Vita villða ec hvaðan Alexander tekr þa dul at hann mone niota mega þess rikes. er sa enn age te konungr Cyrus hefir att er sigr fek hvar sem hann barðiz íheiminom. En þott hann se dauðr. þa rikir hann enn fyre mek er ihans stað emk
 25 komenn oc at mér livanda livir enn hans hamingia. Allir menn vito þat at ver Serkernir erom fra risom kómnr. þvíat ver finnom ęttar tal vart til þeira ritað íannalum. en ver megom ástorvirkiom þeim er eptir þa lifa sia hvilicir þeir hafa veret. Bękr varar vatta
 30 at þeir borðoz við goðen sialf. Þeir gerðo stopolenn Babel hofðo tigl fyri griot en bic fire lím. Varir for- ellrar hafa oc eptir leipt þa ena miclo Babilon er nafn

1. S. eroð: erot afspringr. — 2. af—fröndom: ul. — 7. þessi: Sia. — 8. odyggva: uersta manz. — 21. þa: dirfd ok *tf.* — 27. finnom: fæm fundit. — 28. ver: er eptir lifum *tf.* og *ul.* er—lifa. þeim: þeira.

tok af tungna scipte. Heilir sva nu með því at þer set komnir fra slicom afreks monnum kallit aptr til yðar þeira styrk. verit karlmannliga foðor leifð yðra. gętið
 30 vandliga sęmðar oc fręgðar. latið eigi fatekian oc utlendan sigrvegara troða iorð oc afreks verc feðra vara. En ef sva scamsamlega verðr at sa enn odyggve flokr
 5 vvina varra kome nockorom aflotta þott þer vilið eigi fyr mer beriaz eða fyr eignom oc oðolom eða nagronnom yðrom. snuit þo aptr til bardagans fyr sacir kvenna yðara oc barna. þvíat þat folk mono fiandmenn varir
 10 spenna í herbuðonom ef þer vilið eigi veria oc gera ser at herfangi. En eigi hręðomz ec at tvoro at sva verðe. þvíat sva hefir mek dreymt sem ver monem sigr fá. Ec þottomz sia isvefninom at landtiolld Grickia logoðo. Oc ec sa Alexandrum klęddan pellzklęðom eptir þeim
 15 sið sem er íBabilone. oc iborgena var hann kominn oc leiddr handtekenn fire mek. því nest þotte mer hann hverfa. En til hvers dvel ec mek islikre røðo. sver
 20 ec þess fire solena er vpp renn ivaro riki at hver sem aflotta snyr scal minn fiandmaðr vera. Oc er konungr hafðe sva talað þa kemr laupande níosnar maðr einn með þeim tiðendom at Alexander hafe snuet áflotta. oc þorað eigi at biða þess er Darius kęmi með her sinn. segir hann hafa laupet á fioll oc scoga oc stefnt sva ut til hafs et befnsta. konungr truir því er
 25 þesse screfa segir ívil honom oc verðr harðla glaðr við. eggjar nu at eptir scyle hallda sem harðast. Oc herenn allr stefnir þegar yvir óna er fell scamt fra herbuðonom sem fyr var sagt. vanda þeir nu litt leiðna dreifiz liðit mioc þvíat hver stefnir þat er gegnst þotte
 30 at sem fyrst mętte komaz fire þa Grickina oc snua þeim aptr. Hvert rasar þu enn feiglige fiolðe segir

3. þeira: fręgd ok *tf.* — 5. afreks: ul. — 10. þat: ul. A. — 11. spenna: taka. — 12—13. eigi—þviat: ul. — 21. níosnar: sendi-. — 29. vanda: venda. — 30. þat: þar. — 32. aptr: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af meistara Gallterum. fiolde: flockr.

meistare Galterus er versat hefir sogo þessa. oc snyr
 sva rædo sinni til þeira Serkianna. Hvert etlit þer at
 Alexander mone flyia sa maðr er flottann hyggr hveriom 31
 leste liotara. en hræðez þat eitt at þer monet flyia. oc
 5 ef hann scyllde kiosa hvart hann villde helldr flyia
 oc hafa sigr. eða veriaz ór stað oc vera sigraðr af flott-
 a monnum. vere sa einn fyr hende at taka þann kost
 annan hvarnn. meire ván at hann evaðiz ihvart hon-
 om þotte miðr til sëmðar. Nu er aptr at hverva til
 10 sogonnar sialfrar. oc fra því at segia at her Darij k(on-
 ungs) sökir hart fram til borgarennar Ixon. Oc nu
 verða varðhallz menn Alexandri varir við hermenn.
 þviat þeir mega sia liomann af gulle oc gimsteinom er
 liðet hafðe boret aseki oc vapn sín. Heyra þeir oc
 15 vapna braket. oc þeckia ioreykina er sva voro miclir
 at longom fal solena. Oc einn varðhallz maðr sa er
 fek set herinn af holi nockorom hávum. hefir þegar
 áras til borgarennar. oc segir Grickiom at Darius kon-
 ungr er nu okominn at eins með sva mikinn her sem
 20 engi maðr man fyr þvilikan hafa set. Alexander kon-
 ungr truir þesso trautt. þviat hann angrar ecki annat
 en frest bardagans. Oc þegar er hann veit til vís at
 hersagan man sonn vera. kallar hann hátt oc mæli sva.
 Vapn vapn Grickir. Oc fyrst verðr hann sialfr buenn
 25 af staðnom oc hleypir ímote Serkiom. oc hialmat oc
 bryniat riddara lið sva hvat sem buet verðr. Sva rasar
 solltenn vargr til braðarennar þa er hann fæðir áser
 hvelpa sina. þeir yla þegar er þeir missa miolkr ór
 þurrom spenom. Yling þeira oc dreyrgiarnn sulltr keyrir
 30 vargenn vm siðir íbustiar haga at teita ser matfanga.
 Smala sveinninn leysir þegar hunda sina er hann ser
 varginn. en hann stefnir at feno eigi at siðr. smalenn

6. veriaz: beriaz. — 9. sëmðar: *Nyt kap. overskr.*: Fra herferd Dario kgs. capitulum. — 16. longom: *ul.* — 17. hefir: hefr. — 24. Vapn—Grickir: Vapniz Girkir vapniz Girkir. — 25. oc³: a. — 26. hvat—rasar: huatt sem. — 27. til brað.: flui.

veit eigi hvert hann scal undan hallda. þickir sem
 vargr mone fire vera hvert sem hann snyr. með þessom
 32 hette geyzis Alexander ímot ovinom sinom þeim er því
 truðo at hann monde flyit hava. Oc þegar er Serkir
 sia herin fara ímoti ser. þa vita þeir hvat hræðdrinn 5
 er. syndiz þeim nu eigi sem þeir hofðo etlat at Alex-
 ander snæri baki við. Nu sundraz mioc fylkingar Darij
 k(onungs) af akalli oc þys þeim er varð þa er saman
 dro liðet. Margar tungor gengo oc iherinom. oc varð
 af því seint at gera rað fire sva miclom múg. var oc 10
 flest allt liðet betr buet til rasar en bardaga. Darius
 konungr fór nu þo scipat her sinom ífylkingar íannat
 sinn. hann gerir nu þat rað at þegar er herr hans kómi
 fram ór dalnom þannoc sem rúmlent var. scyle gerða
 utan um fylkingar Grickia með múginom sva at þeir 15
 mætte engan veg undan komaz. þetta rað hefðe Dario
 nytsamlect verit ef framgengt yrðe. En hamingian su
 er hverio raðe er rikare gek ímote. þviat Alexander
 20a kom ímot honom fram i dalnom þar er sua var þrong-
 lent at íafnmikil urðv vera briost áfylkingonom. Bar-
 dage þessi tocz iheraðe því er Cilícia heitir scamt fra
 Ixon þeire borg er fyr var nefnd. oc idal einom þrong-
 om sem nu hefir sagt verit. Nu er fra því at segia at
 Alexander fylkir liðe sino. fotgaungolið scipar hann i
 fylkingar broddenn. En fyrir enn høggra fylkingar arm. 25
 setr hann þann hertoga er Nichanor het. hann var son
 Parmenionis. oc með honom þa haufðengia er sva heita.
 Tholomeus oc Aminctas. Perdicas oc Cenos. Clitus oc
 Meleager. Hverr þessa var hertogi yvir sino liðe. Enn
 vinstra fylkingar arm scal veria Parmenio sa maðr er 30
 einn var frøknastur af Grickiom oc með honom Craterus
 oc Antigonus oc Philotas son Parmenionis annar er
 33 ner var bezt vigr iherinom. Framme firir ollom merk-

11. rasar: skrautz. — 23. verit: *Nyt kap. overskr.*: Fra skipan Alexandri kgs. — 26. hertoga: hofdingia = l. 29. — 28. Amictas, Cenon *skr. B.*

iom var einn ungr maðr a heste þeim er Bucifal
heitir ecki delligr bleyðimonnom undir brún at lita.
þat var sialfr Alexander macedo. Nestr honom var
iafnan sa maðr er Ephestio het trunaðar maðr hans
5 einn. iafnn konunge at alldre oc klercdome. en friðare
synom. Oc nu riðr konungr siðan er hann hevir sva
scipað liðino. framme fyrir fylkingom. biðr hertogana
beriaz hraustlega. mæli bliðlega til vina sinna. Hvessir
sliova. en brynir hvgracka. Nu semr hann oc þrongr
10 saman iannat sinn dreifðar fylkingar. þrælom heitr
hann frelsi. en gnoglego gulle felausom oc fegiornom
ef þeir vilia vascliga beriaz. sumom bendir hann með
spiotscapte sino at sciotara gange. Með slikom sva
fortolom riðr hann um herinn. oc þar með eggjar hann
15 bogmenn at þeir bendi boga sina þegar er Serkir koma
íscotfæri. biðr hann oc þa er með slongor fara at þeir
late oc ecke seín at ser. Bønir hann oc at þegar er
ihoggfæri ma koma scyle þeir ulatlega brytia með øx-
om oc sverðom. En meðan herenn dvelz oc Gricker
20 biða með fylcðo liðe. þess er Darius kómi. þa talar
Alexander sva fire liðeno. Heyreð ér enir fręcno drengir
er komner eroð fra bardaga guðeno sialvo er Mars heitir.
oc þér er sva haveð framiz ímorgom storvirkiom. at
allr heimr girniz at hafa yðr ser til lavarða. Nu er sa
25 dagr komenn er ver hofom ýskt at koma skyllde.
Aþessom dege vill hamingian gefa þann sigr er hon
hevir oss opt heiteð. þenna sigr bende hon þegar firir
íEvropa. þa er þer brutuð Thebas alla til iarðar. oc
drapot allan borgar lyðenn. en tómdot Athenas með
30 ogn einne saman. Her megoð er nu sia fyrir yðr úvig-
ligan her. oc kvenslegar fylkingar er allar þickia scina 34

1. Buzifal skr. B. — 5. ok klercd.: ul. — 6—7. siðan
—liðino: ul. — 7. biðr hert.: ok eggjar herinn ok biðr.
— 9. þrongr: þrøngir. — 16. slongor: valsløngur. — 17.
Bønir: bendir. — 21. liðeno: hann hof sva mæl sitt. *Nyt
kap. overskr.:* Fra tolu Alexandri kgs. — 28. Thebas:
Thebe. — 29. Athenis skr. B.

af gulle oc gimsteinom. En þat sama glys er þeir hafa
þar asekk borit. synir oss at ver megom helldr venta
þaðan herfangs en hasca. þviat með vapnom scal sigr
vega. en blautir menn oc bilive vanir kunna ecke annat
en ogna. Hreðaz þeir sverð oc sár. oc litt mono vapn 5
yðor hafa raufat innyfle þeira. oc litlo bloðe mono þeir
ut hafa hellt aðr en þeir mono flyia. þa mon ec reyna
hvesso mioc þer hirðet um mek er ec se slío sverð
broten en hlivar klofnar af storom hoggom. Hond
hauggvanda man vilia syna. oc sverð man sanna sem 10
reitt er hvessv mioc yðr kemr Alexander íhug. Sigreð
nu þa er þegar erv sem sigraðer se. vitið at sialfs sins
fiandmaðr er sa er hann reiðir sliolega sverð at úvin
sinom. oc scemma vill sa sitt lif. er hann lengir lif
úvinar síns. oc engi er þat millde at þyrma motstoð- 15
omonnnum sinom íbardaga: þung er su hond sialfre ser
oc macleg afhogs. er hon vegr sparlega. slenscapar
fullir menn þora at hlaupa ídaudann þa er þeir taka
at falma. en þora eigi at veria sek. oc forðaz sva dauð-
ann. Latet yðr nu íhug koma hvessv morg rangynde | 20
9b) eða marga bardaga oc stór mann dráp Grickir hafa
þolat haufðengiom ór Asia. Etlit er þorf vinna at frøndr
einir giallde þess er feðr gerðo. eigi er fullhefnt þott
þessi múgr se allr niðr drepinn er þér set her fyrir
yðr. Allt Asia scal giallda þeira hervirkia. er gor hava 25
veret íEuropa. Media scal giallda með Dario konunge
þess hernaðar er Xerxes konungr hefir gort íGricklande.
Berið nu þa fram merkin þar eptir sem ec scal fyrir
fara. oc ryðit með sverðonom gotor ígognom fylkingar
35 þeira. Bardagans vil ec luttakare vera með yðr. en 30
herfangsens eigi. þvi scolð ér með yðr scripta. At fullu
vinnz mer agetið eitt saman. fiarens ann ec yðr en

8. hvesso mioc: huart nockut. — 14—16. oc—sinom:
ul. — 20. rangynde: uandrædi. — 22. þorf vinna: full-
hefnt vera. — 24. þér set: sitr. — 31. herfangsens:
fiarins. — 32. ec: ul. A.

mer fręgdarennar. Sva talar *Alexander*. oc þegar eptir þat laupaz at fylkingar. oc þa liosta Serkir vpp herope miclo. oc sva *Grickir* et sama. þeyta nu hvarirtvegio luðra sina oc herhorn sva at byll í ollom fiollom þeim er
 5 inand ero. Alldregi hafðe dvergmalenn oc veitt hliod-
 onom fleiri annsvør en nu. Fra því er nu at segia at her verðr kostur at sia sem etla ma morg oc agetleg vapn. en þo baro ein af ollom oðrum. en þat voro vapn *Darij konungs*. Eigi var sparat gull við þau. en
 10 þo var miclo meira vert vm hagleic þann er þar var á. Sciollidr hans var siaufalldr aþyctina. en lagðr allr utan með gulle. þar voro scrifaðr á frendr oc forellrar *Darij konungs* oc storvirke þeira. Risarnir er fyrst gerðo stopolenn Babel eptir Noa floð a velli þeim er
 15 Sennáár heitir. oc þar eptir tungna scripte. Iodrom stað áscilldinom var scrifaðr Nabogodonosor konungr oc þat er hann for til Iorsalaborgar með her sinn oc vann borgena. braut til iarðar templum domini oc alla borgar vegge. gerðe hertekinn Gyðinga lyð. oc hafðe Sedechiam konung er hann hafðe blinda latet. heim með
 20 ser til Babilonem. þat var allt scrifat a scilldinom er enom fyrrom konungom hafðe vel tekiz. en þat var allt latet niðre liggia er þeim hafðe til svivirdingar gorz. I þriðia stað var þat scrifat er Baltasar konungr drack
 25 or gullkerom þeim er Nabogodonosor hafðe teket ór templo domini. oc hondin syndiz rita áhallar vegginom þat er engi fek scilt nema Daníel spamaðr. Alistunne vtan vm þessar sogor var saga ens agota konungs Ciri
 30 spadome solar guðs. Þesse stortidende voro þar oll áscrivat sem her er nu nockot brevat af. en þat ero storsægor ef þor ero greiddar ut ígegnom. En þat er at segia fra eþilocom Ciri konnngs þess er hvervetna

5. i—ero: hia voro. — 6. fleiri: skyri. nu: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af skilldi *Darij kgs.* — 13. oc—þeira: *ul.* — 17—18. vann borgena: *ul.* — 19. hafðe: *ul.* — 20—21. heim—Bab.: *ul.* — 29. Lidiam: *Epírrum.*

er getið ábokom. at drotning ein sv er Thamaris het reis ímot honom. oc íþeire sokn er hon haðe við hann fell *Cirus konungr*. Vm þann athurð reðir sva meistare Galterus. Ho ho. bleckileg er þessa heíms hamingia oc opt syniz þat hvessv vollt hon er. *Cirus konungr*
 5 var asinom dogom viðlenztr konungr. oc sigr selstr. hans fręgð hafðe faret of allan heim oc hvar sem hann hafðe við lent. vrðo allir fire honom at lata. En sva rikr oc mattugr sem hann var. þa fek þo ein kona sigrat hann. Eigi scylldo dauðlegir menn segir hann
 10 meistarenn störaz af gefnom ricdome. oc fyrliða ser minne menn. Eigi scylldo þeir oc enir sigrsælo vera upacnemir við enn hesta sigr vegara. Sa er gefa ma styrk oc riki sigr oc auðese. sa enn same ma þat allt ibrott taka þegar er hann vill. 15

III Nv er til sogonnar at snua. oc fra því at segia. at vapnabrak oc brestir af storom hoggom sigra luðragang sva at heyrir trautt eða eigi. oc sva þyekt driva nu spiot oc orvar oc allzkonar scot vapn at varla ma
 10a sia fyrir heiðan himin. konungr sialfr | *Alexander* riðr 20
 fyrst fram sva snart til at iafna sem steinn af valslongo
 37 oc þar at er gullagðer scilldir oc hialmar settir af dyrom steinom segia til at helldr mono fyrir vera konungar en kotkarlar. oc þar stefnir hann at er merki var borit fire *Dario konunge*. þat var flugdreke gylltr 25 allr. hann gapðe munne er vindr bles framan íginet oc var reðelegur at sia. Meðan *Alexander konungr* leitaz vm hvernn hann finne maklegan til at leggja fyrst við iorðo. þa riðr ímot honom haufðenge sa er *Arethas* heitir. hann var greive ivir *Siria*. leons merki hek af 30

1. a: i fornum. — 4. Ho ho: O ho huersu. — 13. vþacksamir *skr. B.* — 16. *Overskr.* (med stor kap.initial): Her hefr vpp mikla orrosto af Alexandro kgi ok *Darij kgi.* — 19. allzkonar: onur. — 29. haufðenge: greifi. sa: af *Syria* *tf. og ul.* hann—*Siria.*

hans spiotscapte. en hialmr hans þotte loga af kar-
 bunculo þeim er ívar settr. Arethas leggr ísciold Alex-
 andri með spiote sva fast at spiotscaptit brast ísundr.
 oc nu leggr Alexander ímot ísciold Arethe oc ígegnum
 5 seioldinn oc þrefalda brynio sva at spiozoddrinn nemr
 íhiartano stað. Nu fellr Arethas dauðr af hestinum
 til iardar ok rydr sva fyrstr manna víguðllinn með
 sinu blodi. Grikkir liosta þegar vpp ope miclo oc
 kalla þetta verk mikinn sigr. oc sigrvenlect heill er
 10 konungr sialfr hefir sva røsclega vaket víg fyrstr manna.
 Eptir þenna atbvrð taka saman að riðlaz mioc sveit-
 irnar oc nu riða fram þeir hertogarnir Clitus oc Tho-
 lomeus menn hollzte vaslegir vndir vapnom at sia.
 oc sva fara þeir geystir ímote sinom fiandmonnum. sem
 15 solltenn leo mote senom yxna flocke. Tholomeus riðr
 at þeim riddara er Kleocas heitir oc leggr til hans
 ✓ívangann. en út vm annan sva at þar flýtr heilenn
 íbrot. rindr honom svaleicnom dauðom til iardar. Clitus
 riðr at þeim riddara. er Ardophilus hefir oc leggr
 20 ísciold hans spiote. Ardophilus leggr oc ímott ísciold
 Cliti. sva leggja þeir fast at ísvndr brestr spiotet hvart-
 vegia. Eptir þat sciptaz þeir hoggom við þar til er vm
 siðer falla til iardar hestar þeira oc sialvir þeir af mōðe
 langrar oc snarprar socnar. Oc sva liggja þeir um rið
 25 sem eigi se lif með þeim. En er mōðen tok nockot 38
 af þeim at renna. þa kemz Klitus fyre á fōtr. oc þa er
 Ardophilus leitar við vpp at standa setr Klitus sverðit
 ✓áhals honom. oc gerir sciotan scilnat bucs oc hofvðs.
 Nu riðr fram af Serkiom einn ágetr hofðenge er Ma-
 30 theus heitir. friðr maðr synom. sniallr ímali. oc goðr
 til vapns. Oc í vinstra fylkingar arme Grickia. drepr
 Matheus þann riddara er Yollas hét. Philotas son
 Parmenionis er var einn af hofðengiorm þessa fylkingar

6—8. Nu—blodi: *ul. A*; *men orig. viser, at sætningen er her udeladt.* — 11. riðlaz: *ridaz.* — 16. Kloachas *skr. B.* — 21. leggja þeir: *ul.* — 24. um: *ul. A.* — 32. Ollas *skr. B.*

arms vill hefna sins felaga. oc hoggr eptir Matheo
 með sverðe. En kviclatr hestr er Matheus sat á. ber
 hann vndan hoggvino. Philotas hoggr þa til riddara
 þess er Ochis heitir oc tvisciptir ahonom siðuna. Eptir
 þetta hogg. oc morg onnor stór er Philotas gefr Serk- 5
 iom. leggja fast at honom riddarar af Hircani. oc er
 Grickir sia at hann á við mikit ofrefle. þa stefna til
 fvltings við hann þeir hertogarnir. Antigonus oc Cenos.
 Cráterus oc Parmenio faðer Philote sa maðr er allz
 var þess luttakare er Alexander gerðe sva at frasagnar 10
 vere vert. En betr etla ec sama. segir meistare G(alt-
 erus). at þegia yvir meðan ma hver giolld Parmenio
 tok sinna tilverka. Antigonus riðr at þeim manne er
 Phelax heitir. oc hoggr til hans með sverðe sva at
 hann þarf eigi fleira. Cenos leggr spiote til þess mannz 15
 er Mida h(eitir). oc af því lage før hann bana. Cráterus
 stefnir at þeim manne er Amphiolus h(eitir). oc veitir
 honom averca. þrífr siðan ihialm hans. oc steypir hon-
 om qrendum til iardar or kero er hann hafði setit í.
 Cráterus vinnr oc aþeim manne er styrt hafðe kerunne 20
 sva at hann dregr eptir ser iðren hrindr honom siðan
 áfótr sinom lavarðe Parmenio gengr fram mote Serk-
 39 iom eptir vanða. oc nu riða at honom riddarar. annar
 10b heitir Dimus. en annar | Ysamnes. hann var konung-
 borenn maðr. þeir leggja baðer senn spiotum áhøgri 25
 siðu Parmenionis. hann bivaz ecki við logen. en kallar
 ágerzkan riddara þann Horestus heitir. sa hefir latet
 hest sinn. oc hefir árás vpp í fiallz liðena. snu aptr
 sem braðast til bardagans segir hann. ec scal giallda
 þer aptr hest þinn. siðan snyz hann við Ysamni oc 30
 leggr framan íbriost honom. oc rindr dauðom aptr af
 hestinom. en før þann sama hest Horesto. Eptir þat

6. Hircania *skr. B.* — 8. Cenon *skr. B = l. 15.* — 14. Phelaz *skr. B.* — 16. af—hann: *veitir honum.* — 16—18. Cráterus—averca: *ok.* — 18. ihialm: *til.* — 19. qrendum—iardar: *ul.* — 27. Orestus *skr. B = l. 32.* — 29. sem braðast: *ul.* — 31—32. framan—hestinom: *til hans ok fellir hann daudan til iardar.*

riðr hann at Dimo oc hoggr af honom hondena. steypir honom af heste. leypir síðan ahann oc gerir hann vvggian með ollo. því nest drepr hann Agilon oc annan Elán. enn þriðia Chirippum. hann var ęttaðr af Arabia.

5 Nv riðr fram einn af Grickiom sa er Evmenides het oc vinnr mikit illt aSerkiom: vegr stundum með sverðe. en stundum með scotvapnom. Diaspen drepr hann með sverðe. en scytr með øro í auga þeim manne er Evdochius het. Evmenides brytiar morg beín Serkia.

10 oc riðr yvir margan hofðengia buc i bardaganom. Nichanór son Parmenionis vegr eigi sliolegarr íenom höggra f(ylkingar)arme. en þessir er nu hefir fra veret sagt. oc nu riðr at honom einn ungr maðr er Edimus heitir. friðr synom oc vel borenn. þvíat hann var kominn fra

15 Ciro konunge. Hann høggr ísciolld Nichanoris. en þar rytr af sem hagl af hvse. staðvct hvs hirðir eigi vm reiðe loptzens. sciolldenn sakar oc eigi litet hogg. En þo reiðiz Nichanor við. oc leggr spiote framan íglygget er á var hialminum fyrir augano. oc spiotzoddrenn

20 hevir augat oc renner sva til at hann tekr iafr vel syn fra því augano er heillt var vtan. Fra því er nu at segia at sa maðr gengr hart fram iliðe Serkia er Negusar heitir. hann var ríkr haufðenge af Niniue kominn frá Níno konunge er gera let þa miclo borg.

25 Hann vegr með breiðøxe mikille. stvndum scytr hann gaflokum. stundum besc hann með sverðe. Gerðzcan mann þann er Helis h(eitir) scytr hann ígegnum með gaflake. með sverðeno hæggr hann hond af þeim manne er Dorilus h(eitir). Oxena keyrir hann áhals þeim

30 manne er Hermogenes het. oc eigi þarf hann fleira. Philotas Parmenionis son ser nu hvessv mikit illt Negusár vinnr áGrickiom. oc feykir at honom með

2. honom: daudum *if.* (!) — 4. Helan *skr. B.* — 9. Eudoxius *skr. B;* *orig.* = A. — 10. hofðengia: heidingia (!) — 19. hialminum: brynionne A. — 25. breið: bol. — 29. Dorilus: Edillus. — 30. Hermogenet *skr. A.* — 32. Grickiom: Serkium A B; Pelasgos *orig.*

brugðet sverð. høggr síðan til hans ígullroðenn hialm þann er sceín af piripo þeim er ístóð. sverðet sveðr af stalhorðom hialme. en missir þo eige með ollo. þvíat þat tekr af hondena vinstre er Negusar hafðe brugðet vpp fyrer andlit ser. oc nu byz en hęgre at hefna 5 systur sinnar. oc reiðir vpp øxe sva snart. at þat hogg monde ført hafa Philotam til heliar ef eigi vere af honom boret. Amictans einn af hertogom Grickia riðr at íþesso svarve. oc bregðr scillde við hoggveno. Negusar høggr rauf áscialldar bucleno oc fester þar øxena. 10 oc er hann vill ábrott kippa øxe sinni þa verðr Philotas enn nér staddr. oc scellir af honom hondena í aulboga bót. Sár oc sut gera margan mann sterkan. Negusar litr ástufana. oc ser nv at hann man ecki vega mega til fulltings Serkiom. en þo vill hann veita 15 þat er hann ma. oc lętr nu fallaz fyr føtr heste riddara þess er Yollas h(et). Hestr fellr vm hann. oc Yollas af hestennom. oc þau somo spiot er Grickir hofðo ętlat at Negusar scyllde á gista. standa nu gegnom Yollam oc hest hans. Af þesse rapan allre saman. oc miklom 20

41 vapna gang letz oc Negusar við hollzte mikinn raustleíc. Nu taka dauðir bukar at þekia iorðena hveryetna. vellir fliota af blóðe. en dalverpe fyllaz oll. Af hvar-

11a omtveggjom fellr | nu mikit lið. en þo miklo meira af Serkiom: taka nu mioc at þynnaz fylkingar þeira. oc 25 þeir at digna þott enn vere vtal liðs eptir. En þott Grickir vere faer hia Serkiom. þa letiaz þeir þo ecke ásoknenne. þvíat dirfð oc aręðe beta þeim liðscortenn. Oc nu er Serkir taka áhøl hopa. þa riðr fram konungrenn sialfr Alexander sva snart sem elding flyge. 30 hann ryðr ser goto ígegnum fotgongo lið. oc sva riddara lið. vandar eigi þott þyçkt se firir scipat spiotvm oc sverðom. vill at viso na Dario fyr en flottenn breste.

2. piripo: piramo; pyropus *orig.* er—stöð: steini er þar var i settr. — 5. andlit: augu. — 8. hertogom G.: Girkium. — 13. Sár—sterkan: ul. — 23. blóðe: daudra manna *if.* — 29. hopa: at opa.

En einn gaufugr frēnde Daríj er Oxatreus heitir þrongr saman fylking hans. sva at *Alexander* naer eigi sēkia sialvan *Darium*. Nu tekz af nyio mikít mannfal ihvaratveggio líð. Hofðengiarnir sialvir taka nu at
 5 falla hver at auðrom. Bardaga gyðian er *Bellona* heitir hristir dreyruga vebranda oc sár allzkonar dauða. Sumir ero scotnir ígegnum barkann eða ísmaðarmana. sumum ligger heilenn vte. sumir fa bana af scotom eða slongom. halsbeinet er brotit ísumom. en iðren liggia
 10 sumom ute. morgum verða oc sverð at skaða. Annar deyr nu. en annar er dauðr með ollo. Annar sprauclar nu. en annar er full sefðr. Sa maðr var flíðe *Serkia* er *Zoroas* heitir egipzkr maðr af borg þeire er *Menphis* heitir. hann var auðkendr af agetligom vapnom þeim
 15 er hann bar. oc hann kunne mest iherinom af astronomia oc visse gorla af naturo himintungla. nér vera monde ár eða váran. sniosamr vetr eða vaxtsamt ár heftt sumar eða þat haust er vín þriviz a. *Musicam*
 20 hann agetliga. Orlog manna visse hann oc fyrir af stiorno iðrott sinne. oc þat er sciotast at segia fra at alla heimsens naturv hafðe hann luct ser íbrioste. Oc nu hafðe *Zoroas* set fyrir af stiornogang at hann monde scamt hafa olifat. En þviat eigi fek hann helldr en
 25 aðrer orlogum vmturnat. þa kostgefir hann sem mest at na funde konungsens sialfs *Alexandri*. oc girniz mioc a at falla fire vapnom sva virðulegs haufðengia. Oc þviat hann hatar livet. en elskar bardagann þa rasar hann fram ifylkingar broddenn ímot *Alexandro*. oc
 30 þegar er *Zoroas* fēr set konungenn þa letr hann drifa þyct at honom scotvapn or kerv er hann sat í. Eigi

1. þrongr: þronguir. — 6. vebranda: ebranda A; vebrandana B; orig. har cruentas manus. — 7. eða í: enn sumir ígegnum. — 8—10. sumir—ute: ul. — 11. sprauclar: spradkar. — 15. i. . . af: omv. — 16. naturo: gangi. — 17. vaxtsamt: ærsamt. ár: var. — 18. *Musicam*: íþrott tf. — 22. luct: lukta.

gremr hann at eins konungenn at ser með vapna gange. helldr letr hann fylgia brigzle oc egian sva meðande. Heyrðu *Neptanabi* son elif scom moðor þinnar. hvi glatarðv sarvm. oc vinnf áslenscapar monnum. snu helldr
 5 ámek vpp qðe þinne. oc ef þu hefir enn nockorn krapf með þer. þa legg mek við iorðo. þviat minom riddara scap fylgia siau specðar iðrottir. em ec af þvi verðr at bera tvau ciapell af lauro Annat fire riddara scap. en annat fire klerkdom. Sva mæler *Zoroas* en *Alexander* konungr vill eigi reiðaz við akostom hans. helldr vill
 10 hann miscunna þeim er girniz at deyia firir hans vapnom oc svarar honom sva bliðlega. Ho ho. scysse mikít segir hann. hverr sem þu ert þa bið ec at þv livir. oc fyrir farir eigi í dauða þinom herbergi sva storra íþrotta. oc alldregi scal min hond. eða mitt sverð saurgaz isva
 15 marg vitróm heila. Ertv harðla nytsamlegr heiminom. Eða hver villa eggjar þec at vilia sva rapa til helvitis þar sem engi vizka ma þrivaz. sva mællti konungrenn.
 20 En *Zoroas* leypr or kervnne oc at konunge oc hoggr til hans með sverðe álæret þar sem meðiz brynian oc brynhosan oc helgar sva vigvollenn með konungs bloðe. Nu reiðiz konungr en keyrir þo brott hest sinn með sporom til þess at hann mege þyrma *Zoro*e oc tempr
 25 sva reiðe sina. En | *Meleager* einn af hertogom *Grickia* fleygir at íþvi oc hoggr undan *Zoro*e baða fotr iknesbotom i eino hoggui. Eptir þat laupaz margir at oc brytia *Zoro*am ísmátt. oc giallda sva stiornom apr þann er eptir þeira gang truðe sin forlaug fara mondo. Nu snyr ollo mannfalle flíð *Daríj* konungs. oc eigi veit hann sialfr hvat til raðs scal taka. hann ser alla vega
 30 fra ser vigvollenn floa af bloðe sinna manna. ser oc margan haufðengia liggia hia ser qrendan. En þeir er hann treystez bezt taka nv flyia. oc sa er styrt hafðe

2. oc egian: ul. — 4. monnum: fullum. — 8. ciapell; zappel. — 9. klerkdome skr. A. — 10. akostom hans: ordum hans akofum. — 12. Ho: O. — 17. sva: skiott tf. — 33. taka nv: ser hann nu.

keru: konungsens liggr haufvðlaus millom hestanna er dregit hofðu keruna. oc idren hans er vte liggia veviaz vm fōtr þeim. Oc meðan Darius konungr evaz íhvert hann skal afōte flyia. eða veita ser sialfr bana. þa scytr Perdicas einn af hertogonum spiote til konungsens. þat nemr stað í hofðino. beinen veria þo heilann sva at hann sakar eigi. þa leypr Darius konungr or keru sinne. oc vill eigi beriaz lengr við ofrefle. leggr nu áflotta oc rennr með útignom monnum þat er beinst var vm fioll oc scoga. þar til er sa maðr er Auson heitir setr vndir hann hest. Oc nv riðr D(arius) k(onungr) yvir Evfraten. oc nemr eigi stað fyr en iBabilone. Matheus verðr nu var við oc aðrer þeir er enn villdo helldr beriaz en flyia. at D(arius) konungr hefir lagt 15 áflotta. oc þegar minkar dirfð þeira við þetta. oc nema 44 þeir at þiona felmtenom. sneriz þar nu sciótt staðfestin íhrözlo. Haufðingianir flyia nv hverr at auðrom. Eigi standa þar oc útignir eptir er tignir flyia. oc vara þat vndarlect at allir leitaðe nu vndan þviat nauðsyn er at 20 limirnir scelviz þa er haufuðet bendiz. Grikkir reka flottann íakafa. oc geva morgom ecke goðan bacsllett. fellr nu sa margr með scomm iflottanom er hann atte kost at falla með dað oc drengscap fire konunge sinom oc fostrlande. Siðan er Grickiom leiddiz at reka flott- 25 ann. þa sliðra þeir sverðen sodd af manndrape. oc nu biðr Alexander konungr at þeir scyle saman sopa herfangino. Grickiom fer fimt vpp at luka fehizlum Serkia. vanda þeir eigi hvart lyclar finnaz. siðan fara þeir ascoga at leita þess fiar er Serkir hafa þar hirt ifylsenum. 30 At saman komnom herfanginom sciptir Alexander konungr feno með liðe sino. Nu klyfia þeir hesta sina oc hlaða vagna af gulle oc gersimum. troða secke sina þar til er þeir spyia or ser gulleno. oc hafna bondom þeim

1—2. er—keruna: ul. — 8. beriaz: bida. við ofrefle: ul. — 18—19. oc—er: þviat natturlegt er þat. — 24. oc: æ sealfs sins. — 26. sopa: samna. — 30. komnu herfanginu skr. B.

er geta scylldo fengens fiar. Yfret fe þyckir hondom þeira nu saman komit. en agiarn hvgr vill enn meira. oc enn fylla þeir hosor sinar af þvi er eigi fēr annarstaðar rum. oc kyrtla sina fyrir. Svmir fara til þannog er kvenna flockar ero fyrir. oc slita af þeim eyrnagull 5 oc gullniste oc aðrar gersimar er þer hofðo asec borel. sumir leggja þegar bloðgar hendr vm hals þeim. kyssa oc kreista. scammaz oc eigi at leika fyrir alðyðo auglite slict annat er þa lystir. Morg létr þar sinn meydóm. Onnor svcten sv er seekir saurgaz af leikenom. en sv 10 fær licn. er verse með sv̄t oc sorg. þviat nauðung oc 45 ofrefle minkar iafnan secð þess er þoler oc fire verðr. En eptir þvi sem byriar konungligre tign. þa léttr Alexander konungr aka ígylltvm kerum með allt tengða lið Daríj konungs til herbuða sinna með moðor hans oc 15 systur er bæðe var oc kona hans. oc son hans xvii. vetra gamlan. sva var mikil milldi konungs at hann var þannog til moðor Daríj sem hann monde til sinnar moðor ef hon vere þar. Drotning kono Daríj kallar hann systor sina. sveinenn gerir hann ser at osbarne. 20 Sva mikil mandoms ást bygðe briost konungs íþann 12a tima ef vpp tekinn hattr heldez með | honom at engi ufregð mētte saurga hans ena biorto fregð. En siðan er fenginn auðr Serkia oc þeira bilive gaf óveno framgang. en fiarens gnott vanstilles moðer talðe hvetvetna 25 soma þa tok hamingian at spilla nattvrulle. oc lestir at stemma kraptanna rás oc þeim aptr at snua. þviat sa enn same er fyr var milldr óvinom sinom gerðiz siðan fiandmaðr sumra vina sinna. let drepa þionostomenn sina sialfs. oc etlaðe engan lut hermannelum bannaðan. 30 Oc þviat segia verðr boðe livft oc leitt. þa kom þar at Alexander konungr kallaðiz son Iovis. er heiðnir menn

7. kyssa: klappa þær. — 12. secð: seð A. þoler oc: ul. — 13. En—tign: ul. — 14. í—kerum: ul. tengða: skullda. — 17. gamlan: gamal A. — 24. oc—bilive: ul. óveno: vueniu.

truðo vera himna guð. oc hann bauð oðrom at kalla sek sva. Þviat metnaðr hans gek allt yvir manlect eðle. þa er honom leiddiz at vera maðr at eins. oc þotte litils vert at vera hestr iarðlegra luta. Eptir þat
 5 er Alexander konungr hefir scipt herfange með herinom sendir hann Parmenionem með miclo liðe til Damascum þess orendis at na þvi micla fe er Darius hafðe þangat sent til gezlo sem fyr var sagt. Þat varð eigi torvellt fire þvi at greive sa er settr var yvir þessa borg af
 10 Dario vnne nu betr fiarens þeim er sigraz hafðe. en sveic þann er sigraðr var. oc dro borgarmenn á talar bað at þeir gefiz vpp ívalld Grickia. Þviat iamsciott scipte hann trunaðe sinom ígreyscap. sem hann sa hamingiona sciptaz millom konunganna. Parmenio vill
 15 engi grið gefa þeim er sva trunaðar tomir ero. leypr áþa þegar oc drepr þar mikinn múg. Þat for sem maclect var at greifenn fell með þvi liðe er hann dro til draps með sino velræðe. þetta spyr Darius konungr bratt at Grickir hafa gefit hans monnum enn mikit
 20 slag. oc tekit fyrir honom ogrynne fiar. en sciotar scaða bętr þickiz hann fa. þa er sa maðr kemr til hans er honom kann þat segia at greifenn hefir fallet ífyrsto fire sialfs síns svic. oc eigi nennir Darius heðan af at segia hamingio blinda vera með ollo. þars hon
 25 gelldr stundum vandum monnum apr af retrri vag sem þeira flerð hefir til þionat. Slict sva bar íbętr Dario konunge þott nu take þungt veita. sannaðiz her þat sem męllt er at fátt er sva illt at einvge dvge.

þa er .vii. dagar voro liðnir fra hardaga þeim er nu
 30 hefir nockot verit fra sagt. oc Alexander konungr hafðe iarða latet lic tiginna manna þeira er fallet havfðo eptir þeim sid er þa var. Fer hann til þeirar borgar

1—2. hann—sva: baud þat sinum monnum at trua. — 2. allt—mannl.: yfir allt. — 4. luta: *Nyt kap. overskr.*: Fra Girkiu ok Darius konungi. — 10. betr: at niota *tf.* — 24. þars: þviat. — 26. þeira—hefir: þeir hafa með flærd. — 28. dvge: *Nyt kap. overskr.*: Fra hernaði Alexandri kgs. — 31—32. þeira—var: eftir fornum sid.

er Sidon heitir. oc eptir þat er hann hafðe þat folc undir sek lagt er þa borg bygðe. stefnir hann til þeirar borgar er Tyrus h(eitir). oc þegar er Grickir nalgaz þessa borg sia þeir at borgarmenn mono helldr vilia veriaz en vpp gefaz. Alexander konungr verðr glaðr
 5 við er hann scal firir hafa funnet þa menn er eigi spare viðr at nema. þeir scipaz fyrir aborgar vege til varnar. hafa við sett vpp flaca til lifðar mote griot-
 47 flaug. en þar sem þeira misser. er þyct scarat scioldum fyrir. Gricker sekia fast at. en borgar menn veriaz oc 10 virkða vel. lata þyct drifa scot oc griot. Morg valslongva hętir þar dauða þeim er vndir borgar veggionum ero. Lenge beriaz Grickir við þessa borg. þeir leggja scipom vtan at henne. Þviat hon var sþborg. veita nu harða at sokn beðe af sia oc af lande. þar kemr enn at þeir 15 fa brotet þessa borg. oc þegar er þeir na inngongu drepa þeir allt þat er fyrir verðr unga menn sem gamla konor sem karla. Engo þyrma þeir. en þat helldr til þess at Alexander konungr hafðe fyr en hann settiz um borgena gort riddara sina til borgar manna at 20 bioða þeim frið ef þeir villde gefaz ihans valld. þeir launaðo sva konunge boðenn frið at þeir nidduz a sendimonnum oc drapo þa. Oc fire þa soc vrðo þeir fire sva grimre konungs reiðe oc misto licnar af hon-
 12b om sem vert var. at þeir hofðo drepit þa er þeim 25 buðo frið oc grið af konunge. oc gerðv þat niðings verc er ongom duganda manne er geranda þott fvllr fiandscapr se meðal manna. oc þvi biðr Alexander konungr at drepa scyle sem sciotast ma allt folc íborgenne. fyr vtan þat er íheillog hof komez. Nu geriz mikit brac 30 oc hormolegr gratr ístaðenum. konor eþa sem þer mega mest aftaka. Gricker hvgsa nu hvernog þeir scyle sciotast eytt fa þessv folke. oc þat rað taka þeir. at elldr er lagðr at borgenne þeim megum er vindr stendr

8. flaca: fleka. mote: með (*urigt.*). — 25—26. hofðo—oc²: ul. — 32. aftaka: ul.

mest at henne. solltenn elldr fleygir þegar er hann magnaz íhvsa þoc. oc því meir hvngrar hann er hon-om gefz meira til matar. sva lataz nu tignir sem vtignir. Allir borgar menn deyia. en mikil greín er á hvesv
 5 þeir deyia. Sumir røðaz elldenn mest. oc at þeir forðez 48 hann. laupa þeir ávapn Grickia. Sumir laupa íelldinn at þeir forðez vapnen. Sumir laupa ut af borgar vegiom ásęinn oc dreckia ser sialvir til þess at þeir forðez elld oc vapn. Sumir leita ser fylsena legia síðan snoror
 ✓ 10 ahals ser oc kyrkia sec íhel. vilia helldr drepa sec sialvir. en vera drepnir af Grickiom. Sumir þeir er aðr hava bariz scammas enn at flyia. kiosa helldr at deyia fire logom oc rettyndom. fire frelsi sino oc fod-orleifð. þetta var somasamlect dauða kyn oc scemðar
 15 lauss dauðe at forðaz eigi bana sinn með rēzlo. veriaz helldr með drengscap sem her gerðo marger þeir er runno mote dauðanom til þess at þeir hefnde sin sialvir áGrickiom. oc eigi spørðo þeir at veita stor hogg oc þiggia. oc fengu þeir fire sec sitt iafnvirðe. Ecke gerir
 20 nu meira manntion en elldrinn. oc þar kemr at su en ageta borg Tirus. er Agénor konungr hafðe reisa latet ífyrsto brennr vpp oll. oc verðr at øsco or miklo manvirke. Þesse borg hefir fyrst funniz oc kent veret stafrof áebrescu ef því ma trua er fornscaldin hava
 25 sagt. eða frettir hafa fra faret. Agénor konungr er reisa let Tirvm sem sagt var. var faðer Cathmi er fyrst fann stafrof agriczco oc erv storar sogor fra þeim þer er finnaz mono íþeire boc er heitir Ovidius magnus. Alldrege var þesse borg vunnen fyki. en Alexander
 30 konungr vann hana. oc eigi varð hon vppreist fyr en af kristnom monnum. þeim at veitanda er þeir hafa nafn af tekít. þar hefir síðan verit dyrkat af retruaðo folki

1—2. er—þoc: þök æ husunum. — 4. Allir—deyia: ul. — 11—16. Sumir—gerðo: ul. — 16. þeir er: ul. — 17. dauðanom: með drengskap *lf.* — 18. þeir at: ul. A. — 19. Ecke gerir: ok gora. — 26. Tirus: Sidon. faðer Cathmi: *åben plads i A f.* faðer; son thachim. — 32. af—folki: ul.

nafn ens krossfesta þess er bõðe eignaz með fauðor-lego valde þessa borg oc allar aðrar oc man iafnan hava valld yver.
 49 Þesse borg Tirus er nu var niðr broten mētte varat hafa við aðrar þiodir iaustrhalfru heimsins at engi 5 dirfðiz at briota båg við Alexandro konunge. Borg heitir Gaza er þo þorðe við at risa. þat folk er hana bygðe villde veita Dario konunge. oc því byrgðo þeir oll port þa er guða iafnengenn Alexander konungr
 10 nalgaz þessa borg með lið sitt. vilia freista ef trunaðr 10 sa er þeir veita Dario konunge. fae sigrat hamingio Alexandri konungs. þar tekz nu bardage með Grickiom oc borgarmonnum. þeir veriaz vel en Grickir sękia oc fast at. Her geriz mikit manfall i hvarotveggia liðe. Oc meðan socnn var sem akofust. leypr einn borgar 15 maðr áfund Alexandri konungs sem hann villde ser friðar biðia. hann hafðe þo brugðet sverð vndir scillde. oc þegar er hann kemr sva ner konunge at sverðet ma taka til hans. bregðr hann því vpp vndan scildinum er minzt varðe. oc hoggr til hofuðs konunge. En þviat 20 orlaganna scipan verðr sinn framgang fá. oc forlog manna fara sem fyrir er etlat. þa scelfr hondin. oc
 13a fęr hann ecki reítt sverðet sem hann villde. þviat Lachesis ein af þeim þrimr systrom er orlogom styra. vill eigi at Alexander konungr verðe vapndauðr þar 25 sem nu var þegar fyrir buet eitir þat er hann scal drecka. oc honom man at bana verða á .x. vetra freste. Alexander konungr verðr sciott var við hvat þessi maðr villde gera. oc byðr at af honom scyllde hogva þa somo hond er sverðet hafðe fram reítt. oc með því 30 sama sverðe. Nockor hvilld hafði orðet abardaganom. en síðan er þesse atburðr varð. veita Grickir af nyio harða at socn. konungr sialfr bersc oc íákava. Einn af

3. *Nyt kap. overskr.:* Bardagi Girkia ok borgar manna. — 4. Tirus: Sydon. — 9. guða iafnengenn: ul. — 25. -dauðr: -bitinn.

borgar monnum scytr til konungs spiote. þat kemr á 50
 v oxlena vinstre oc fər hann þar sár af. Annar sendir
 v honom stein hann kemr alerit oc verðr konungr þar
 oc sár af. En þoat hann hefðe fengit .ii. sár þa leggr
 5 hann eigi niðr at helldr vpptekna syslo. þviat hann
 hirðer meir um fregð en langlife. Eigi lettir konungr
 fyr en hann hefir drepit haufðengia þann er halldet
 hafðe þessa borg af Dario. oc eptir þat gevaz borgar
 menn vpp. Siðan riðr Alexander konungr íborgena
 10 með her sinn. þvi nest scipar hann rike sino með enna
 bezto manna raðe. oc setr hofðengia ivir allar borgir
 þer er hann hefir undir sec lagt. oc siðan fer hann
 til Egiptalanz. oc eigi scilz hann þar við fyrri en þat
 er lagt vndir hans valld. Eptir þat fysiz hann at fara
 15 vestr í Libiam. oc sǫkia þors hof þat er eitt hvert var
 í mesto halde fire visdóms sakir þess er menn þottuz
 þar fa. þat var kallat templum Hamónís. þangat var
 at fara harða mikit torleiðe þott fair menn oc vaskir
 velðez til þeirar farar. þviat betr mego sǫkia langan
 20 veg oc torsóttan faer menn ok fræknir en margir. þar
 þyrster iordena til doggvar. oc himin til regns. samr
 hite er þar iafnan. Avaxtlausar sandar erv þar þeir er
 ecke ma gras áþrivaz. þetta kalla menn sandhof. þa
 er solen hefir lengstvm þert sanda þessa með sinom
 25 hita. oc blase siðan vindr á. oc rvgle þann tima sand-
 inom þeir er ivir fara. verðr þat þvilier stormr til at
 iafna af sandfoke sem barofall áse. oc slikir hascar
 þickia þar vera áþuru lande sem svelgr íhafe eða Sirtes
 oc Scilla þeir hascar er sva heita. Yfir þetta torleiðe
 30 fer Alexander konungr með lið sitt oc fǫr þar mikit
 manntiǫn. Sumir spyia or ser sande. en sumir kafna
 ísandfoke. Eigi þarf starf fyrir hava at grava þa niðr 51

10. rike sino: riki sitt. — 15. sǫkia: heim *tf.* — 17. þar
 fa: þurfa(!). — 20. menn ok fræknir: *ul. A; jfr. orig.:*
fortibus et paucis. margir: menn ok minnr valdir *tf.* — 23.
 hof: haf. — 24. þert: heitt. — 27. af sandfoke: *ul.* — 28.
 á—lande: *ul. eða: ul.*

er þar lataz þviat sandbaran hylr þa sciott. þat vere
 likara þott Grickir hefðe faret iamlanga stund ivir
 storan se. at eigi hefðe þeir þar harðara niðr komet
 en ísandhǫfum þessom er nu foro þeir ivir. hvergi sia
 þeir her manna spor. eða handa verc. oc hverge fa þeir 5
 set vpphøder ne scoga. slikan vǫfroveg fara þeir flora
 daga. oc þa koma þeir at kvellde dags íscog þann er
 templum Hamonis stendr í. stormikit scarð varð í þesse
 for áliðe Grickia. Nu finna þeir íscogi þessom brunn
 þann er stoðvar þorsta þeira. oc frasǫgnar er verðr fire 10
 sina natturu. þa er sol gengr sem høst vm miðian dag
 er þesse brunnr iskalldr. en sva teer hann at orna
 sem sol gengr til viðar. Vm miðnettis sceið vellr hann
 af hita oc þverr þa mioc. siðan kolnar hann sva sem
 dagr nalgaz þar til er hann verðr enn ískalldr vm 15
 miðian dag. oc fer sva iafnan. Alexander konungr fer
 siðan til hofsens. oc gengr til frettar vm forlog sín við
 licnesce þors þat er þar var dyrkat í hrutz like. oc at
 fengnvm andsvorom spurðra luta oc offræðv miclo fe
 snyr konungr aptr til þeirar borgar áEgiptalande er 20
 Memphis heitir. þoat hann vere fuss at fara vt áBlaland.
 oc þannok sem vǫrt vere firir hita sakir. En þviat
 Darius konungr hafðe kveðet ádag ner hann scyllde
 beriaz við Alexandrum konung oc villde scom vera lata
 bardaga frest. þa fengoz Alexandro konunge nu fire 25
 13b þvi scylldare syslor en brytia blamenn. | Meðan Grickir
 havaz slict at sem nu hevir sagt verit. þa samnar
 Darius konungr liðe um allt rike sitt. oc endrbætir
 52 styrk sinn íannat sinn. Darium konung eggjar miog
 til bardaga svivirðej sv er hann feck íenum fyrra. oc þat 30
 annat at hann ventir at nu myne betr takaz en fyr.
 Iamvel samnaz nu til herbuða Darij kotkarlar sem
 ridderar. Gręnar ekrur oc þyrnafvll iord taka nu

3—4. harðara—ivir: fengit meira manntion. — 5. her:
 þar. — 17. siðan: iafnan. — 18. dyrkat: markat. — 21.
 Memphis *skr. B.*

kveina *vm þat* er *vercføre* scolo hvilld taka. Æxn þeir er aðr voro *vanir* arðr at draga verða nu beittir fire vagna. *hverr* vifalldi verðr krafðr til herfarar: filar ero oc *bunir* til bardaga hvar sem þeir faz. oc hava byrðar ecke smaleitar. þviat hver þeira hefir ábake ser kastala. sva buaz oc nautrekar sem annat folk til þessar orrosto. Sva mikill her samnaz nu *Dario konunge* at *Xerxes konungr* hafðe alldregi iammikit lið þa er hann heriade til *Gricklandz*. oc var þat lið þo sva mikit. at þat drak vpp sumar ár með ollo. oc eigi dro *Agamennon konungr* iammikit lið saman i *Auliðe* þa er hann bioz at heria til *Troiam*. oc hann blotaðe til byriar dottor sinne eptir fire sogn *Calcantis spamannz*. oc firðiz sva guða reiðe. sá her var þo sva mikill at havið vanz varla scipa stoli *Grickia*. *Alexander* k(onungr) undraz miog er hann spyr þetta sva margar þusundir sem fire *scommo* voro niðr drepnar. at *Darius konungr* hefir nv saman dreget meira lið en fyr. þannog sva undraðiz *Hercules* þa er hann fecz við *Antheum* er kallaðr var iarðar sonr. *Antheus* var é þvi sterkare er hann fell optar. oc vollde þat þvi at hann tok afl af moðor sinne hvert sinn er hann let fallaz til hennar. oc er *Hercules* fann þat. hof hann *Antheum* vpp abringu ser. oc mællti sva. fyrir ecke scal þer koma þetta bragð hingat scalltu þa falla. siðan kreistir hann *Antheum* við bringo. ser þar til er ond gengr or honom. Með þeima hette vndraðiz *Hercules* oc. þa er hann barðez við *Ydram dreka* þann er iafnan fek tvau hofuð istaðenn þegar er eitt var af honom hoggvet þar til er *Hercules* fek af honom styft með þrogðom sinom oll ísenn. þat er nv nest at segia fra *Alexandro konunge* at hann fer ivir óna *Evfraten* með allt lið sitt. oc þa

9. til Gr.: á Serkland. — 11. Auliðe: over l. *tf.* A: ey er þat. — 18. saman—fyr: fengit iafnmikinn her sem fyrr edr huar meira. — 19. undroðoz *skr.* A. — 24—25. mællti—siðan; *ul.* — 26. ond: vindr. — 31. senn: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra ferð *Alexandri* kgs ok *Dario* kgi.

spyr hann þau tíðende oc hann ser nockot af at *Darius konungr* hevir sendan *Matheum* með miclo liðe til at brenna borger allar þer er ínand. voro. oc iamvel alla akra til þess at *Grickir sneriz* aprtr. oc at eyddom herodoðom þrøngðe sulltr þeim til af at lata vppsteknum hærnaðe. oc þeir orventa ser ivir farar *vm* brendar bygðer. En *Alexander konungr* treystir enn sinni gævo oc girniz nu sem optar til ens mesta metnaðar. en vandar eigi þott *Grickir* faste nockora daga. helldr fram forinni iamt sem aðr. þott *Darius konungr* hafe litt bliðlega firir honom buet. *Alexander konungr* fer nu sem hvatlegast allt þar til er hann kemr ivir ó þa er *Tigris* heitir. oc fire þa soc heitir hon sva at hon fellr stritt. oc fer sva sciott til at iafna sem et flugsciota dyr þat er *tigris* heitir. þat er sciotast at segia fra for *Alexandri* at hann sekir fund *Darij* sem hann ma aftaka. oc leitar at komaz firir hann sem hundr firir hiorto. eða veiðe maðr fire villigollt at hann komiz eigi meir inn imagn rikis sins. Oc er *Darius konungr* fær niosn af at *Alexander* nalgaz. þa setr hann herbuðir sinar við *Arbola* þann stað er sva heitir. oc i þeim bó letr *Darius* setia landtiolld sín er siðan fek úfregð oc saurgaðez af þeim micla gløp at þar svikv vandir þrelar ágetan hofðengia oc drapo sinn hera. þat gerðiz þesso nest til tíðenda með *Grickiom*. at eitt kvellð þa er halfrøckvið var orðet. oc aptanstiarna var vpp komin. oc sol hafðe fyllt dagliga þionosto. en scinanda tungl tok at gleðiaz af bróttfor broðor síns at ádregr tunglet. oc verðr eclipsis. oc þar kom at þat var rautt í at sia sem bloð. þesse syn scelvir hofðengiana sialva eigi siðr en minne menn. oc fire þa soc mest at ovinir þeira voro sva ner. oc ákvedens bardaga stefz var scamt

21. bó: er siðan *tf.* A. — 24. hera: *Nyt kap. overskr.*: fra fyrir burð *Girkia* ok *Alexandro* kgi. — 27. tungl: var vpp komit ok. — 30. þesse: *Sia*. — 32. stefz: *tima*.

at biða. Þickiaz Grickir sia at himintunglen benda firir með ogn oc ryggleic þau stortiðende er eptir mono koma. Allr Grickia her reðez þessa syn. oc tekr nu sem ei var vndarlect at sofna firir þeim bardaga fysten. 5 Illr kvr geriz nu iliðino kveina þeir mart en snua sakar giptom ollom ákonungen sialvan. kalla ser nv leitt vera at konungr þesse drage þa lengra vt iheim vm torførelega fiallvego. þar sem allt ero brendar fire þeim borger oc bygðer. oc stórar risa við þeim við. 10 segia þeir oc at mikil guðs reiðe liggr ákonunge fire þat er hann vill einn ivir ollom vera. oc fire þa soc hataz himentunglen við hann. oc neita naturvlegt lios af ser at gefa. at hann girniz vmfram mannlect eðle firir at raða sialvo himinrike. en hafnar foðorleifð 15 sinni. dregr ímargan lifs hasca sec oc sina menn. oc þo ser einom til fregðar. treystir mislyndre hamingiv allt ór hofi. Slict sva kvein bar herrenn saman oc gerir þesskonar kvr. Alexander k(onungr) letr ecki slict ásek bíta. hann letr kveðia þings þegar ístað. 20 kallar síðan til sín astronomos. oc spyk þa hver save til þess vere. er átunglet hafðe dreget. eða hvat guðen monde eptir þetta lata koma. biðr at þeir scyle mugenn heyra lata sonn svor. Iflocke þeira meistaranna er af 55 astronomia kvno mest. stoð sa maðr er Aristandus het rymmaðr miog af elle. þesse maðr svaraði spurðom lutom af konunge oc segir sva. Latet af Grickir at reita forlogen. með hegomlego kveine. Gvðleg scipan styrir himintunglom. en eptir því ganga þau sem allra luta scapere hevir firir scipat. Allt verðr eptir því fara 30 sem hann hefir fyrir sét ívpphafe. hvart sem sereinn gengr áland frammar venio. eða briota landscialptar borgir niðr. eða fae menn sottir af vanstilli lopzens.

2. eptir: stundu sidar. — 4. sofna: dofna. — 5. mart: fast. — 7. vt: vm. A. — 9. stor: storar. — 17—18. oc —kv: ul. — 23. svor: *Nyt kap. overskr.*: Fra Aristando ok hans skyringu.

eða drage myrkr ásol eða tungl. eða gange venio seinna Mercurius sv stiarna er sva heitir. þa verðr þetta allt eptir vilia þess ens hæsta hofðengia er ollo reðr. An hans raðe mega himintunglen ecki. En þaðan af verðr þat er tungl misser sinnar birte at iardar scugga þer 5 fire þat. ella þolir þat ofrike af birte broðor síns. sva sem tendrat lios firir ofns munna lyser ecke fyrir ofrike mikils loga. þo man ec sonn dōme til þess finna segir Aristandus at fornra manna sogn oc spekinga þeira er Menphim hava bygt þa borg er menn kvno 10 mest í af astronomia. at eclipsis solis hevir firir bent usigr Grickia. en átungl hevir dregit fyrir vsigre Serkia. Eptir þat tok Aristandus dōme til eptir því sem stoð ifornom Sercia sogum at eclipsis lune hafðe vorðet fyrir úforom oc hamingio leyse Serkia. Allir hofðo 15 þetta fire satt. er þessi gamle meistare sannaðe. oc þvillic órscurðr borenn vpp firir herenn vier sciott hugar reikan Grickia. þviat ecke stoðvar sciotara tungor oc hendr aldyðo. en átrunaðr tekenn af fornōm dōmom þeim er gamlir menn sanna með sitt mal. þott aldyðan 20 se mattug. grim oc ústaðug ef hon tekr einhverio fast at trua þott hegome se. þa veitir hon iamnan lyðne þeim er trunaðenn kveykia. en hafnar hofðengia stion 56 oc konunga boðe. Síðan er von oc traust fegre forlaga en Grickir hefðe vent ser vm rið. tok at herða huge 25 þeira fire fortolor Aristandi. oc bardaga fysten tok en at kvicna með þeim. þa byðr konungr at landtiollden scyle þegar vpp taka. oc var nu ner miðri nott. fire þa soc. at hann vill eigi kolna lata með Grickiom vpp-tekenn akava. Fer hann nu sialvr ífarar brodde. oc 30 hevir ífyrsto liteð riddara lið með sér.

14b Fíorom nottom fyr en bardage þesse tōkiz. er nu IV tekr til at efnaz þa er Grickir fara fram millum ár

8. ofrike—loga: mikilleika logans. þo: þa. — 11. sole skr. B. — 22—24. þa—boðe: ul. — 33. *Overskr.*: Fra Thiriothes gelldingi.

einnar oc storra marka þar sem allt ero bygðer eyddar fire þeim. geriz þat til tíðenda at drotningona systur oc kono *Darij konungs* leiðer til bana daufleg missa bonda sins. oc hamingio tíón lanzens með mikille mæðe langrar leiðar. *Alexander konungr* verðr sva ryggr við liflát hennar. sem hann monde verða mega þott honom vere sagt drap moðor sinnar oc systra. Eigi mætte *Darius konungr* meir harma dauða kono sinnar þott hann vere nér staddr. Sa er beðe var senn ungr oc gamall sat yvir liki hennar. oc sva gek millden ríct með honom sa lutr er fágetr er iafnan með hermonnum. at hon mycðe stirðan ovinar ofsa með felldum tarum. Eitt sinn hafðe konungrenn *Alexander* set drotningona síðan er hon var hertekin oc varð honom eigi sên fegrð hennar vrein astar kveika. þviat hann kaus 57 helldr at vera gezlo maðr fegrðar hennar oc reinlives. oc þat var honom meire dyrð segir *m(eistari) Galterus* at spilla hvarigo. helldr en saurga hvartveggia. Gelldingr eínn er *Thiriothes* heitir. oc þionat hafðe drotningo. oc varð hertekenn með henne. komz álaupi fra *Grickiom* til fundar við *Darium konung* at segia þau tíðende er gorz hava. Sva kemr þesse maðr fire konungenn at hann hafðe bøde slitit af ser kløðe sín oc ryskt sec. þar með gret hann sem hann matte. þegar 25 er *Darius konungr* ser *Thiriothen*. mælr hann sva til hans. Dvel eigi segir hann at fire koma þvi i þinne tíðenda sogn. ef enn er nockot eptir minnar heilsv. snu sem fyrst ísorg rezlo minne. Numet hefi ec nu vesall at vera. oc bogna fire timaleyse. en þat efna er 30 veslom til vilnaðar at vita sinn lut fyr en síðar. þviat sva scal bol bota at biða meira. En vita þyckiomz ec at þu kant segia hervilegar viðfarar minna manna.

3. leiðer: þrongir; *jfr. orig. coegit.* — 7. systra: systur. — 12. ofsa: hug. — 16. fegrðar: fregðar A. reinlives: enn flecka hana með vleyfdri losta semi; *jfr. orig.:* quam si violasset utrumque. — 29—30. þat—þviat: *ul.*

þór er mer mono þungare þyckia en hvert annat afelle þat er ec hefi fenget hertil. en eigi vil ec framær ákveða. þa svarar *Thiriothes*. þat kann ec yðr fyrst at segia minn hera. at *Alexander konungr* hevir sva micla virðeng veítt boðom drotningom moðor yðare oc systur. 5 sem yðrer menn mego mesta veita þeir er sculldugir eru þeim at þiona. Hermeð kann ec at segia þer þat er ec þore varla vpp at kveða. at sv virðilega fru. systir yðor oc kona. let lif sitt aðr en ec liopomz fra *Grickiom*. þegar er *Thiriothes* hafðe sagt tíðenden. 10 snuaz allar herbuðer *Darij konungs* ísorg oc grat. segir meistare *G(alterus)*. konungrenn sialfr fell ívvit. en þegar er hann rettir við. eyss hann molldu ihofuð 58 ser. sva þickir honom sem drotningin mone fire þvi latiz hava at hon monde eige þolá vilia við raðvende 15 sína. scomm a sialfre ser af *Alexandro*. oc nu biðr *Darius konungr* at allir scyle ganga brott ór landtialldeno nema *Thiriothes* gelldingr. síðan spyr hann eptir vandlega hvernog at have boriz vm liflát drotningar. *Thiriothes* sver þess at hon hellt ollum reinleic sinom. 20 oc *Alexander konungr* gerðe þvi síðr vanvirðeng til hennar meðan hon lifðe at hann grett hana dauða sem hon hefði veret hans kona oc gerðe þar með utferð hennar sva virðulega sem verðugt var at gera eptir sva tigna kono. *Darius konungr* tortryggvir þo sogn hans. 25 þviat sv micla ast er hann hafðe við drotningo. telr þat firir honom. at *Alexander* mone buet hava með henne. hon var herteken segir hann áget af frögð oc burðom. en sa er valld hafðe fenget yvir henne er aþeim alldre sem asten kann heitast verða með manne. 30 oc af slico sva man hann gort hava til hennar þat er hann matte. Af þess hattar ahyggiom mæðiz hugr *Darij konungs* þar til er *Thiriothes* sver þess við guðen oll. at drotningen hevir halldet reinleic sinom allt til dauða

2. en—kveða: *ul.* — 16. af Al.: *ul.* — 23. hans: systir eðr *tf.* — 23—25. oc—kono: *ul.*; kona *skr. A.* — 28—32. hon—matte: *ul.*

dags. *oc* nu truir *konungr* orðom *hans*. Síðan *rettir hann* *hendr* *sinar* *vpp* til *himins*. *oc* *melir* *sva*. *Heyrðu enn* *hesta* | *faðer* *allra* *guða* *herra* *Iupiter*. *Heyræð* er ^{15a} *oc* *heima* *guð* *var*. *er* *standa* *latet* *Serkia* *riki* *með* ⁵ *yðro* *fulltinge*. *Þess* *bið* *ec* *yðr* *fyrst* *at* *þer* *gevet* *mer* *at* *hallda* *rike* *mino*. *oc* *þeim* *ollom* *er* *mer* *þiona*. *En* *ef* *þer* *hafet* *sva* *firir* *etlat* *at* *ec* *scyla* *lata* *rike* *mitt*. *oc* *biðe* *forlogen* *sva*. *at* *Asia* *stunde* *til* *annars* *hofðengia*. *þa* *vil* *ec* *þess* *biðia*. *at* *sva* *milldr* *vvinr* *oc* ¹⁰ *miskunsamr* *sigrvegare* *take* *rike* *eptir* *mec* *sem* *Alexander* *er*. *Síðan* *biðr* *Darius* *konungr* *guðen* *með* *tarom*. ⁵⁹ *at* *bén* *hans* *scyle* *framgang* *fa*. *oc* *þo* *at* *hann* *hefðe* *þat* *rað* *gort* *aðr* *at* *beriaz* *við* *Alexandrum* *sem* *fyrst* *þar* *sem* *hann* *hafðe* *neitað* *tysvar* *boðnom* *fríðe*. *þa* ¹⁵ *sciptiz* *þannog* *um* *raða* *gerð* *hans* *fyrir* *astar* *sakir* *þeirar* *er* *hann* *tecr* *hava* *til* *vínar* *sins* *Alexandri* *af* *millde* *vercom* *þeim* *er* *Thiriothes* *hevir* *tallt* *af* *honom*. *at* *hann* *sendir* *nu* *.x.* *riddara* *hofðengia* *til* *fundar* *við* *Alexandrum* *konung* *at* *biða* *fríðar* *gørð* *af* *nyio* *mill-* ²⁰ *om* *þeira*. *Sendi* *menn* *Darij* *konungs* *fara* *nu* *með* *slicom* *boðom*. *sem* *hann* *leggr* *fire* *þa* *til* *þess* *er* *þeir* *koma* *þar* *sem* *Grickir* *ero*. *þeir* *lata* *bera* *fire* *ser* *fagran* *vond* *af* *tre* *þvi* *er* *olíva* *heitir*. *þat* *var* *ørugt* *fríðar* *tacn* *íþann* *tíma*. *oc* *þegar* *er* *þeir* *koma* *fyrir* *Alexandrum* ²⁵ *konung* *þá* *ber* *sa* *þeira* *fram* *orenden* *er* *ellztr* *var* *oc* *bezt* *talaðr*. *sa* *het* *Achillas*. *hann* *hefr* *sva* *mal* *sitt*. *Eigi* *scyllder* *Darium* *konung* *ofrefle* *til* *þess* *at* *hann* *beiðez* *sva* *opt* *fríðar* *af* *yðr* *enn* *milldaste* *konungr*. *meir* *helldr* *til* *þess* *su* *micla* *millde* *er* *þu* *hefir* *synt* ³⁰ *honom* *íþvi* *goða* *yvirlæti* *er* *drotningen* *oc* *moðer* *hans* *oc* *aðrir* *ástmenn* *hans* *hava* *þegit* *af* *yðr*. *Navisto* *þeira* *þickiomz* *ver* *sacnat* *hava*. *en* *eigi* *megom* *ver* *þvi* *syta* *at* *þat* *lið* *hafe* *herteket* *veret*. *þu* *helldr* *oc* *sva* *sømilega* *þa* *er* *eptir* *liva* *sem* *þu* *ser* *faðir* *þeira*. *Herteknar* *døtr*

7. hafet—at: vilit annat fyrir sea ríkinu ok. — 16—17. af—honom: ul.

vars *herra* *kallar* *þu* *drotningar*. *sem* *þer* *have* *halldet* *tíma* *sinom* *ollom*. *oc* *létr* *þer* *ná* *þeim* *tígnar* *nofnom* *er* *þer* *hava* *fyr* *haft*. *sem* *þu* *munir* *eigi* *þann* *fiandscap* *er* *imillom* *er* *yðar* *oc* *foðor* *þeira*. *Bleikt* *andlit* *oc* *ryggleg* *augo* *syna* *þat* *at* *þu* *ert* *miklo* *milldare* ⁵ *vvinr*. *en* *hermanna* *natura* *se* *til*. *Slict* *yvirbragð* *segir* *til* *hvat* *íscape* *byr*. *þannog* *sva* *ryggleg* *var* *Darius* ⁶⁰ *konungr* *yvirliz* *þa* *er* *ver* *scilðomz* *við* *hann*. *sem* *þu* *ert* *nu*. *oc* *harmaðe* *hann* *dauða* *kono* *sinnar*. *en* *þic* *ryggvir* *liflát* *vínar* *þins* *oc* *nu* *monder* *þu* *buenn* *til* ¹⁰ *bardaga* *ímote* *Dario* *ef* *eige* *dvelde* *þic* *groptr* *fru* *varrar*. *oc* *fire* *þvi* *er* *mikil* *nauðsyn* *at* *settir* *takiz* *með* *yðr*. *Darius* *konungr* *byðr* *þer* *til* *satta* *dottur* *sina*. *oc* *þar* *með* *iheimanfylgio* *hennar* *oll* *lond* *þau* *sem* *liggia* *meðal* *árennar* *Evrfraten*. *oc* *Hellespontum*. *Hellespont-* ¹⁵ *um* *heitir* *haf* *þat* *er* *skilr* *Asiam* *oc* *Evróþam*. *son* *sinn* *byðr* *hann* *þer* *oc* *ígisling* *til* *fullz* *fríðar* *oc* *fastrar* *trv*. *Moðor* *hans* *oc* *døtr* *vill* *konungr* *var* *at* *þer* *gefit* *aptr* *ívalld* *hans*. *en* *hann* *vill* *leysa* *þer* *út* *.xxx^m*. *punda* *En* *ef* *guðen* *hefðe* *eige* *gefet* *þer* *segir* *Achillas* *meira* ²⁰ *vit*. *oc* *stercara* *bríost* *en* *mannleg* *nattura* *mette* *fa*. *þa* *mattv* *sva* *hvgsa* *at* *vist* *hava* *veret* *þer* *stundir*. *er* *þv* *mættir* *eigi* *at* *eins* *gefa* *fríðenn*. *helldr* *hæfðe* *þer* *oc* *biðia* *hans*. *oc* *sættaz* *heilom* *sattom*. *Eða* *hvert* *veitzv* *hversv* *mikinn* *afla* *Darius* *konungr* *hevir* *saman* *dregit* ²⁵ *beðe* *ásé* *oc* *lande*. *sva* *margar* *þioðer* *hevir* *hann* *at* *ser* *heimtar* *af* *fiarlegiom* *rikiom* *at* *varla* *vinz* *landet* *herbuðum* *hans* *eða* *særenn* *scipa* *stole*. *Eige* *þarf* *ec* *at* *gera* *langt* *vm* *þetta*. *konungr* *var* *hevir* *einn* *sva* *mikinn* *afla*. *at* *heimrenn* *man* *eige* *þvilikan* *annan* *fa* ³⁰ *til* *motzens*. *Síðan* *er* *Achillas* *hafðe* *fram* *boret* *ørende* *Darij* *konungs* *letr* *Alexander* *konungr* *kalla* *til* *sin* *raðgiava* *sina*. *oc* *spyr* *eptir* *hvessv* *þeim* *synez* *at* *taka*

S. 58,34—S. 59,4. Herteknar—þeira: ul. — 10—11. oc—varrar: ul. — 12. oc—er: Nu vëri. — 15—16. Hellesp.—Evr.: ul. — 17. oc—trv: ul. — 18. døtr: dottur. — 20—24. En—sattom: ul.

þessom boðom er sendimenn *Darij* foro með. *Senatus*
 synir þat í yvirbragðe sino at hann evaz íhvessv svara
 scal. oc þat er sagt at hirðen oll þagðe lenge þar til 15b
 er *Parmenio* svaraði. sa maðr er eigi var sniallr ímale.
 5 sem hann var staðugr oc hugrackr. Firir longu syndiz 61
 oss þat rað segir hann. at *Serkir* hefðe nát út at leysa
 lið þat er ver hofom herteket. þviat ogrynne fiár mettem
 ver teket hava mote þeim er andaz hava. eða hinom
 er komez hava brott or myrkvastovom. ef ver villdim
 10 þeckiaz ifyrsto þat er boðet var. oc þat gevom ver enn
 til raðs at vført lið bøde kerlingen möðer *Darij* oc dætr
 hans se gevit aptr *Serkiom* sva mikit gull sem þar er
 ímote boðet þviat þar stendr *Grickiom* af mikill far-
 talme. Mikit oc ágett riki megot ér nv fa kónungr án
 15 vthellingo bloðs yðarra manna. oc þat hyg ec at engi
 kónungr man eignaz hava fyr iammorg riki millum
Histrum oc *Evfraten* oc ímeire mannaunir mono
 ver koma verða ef enn scal lengra fram hallda
 með hernaðenn. Hyg at þu hvessv mikils þu girniz.
 20 Eða hvessv mikit þu hevir vndir þic lagt. þat er ver
 latum at bake oss. Haf i hug þér *Gricland* foðorleifð
 þina helldr en *Indialand* eða *Bactra*. þviat betra er
 heilum vagne heim at aka eptir morg storvirke helldr
 en liva iamnan ívfríðe. *Alexander* kónungr tekr þung-
 25 liga tillogom *Parmenionis*. oc svarar sva. Ef ec vera
Parmenio. þa monda ec meira virða boðet gull. en
 mikinn sigr. oc vilia helldr vera somalauss en fa sigr
 með sómð án auðofum. En nv reðr *Alexander* londom
 með fatøki sitt vruggr oc frials fire siarens ahyggio.
 30 Vel likar mer at ec sia kónungr en eigi kaupmaðr.
 Mer er ecki falt. oc vei verðe þeim er sell hamingio
 sina. Ef ec vil at hertekit lið se golldet aptr *Dario*
 kónunge sem hann beiðez. þa scal helldr gefa þat vpp

1. *Senati skr. B.* — 4. eigi: sva *urigt.*; *jfr. orig.* —
 8—14. eða—fartalme: *ul.* — 17. *Histrum*: *herover i A.*:
 ár erv þat. — 20. hvessu—er; *huat.* — 23—24. eptir—
 vfríðe: *ul.* — 31—32. Mer—sina: *ul.*

kauplaust en taka þar gull ímote. þviat eigi fóz fire
 62 giavar beði verð oc vinátta. en ønga þok mego kaup
 auðlaz. Síðan er *Alexander* kónungr hafðe sva svaðat
Parmenioni. þa biðr hann kalla til sin sendi menn
 kónungs. oc er þeir koma fyrir hann melir hann sva 5
 til þeira. Seget sva *Dario* at sialvan mek hevi ec til
 þess virt helldr en hann er ec gerða vel til hans manna
 sem byriade minne tign. Eige scal kvenna flokkrenn
 þat finna at ec sia þeim siandmaðr. þeir einir scolo
 vitis lavst *Alexandrum* fyr lita er litlir ero. oc ecke 10
 scal ec þeim vapnum hōta er eigi mego neyta þeira.
 oc blaut nattura bannaðe þeim at bera. Vápn sōr
 verðr sa hvern at vera. er ec vil þess virða at verðe
 fire minne reiðe. En ef *Darius* beiðez af oss friðar
 með truleikom oc flyðe íbrott allt or þeim þriðunge 15
 heimsins er hann hevir valld yvir haft. þa monda ec
 evaz íhvart ec scyllda veita honom þat eða eige. En
 nu þar sem hann lockar vine mína stundum með fyrir
 heitom en stundum með giovom til svikreða við mek
 at þeir geve mer eitr at drekka. þa scal ec eptir hon- 20
 om hallda þar til er hann er íhelio. þviat eigi vill
Darius beriaz við mek sem rettr vvinr. helldr vill hann
 leynaz at mer sem svikare eða stelaz enn helldr sem
 vandr raufari satt at segia. Sva man honom þickia
 sem hann fae sigr nockorn ef ec tek þa seðt er hann 25
 byðr mer. þer buðut mer oc af hans halvu at ec scyllda
 taka iheimanfylgio með dottor hans aull þau laund er
 liggia oðro megen arennar *Evfraten*. oc fire þa soc
 hygg ec at þer havet hvar ver taulomz viðr. Hvgset
 sva at fylkingar minar ero komnar yvir *Evfraten*. oc 30
 herbuðer *Grickia* standa nu fire framan þat ende mark
 er þer settvð mer iheimanfylgio meyiarennar. Rekit

1. ímote: ok silfr ok vei verdi þeim er hann selr við
 fe hamingiu sina. — 8—14. sem—reiðe: *ul.* — 14—15.
 beiðez—flyðe: *fyr.* — 17—24. En—segia: *ul.* — 28—9.
 oc—viðr: *ul.* — 30—32. oc—meyiarennar: *ul.*

abrott heðan konung þeira Grickianna. at hann vite þat 63
yðart vera er þer gevit honom. Eða gefr Darius mer
mikinn soma. ef hann vill fyr megiáz við mek en við
Matheum. Faret aprt nv segir Alexander konungr. oc
5 seget þau svor min yðrom hofðengia. at ec tel ímino
valde vera allt þat er hann hevir enn at varðveita 16a
sem þat er hann hevir latet. oc þar með sialvan hann.
þessir lutir scolo vera verkakaup oc erveðeslaun Grickia.
Sva meilir hann. oc nu fara Serkir aprt. Siðan er Darius
10 konungr spyr þesse svor Alexandri þa sendir hann
Matheum með miclo liðe mote Grickiom at banna þeim
yvir at fara beðe slettur oc fiallvego þar sem þeir hofðo
til ętlat. Nv letr Alexander konungr bua til graptar
lic drotningar kono Darij með miclom veg oc smyria
15 með enom dyrstum urtum. stein mikinn letr hann oc upp
hauggva ór hamar gnipo einne. sa var settr yvir leiðe
drotningar. þess hattar smiðe heitir piramis álatino.
þat er sem har turnn ávara tungo. Ebrescr maðr
gorðe steinenn aðr en vpp vere reistr sa er Apelles
20 hét. hann var mioc ágetr af sinom hagleic. Eigi voro
þar áscrivod eða scoren at eins nofn oc verk Grickia
konunga helldr var oc þar til teket er heimrenn var
scapaðr. oc faret yvir sex daga verc þau er almattegr
guð gerðe. þa er hann scop alla lute andlega oc lik-
25 amlega. þar var oc markat hvernog Adam oc Eva voro
sviken fyrir ormenn. oc fyr þat abrott reken or para-
diso aprt til iarðarennar er Adam var scapaðr af.
Eptir þat var scrivað þat er Kain drap Abel broðor
sinn. oc sva hvesv Lamech er enn siaunde var fra
30 Kain varð honom at scaða. sia matte þat oc at fyr
usiðo manna marga oc stora. var þvi lic sem guð 64
iðraðez þess. er hann hafðe scapaðan mannenn. þvinest

13. ętlat: *Nyt kap. overskr.*: Fra meistara Apellas ok hans verkum. — 15—18. stein—tungo: Hann lætr ok vpp reisa piramus hafan hia leidinu. — 19. Apellas *skr. B.* — 23. sex: vij. — 24—25. þa—hvernog: ok. — 26—28. fyr—scrivað: *ul.* — 29—32. sva—þess: gud kuedz þess mest idraz.

var markat arkarsmiðen. oc Noa floð. oc þar eptir þat
er Noe fann vin at gera. Siðan voro markaðer hofuðfeðr
Abraham Ysáac oc Iacob. oc vm hvern þeira nockor
merkilegr atburðr. þar nest ęve Iosephs. oc þat er
Iacob for með sonom sinom til Egiptalandz. sia matte 5
þar oc þau stortakn er guð gerðe á Egiptalande fire
Moysen þion sinn. aðr en hann leyste þaðan allan
Gyðenga lyð yvir et rauða haf. en drecðe Pharaoni
konunge oc ollum her hans. er þar hugðez eptir myndo
ganga. sem Gyðengar hofðo fire faret. en siðan þat er 10
guð fofðe lyðenn áhimna miolve. oc gaf Moysi log
áfialli þvi er Sina heitir. stoðvaðe þorsta folksens með
þvi vatne er spratt ór harðre hello. grof sialfr Moysen
þar er engi maðr matte finna grof hans. Oc þar eptir
með hveriom stórtacnom Iosve leidde Gyðenga yvir 15
Iordan. oc borg sv er Iericho heitir fell við luðra þyt
þeira. oc at Iosue andaðez siðan er hann hafðe scipt
fyrir heitno lande með þvi liðe ollo er komet var fra
.xii. sonom Iacobs. Eptir þetta synir Apelles ísino
smiðe domendr þa er voro fyrir Gyðenga folke. oc 20
hvesv Dalida sveik Samsonem enn sterka er einn var
af þeira tolo. Iauðrom stað álegsteine þessom var
markuð konunga eve oc þar til teket er Heli fell daðr
af stoli sinom. þvi nest þat er Samuel vigðe Saulem
til konungs af atkalle Gyðenga. Oc þviat Saul er ifyrsto 25
var goðr konungr. hellt eigi tecnom hette. var Davið
smurðr til konungs er drap Goliam risa með litlom
steine. þa er hann var ungr sveinn at alldre. Eptir
65 slik stormerki voro scrivot nofn oc verk annara kon-
unga boðe þat er Salomon let gera mustere guðe til 30
dyrðar oc mart annat þat er þeir Davið feðgar hofðo

2. hofuðfeðr: ok spámenn *tf.* — 9—11. er—miolve: *ul.*
— 11. oc: þat er gud *tf.* — 12. *Sýnay skr. B.* — 13—14.
grof—hans: *ul.* — 17. er—hafðe: var. — 18. þvi—fra:
ul. — 24—64, 19. af—brota: ok hue miok hann geck
afskeidis. Siðan fra Salomon kgi ok Daudið ok musteris-
gerdinni.

agetlega gort. En þat let Apelles allt niðre liggia er þeir höfðu mote guðe gort. sva þat er þeir konungar blotoðu scurðgoð er eptir þa komo. En þat var innelega markat með hveriom atburð Helias drap þa er kallaz 5 hofðu spamenn Báál scurðgoðs þess er sva het. oc hvernog hann var nvminn vpp af iorðu íellegre keru at ásianda lærisveine sinom Heliseo. Ovar alegsteinenom varu markaðer þeir konungar er heilog boc segir at goðer oc ágetir have veret. þat voro þeir Ezechias 10 oc Iosias. þat var markat um Ezechiam er hann reinsaðe folkit af scurðgoða saure. oc vacðe logen vpp er aðr hofðu lengi sovet. oc hvesv solen veik aptr gang sinom til þess at hann tryðe sek hava þeget. af guðe þat | er hann hefðe beðet. en þat var at guð geve hon- 16b om lengra lif. En vm Iosiam er morgum dyrlegom verkom var fregr. var þat markat hvesv ágetliga hann hellt pasca tíðena. Fyr vtan Davið oc þessa tva konunga varu engir þeir er ei vere nockot sekir blota eða annarra laga brota. Vpp fra konungom varu markaðer 20 asteinenom spamenn. oc sagt ahverre tíð eða undir hveriom konunge hver þeira hafðe sinar spár fram sagðar. þeir .iiii. gengo þar fyrst. Ysaías. Ieremias. Ezechiel. oc Daniel. Sva var scorit sem Ysaías rette fram fingr sinn oc mælte sva. se herna. mör mon son 25 geta. oc þeir aðrir mælte nockorom orðom hver or sinne spasogu vm hegatburð eða pisl guðs sonar. þar eptir var scipat tolf enom minnom spamonnum. oc scrivat nafn eða nockot ór spasogu hvers þeira þat er allt kom íeinn stað niðr. Vtarst ásteinenom var markat 30 rike Ciri konungs. oc þat er Gyðengar naðo heimfarar 66 leyve or enne miclo herleiðengo. oc hvesv þeir endrnyioðu Salomons mustere með Zorobabel hertoga. þar eptir var saga Hester. oc sva Tobie. oc þat er Iudith drap Holofernem íherbuðom sinom sialfs. En sogor

21—26. sinar—sinne: verit ok nockut or hvers þeira.
— 26. sonar: her 23—26: Sva—hegatburð.

þessar lukvz allar íþve Esdre ritara. Vm fram þau stormerki er her erv stvttelega brevat. oc þann hagleic er a var þesso smiðe. var allt verket með gulle buet þar er þat þotte betr bera. / Siðan er Alexander konungr hafðe sva tigulega gort vtferð drotnengar sem her 5 er nu nockot fra sagt. byðr hann at vpp scyle taka herbuðer oc hallda mote Dario sem harðast. Oc nu sendir hann riddera þann er Menides heitir með nockora sveit at vita hvar Darius føre með her sinn. Þegar er Matheus er Darius konungr hafðe sendan ímote 10 Grickiom verðr var við niosnar menn Alexandri. heimtir hann saman lið sitt oc scundar aptr til herbuða Daríj. Nv þviat Grickir nalgaz miok tekr Darius konungr at fylkia liðe sino. áslettom vollom. at eigi gefe þrongr 15 staðr honom vsigr sem fyr. Hann riðr sialfr vm fylkingarnar oc eggjar fast liðet með fogrom fortalum. en vapnar þat er aðr var illa buet. Alexander konungr hevir nu valet ser herbuða stað. þaðan matte sia vel landtiolld Serkia. hann fylkir oc liðe sino eptir þat. Nu geriz scamt ímillom fylkinganna. ma nu sia þar 20 álopte morg merki. Oc eigi var langt at biða. aðr en Grickir liosta vpp herope miclo. Serkir þeyta þar oc imot luðra sina. oc øpa sva sem þeir mego mest aftaka. sva varð mikit vm herop oc luðra gang þeira at nalega scalf oll iorðen af. Oc Athals stakraðe við er einn 25 67 er af þeim er vpp hallda heimenom. sva at hann fek varla staðet vndir byrðe sinne. oc þat hvgðe hann at þvi monde sęta þat et micla hark oc óp er hann heyrðe. at risarnir monde beriaz íannat sinn við Iovem. dvergmalenn varð oc harðla malugr við heróp þetta. 30 oc sva þaut idaulom ollom er ínand varu. Sva voro Grickir nv geystir. at varla fek Alexander konungr

4. betr bera: bæta. *Nyt kap. overskr.:* Fra ferð Alexandri kgs ok af Daríj kgi. — 8. Menides: Memdes A; orig. Menidan (acc.). — 15—17. Hann—buet: ul. — 23. af: at A. — 25. Athals: Atlans. *Her findes i A i margen skrevet:* [f]abulosum est.

stoðvat þa at ei slite þeir fylkingarnar oc liope þegar áSerke. En því at solin scundaðe nv gang sinom feginn at hon sei eigi sva mikil mandrap sem til horfðez at verða monde. þa biðr *Alexander konungr* at
 5 þeir scyle grava dike. oc setia þar finnan herbudersinar. oc sva var nu gort. Síðan gengr *konungrenn* vpp áhaug einn. þaðan matte hann sia yvir allar fylkingar Serkia. Oc er hann sa hvesv mikill afle þeira var fire muga sakir oc vapnabunaðar. oc heyrðe þar
 10 með hesta gneg oc hareyste margra tungna ser ókunnegra. þa etla ec segir meistare G(alterus). ef leyft er at trua því. at nockor auðvellegr ótte have komet þat et gaufuglega briost oc risalect hiarta konungsens. Með slikvm hette aflar styrimannenom ahyggio þeim er
 15 lenge hevir siglt bliðan byr oc hagsteðan ef hann ser 17a þvert veðr at fara scipeno með miclom storme. hann kallar þa oc biðr felaga sina sla undan hovudbendum oc laða segle sem tíðast. en leypr sialfr aprtr til styresens. oc leggr þat or lage. Sva scal etla at *konungrenn* have ottaz þa er hann sa utallegan mug yvina sinna komenn ímote ser. Eptir þat er *Alexander konungr* hafðe set yvir lið Serkia letr hann kalla til sin raðonauta sina annat hvart fire þa sok at hann evaz
 20 nockot í hvat til raðs scyle taka. eða til þess en helldr at hann reynde hvesv staðugir þeir vere. oc leitar nu 68 raðs undir þa. Seint verðr til svara þvíat allir meta við *Parmenionem*. oc þar kemr at hann svaraði. þat þette mer rað segir hann at ver veittem Serkiom álaup þegar er natta tekr. oc komem þeim ávvart. Oc ef þeir
 30 laupa upp ór svefne inattmyrkre. þa man annat hvart þar sem margar tungor oc sundrleitir síðer ganga

8—9. hvesv—sakir: yfir þenna hinn mikla mug er engin iardligr madr mundi talt fá. — 17. bendum: togum. — 21—24. Eptir—raðs: ok var þess meiri ván at hann efadz nockut i huat hann skyldi vpp taka i fyrstu. hann kallar nu saman ráðgiafa sina ok leitar raðs með þa huat upp. — 24—26. eða—þa: *ul.*

íherinum at þeir mono þegar flyia. ella man auðvellt at drepa hvern þar sem staðenn verðr. at þriðia koste mono þeir vpp gevaz. En ef ver beriumz adagenn. þa monu scelva vart lið reðeligar áasianor *Scitarum* eða *Indialanz manna* er hvergi sceðia hare sino. eða mikill 5 vppvoxtr risa þeira er til eru komnir af þeim stoðom er *Bracta* heita. þat fylgir oc ecki mego faer menn at gera sva morgom þusundum nema þeir fae komet a vvert. Nu hevir *Darius* oc valet ser til vigvallar ruma staðe oc sletta. oc fire þa sok man eigi þronglendet at 10 sinne sem fyr geva oss sigr. Flestir allir *Grickir* lova þetta rað. oc einn hofðenge sa er *Polipercon* heitir. eggjar þess mioc at vm nottina scyle beriaz. oc segir at þvíateins mego *Grickir* sigra ef sva er gort. *Alexander konungr* litr við honom reiðulega. þvíat hann vill 15 eigi nu ásaka *Parmenionem* þar sem hann hafðe þat gort litlo aðr. þa er hann hafðe þess fyst at taka scyllde þer settir er *Darius* hafðe boðnar. oc svaraði sva. þetta er þiova síðr oc laðruna er þer biðet oss gera. þeira ván er oll isvikom oc leynelegom prettum. Ecke scal 20 var fregð prettum þiona. Oc at ecke se þat er adrage vara sœmð þa man eigi nu þurfa sigrenn at kenna þrongom vigvelle. man oc nu kosti at beriaz við sialvan *Darium*. Eigi scal oc nöttin vallda varom sigre 69 at ver synem oss rødda vera. scal af því vist á dagenn 25 beriaz. þvíat sa sigr er ver etlom at fa. scal annat hvart enge verða. eða vera somasamligr í alla staðe. betr ber þeim er *konungr* scal heita at hamingian breste fire sakir annstreymsra orlaga. helldr en hann scammez þess sigrs er hann fór a nattar þele með 30 þioflegom álaupom. Eige vil ec því kaupa sigrenn. at þeir er eptir oss koma finne sva ritað. at *Alexander*

1—2. ella—verðr: *ul.* — 6—7. þeira—heita: *Bactrianorum*. — 12. *Polipercon*: *B = orig.*; *Polipercon A.* — 17—18. þa—boðnar: *ul.* — 19. laðruna: ráns manna. — 20. ván: sigr. — 25—26. scal—beriaz: *ul.* — 26. sa: var. — 26—27. er—eða: skal.

konungr hafe með prettum sigrat. oc minke sva slegðen
 miela fregð. Ek hefe nu spurt oc at þeir hava sterka
 vorðo áser Serkirnir. oc liðet liggr allt undir vapnum.
 oc megom ver af því ecke þott ver villdem koma þeim
 5 ávart. Faret af því heim til landtiallda yðara oc
 havet við yðr sem bezt. taket svefn oc havet þat íhvg
 yðr. at sv rið er amorgen. scal verða man vndir oss
 leggja halvan heimenn. Oc siðan er konungr hafðe
 sva mellt. þa ganga þeir til landtiallda sinna. Darius
 10 konungr gerir oc iannan stað fire sinom monnum. oc
 þat bragð etlar hann Grickiom sem þeir mondo teket
 hava ef Parmenio hefðe raðet. fire þa soc byðr hann
 at liðet scyle liggja vapnat vm nottina. oc aller hestar
 scyle standa sauðlaðer. stora ellda letr hann oc gera
 15 hvervetna millum herbuðanna, sva þyckir nv til at sia
 sem allar herbuðer Serkia loge. Gylltir hialmar oc
 gullagðer scilldir keppaz við himentunglen með birti
 sinni. Loptet vndrar miok er þat hevir fire fundet
 eigi minne lios. en þat hevir aðr íser. oc óttaz þat at
 20 iorðen mone þręta til at verða himennenn. Notten
 fagnar því mioc er hon likiz degenom. þviat hialmr
 Darij konungs lyser henne sem solen degenom. Steinn
 var settr íovanverðan | hialmenn. því biartare en tungl 70 17b
 eða stiornor. sem solen var honom biartare. Margir
 25 steinar varo settir fring vm hann vtan þeir er hverr
 sanaðe sec vera harðla dyran. þat er nu at segia fra
 Alexandro konunge at hann hevir lagz til svefns. en
 fær eigi sofnat þviat hann hugsar fire ser ámarga vega
 hvernog hann scyle þess beriaz eða við scipa liðe sino
 30 er hann fae sigrat Darium konung sva sem afle hans
 var nv mikill oc torbreytlegr. Vm slict liggr hann

3—5. oc—vart: *ul.* — 7—8. oss—heimenn: *ydr* allt
 Asiam. — 10—14. gerir—sauðlaðer: lætr hallda uórdu um
 nattina. let alla hesta standa södlada. Enn riddarar lagu
 undir vapnum sinum. — 23—24. því—biartare: ok skein
 sem af solu. — 26. dyran: *Nyt kap. overskr.*: Fra drottningo
 victoriam. — 31. -breyt-: -sott-.

hugse oc vakir alla nottena þviat sva var briost hans
 fullt af ahygiom at þer hava þar varla rým. Nv verðr
 her fyrst fra at snua. en þar til at taka at ey ein liggr
 íá þeire er Tiberis heitir er fellr igegnum Rumaborg.
 Ieyio þeire er hóll ein mikil oc miok vanduð. hon 5
 stendr afiorom stolpom. Fire þesse holl reðr drotning
 ein aget er Victoria heitir. Vtallegar dyr ero áhvse
 þesso. Hvrðer ero þar hvellar þegar er þer erv vpp
 loknar sva at heyrir til þeira ner vm allan heim. Við
 hallar dyr sitr sv drós er Ambicio heitir. drotningen 10
 sialf sitr íhasęti því er gort er af fils beine. hon hevir
 ahofðe þiapel af lauro. sva er hon storlát at hon gefr
 á tver hendr hveriom er hava þarf. Vt ífra henne
 tvavega sitia systr hennar þer er með henne erv ísifelly.
 þar er fyrst Gloria er livir meðan heimrenn stendr. 15
 Maiestas er þar oc. er morgom mygir með sino rike.
 þar sitr oc Reuerentia er folket gerir lyðet hofðengium
 sinom. Iusticia hevir þar oc sem maclect er virðulegt
 sęte þviat hon vapnar laugen oc ver rettynden. oc
 hallar engan veg sino rettsyne. Clementia er oc íþeira 20
 71 samsęte er mioc remmer riki konunganna. þviat hon
 er goð af gríðum oc miscunnar morgom. þar sitr oc
 sv frv er Pecunia heitir er gnęgra hevir gull en goða
 siðv. þviat hon er losta nęreng oc vanstilles móðer.
 Concordia sitr oc íþesse sveit blið við alla oc úminneg 25
 vmlidens sundrýckes. þviat hon endir oc svevr allan
 vfrið. þar er oc Pax er buandanom er einna hollost.
 þviat hon gefr honom frelse at vinna slict er hann
 þarf. Copia sitr þar en nesta með fulllo horne þviat

4. Tiberis *skr. B.* — 7. Victoria: þat er sigr *A i randen.*
 — 10. Ambicio: *A i rand.*: þat er metnaðr. — 12. þiapel:
 zappel. — 15. Gloria: *A i r.*: þat er fregð. — 16. Maiestas:
A i r.: þat er valld. — 17. Reuerentia: *A i r.*: þat er
 tignarbragð. — 18. Iusticia: *A i r.*: þat er rettlece. — 20.
 sino: sinni. Clementia: *A i r.*: þat er millde. — 22—24.
 þar—móðer: *ul.* — 23. Pecunia: *A i r.*: þat er auðr. —
 25. Concordia: *A i r.*: þat er samþycke. — 27. Pax: *A i*
r.: þat er friðr. — 28—29. þviat—þarf: *ul.* — 29. Copia:
A i r.: þat er gnott.

þær fara optlega þaðar saman. Framme fire drotn-
 inginne standa þionar hennar. þat erv leikar þeir er
 með margsconar scemtán blanda hegoma við alhugat
 oc gleðia hana sva. I þesse sveit erv oc úmerk eptir-
 5 meþle. oc einardar lauss latr með vndirhyggiom en
 bliðv yvirbragðe. Allir stunda þeir a þat at fregð drotn-
 ingar scyle sem lengst liva. En alla vega brott ífra
 henne þiota songfære. þau er með ymissum hattum
 yppa fagrliga hennar love. Siðan er þesse drotning sa
 10 hvesv margar áhyggior stoðo fire svefne. þeim er hon
 hafðe gevet hëra lut ihverre soçn allt fra blautv barns-
 beine. þa rëðdez hon þat at su rið er at komanda
 morne scyllde verða monde bera konungenn alle ef
 hann tēke engan styrk af svefnenom. oc fire þa soc
 15 spretr hon vpp or sēte sino. oc fer hvatlega þar til er
 hon kemr íhelle þann er sa buande reðr fyrir er
 Sompnus heitir. oc þar komen tekr hon sva til orðs.
 Ris vpp þu faðer oc far til fundar við Alexandrum
 fostr son minn oc leys hvg hans oc licam af ahyggiom.
 20 þviat þar af liggr hann andvake. sva mellte hon. en
 þo at hann vere latr oc þungr aser oc dovenn mioc
 af langre legu. þa vill hann þo gera þat er hon biðr 72
 tekr nu flaðrham er hann atte oc bindr á sek flygr
 siðan leiðar sinnar. Oc allt þar er hann for inand
 25 himintunglom. þa fellr a þau sva mikill óminnes haufge.
 at þau ga eige at ganga leiðar sinnar. Eigi nemr hann
 fyr staðar en hann kemr til herbuða Grickia. oc til
 reckio konungsens. hann tekr þegar ibrott þaðan allar 18a
 ahyggior oc legz írekiona hia honom. oc þa sofnar
 30 konungr fast oc sefr allt til þess er miok var mornat.
 Nu rennr sol upp. oc þviat hon synir sek vita firir
 þau stortiðende er þann dag mono geraz gevr hon af
 ser litit lios oc bendir firir með bleikum lit margs

2. leikar: leikarar. — 8. þau er: ul. — 9. yppa—love:
 ul. þesse: hin vegliga tf. — 21. dovenn: mæddr. — 22.
 biðr: bydr. — 28. tekr: rekr. — 30. mornat: *Nyt kap.*
 Er Alexandr kgr byz til bardaga við Darium.

mannz feigð. Oc þa samnaz saman hofðengiar Grickia
 til landtiallz þess er konungr svaf í. þeir undraz þat
 miok er hann sefr sva lenge. þar sem hann var iafnan
 vanr sialvr at vekia aðra. oc slícr haske sem þeim
 stoð nv fire durum. þat etla sumir at konungr mone 5
 vera rōddr. oc myne sva vilia fela rēzlo sina at lata
 sem hann sove. En engi þorir inn at ganga at vita
 hvat titt er oc eigi innverðer hans helldr en aðrir.
 Eigi þora þeir oc at vapna sek eða buaz til bardaga
 fyr en konungrenn byðr þat sialfr. Parmenio gefr þa 10
 þat rað at menn scyle fara fyrst til matar sins oc biða
 sva þess er konungr vacne. Darius konungr er nv
 komenn afor með her sinn. oc er Parmenio verðr þess
 var. þa gengr hann inn ílandtialld konungsens oc at
 rekionne þar sem hann liggr. oc kallar ahann nock- 15
 orum sinnum en hann vacnar eigi at helldr. oc þa
 tekr Parmenio ahonom oc melir sva. Vpprunnen sol
 hera biðr yðr vaka. en eigi ec. hvi sētir þat er þer
 73 havet sva lenge sovet. Nv nalgaz Darius konungr en
 Grickir biða enn vapnlausar yðars boðs. hvar er nv sa 20
 kraptr oc styrkr hvgar þins er her til hevir fyrir øngu
 bognað. þu vart iafnan vanr sialfr at vekia iamvel
 varðhallz mennena sem aðra. Trvðu þvi segir kon-
 ungrenn. at mer hevir ecki svefnsamt orðet vm riðer
 fyr en nv er ahyggior hava komez ábrott or brioste 25
 mino. Parmenio vndraz þat miok en treystiz eigi eptir
 at spyria hvi þat sēte er hann segir sek nu áhyggio
 lausan vera. oc þa svarar konungrenn sva. þa er vvinir
 varir brendo bygðer oc akra en brutu borger oc þorðo
 eigi at beriaz við oss. var sok til þess at ec vëra hvg- 30
 siúkr. oc þar fire fek ec alldrege ro. En þviat fëre
 gevaz a at beriaz við sialvan Darium oc allan hans
 afla. oc liclegt se at hann mege eigi forðaz þenna
 bardaga með flotta þa er nu enge sa lutr er mek hvgsyke.

4—10. oc—sialfr: ul. — 18. eigi: veit tf. — 26—34.
 Parmenio—hvgsyke: Nu er engi hlutr sa er mik syti þviat
 nu ma ek beriaz med Darium konung sialfan.

En til hvers dvel ec nu. faret oc taket vapn yðor oc
 buez eptir veniu. Ec man íannat sinn segia her af
 fleira íbeta tome. Síðan letr konungr blasa til at liðet
 herkleðiz. hann vapnaz oc nu sialfr. stigr síðan ahest
 5 sinn er Bucifal heitir. Alldregi hófðo Grickir set kon-
 ungenñ katara fra því er þeir borðoz et fyrsta sinn
 vndir hans merkiom. Oc er hann riðr fram íliðet. þa
 styrkez ihugenum hverr er konungen ser. oc margr sa
 er aðr var otta fullr. vente þegar at vel mondi takaz.
 10 þvíat sva þotte sem sigrenn sæte íandlite honom. Nv
 scipar hann liðe sino í sveitir. oc scipar síðan fylking-
 ar. hann biðr oc sina menn varaz við kerur þer er
 Darius konungr hafði iarna latet. sva at þar var meizla
 van af þeim er fyrir yrðe. oc af þeim herbunade matte
 15 hann venta ser mikils sigrs. Oc því gefr Alexander
 konungr Grickiom þat rað. at þar sem Serkir leypa 74
 fram með þeskonar kerum. scyle þeir vikia tva vega
 undan oc geva þeim rúm. oc snua síðan eptir þeim oc
 gæta þess at hvaregir have faret orendlaust hestarnir
 20 eða þeir er kerunum styra. Oc þa er hann hafðe
 slikar aminnengar gort sinom monnum. kemr til hans
 maðr einn sa er laupet hafðe fra Serkiom oc segir
 honom at Darius konungr hevir kasta latet niðr her-
 sporom íeinhveriom stað leynelega oc etlar þat ef hann
 25 fær eigi sigrat Gricke með ofrefle. at þeir scyle þo verða
 sigraðer með slikum brogðum. Alexander konungr lét
 taka þenna mann oc varðveita til þess at hann take
 sliet vpp sem hann stundar til. þa er reynt verðr hvart
 hann segir fals eða eigi. hann lét oc gera kvnnict
 30 ollum herinum eptir því sem honom var sagt hvar
 hersporum var niðr kastað. oc biðr at aller | scyle 18b

8—9. oc—takaz: ul. — 14—15. þeim(1)—sigrs: ul. — 17
 — 20. scyle—styra: skylldu þeir undan vikia ok lata hina
 hlaupa a glæ enn vikia síðan aptr ok vinna þeim slíkt
 illt sem þeir megu. — 24—26. í—brogðum: til vada vid
 Girki.

varaz þann stað at eigi vyrðe þeira kraptr yvirkomenn
 af prettum Darij konungs. Nv riðr hann framan fire
 fylkingarnar oc eggjar liðet alla vega. síðan talar hann
 fire herinum oc hefr sva mal sitt. Nv er þar komet
 goðer drengir at oss er fire hondum et síðarsta starf. 5
 en hvert agæte monom vér fa af þeim orrostom er ver
 hovom haet nema guð oc hamingian leiðe til goðra
 lycta varn enn síðarsta sigr. Oc þess me gum ver
 uruggir vnta. þvíat hamingian er íafnan styrkir Alex-
 andrum vill þiona mer sem hon vill yvir vera oðrum 10
 hófðengiom. þegar eptir þat er allt Gricland hafðe numet
 mer at þiona. oc vér forom þaðan íbrott. sende hon
 ímot oss vviné vara til þess at var fregð mette sem
 fyrst framgang taka. oc þoat þeir er þa borðoz oss
 ímote hefðe vilia til at gera slíet íannat sinn. þa mono 15
 75 þeir alldrege þora þat síðan. Allr þesse mugr er ímot
 oss er kominn ognar með ongo oðro en hófðatale. oc
 þvíat hamingionne leiðez nu at telia hversv margan
 sigr ver hovum fenget þann er henne þickir eigi mikils
 verðr. þa starvar hon nu þar íat ver scylem áeinum 20
 dege fa sigrat heimenn allan ísenn. Oc því meira man
 þesse sigr þickia verðr sem þeir ero fære er hann mono
 fa. en hiner fleire er sigraðer mono verða. Ganget nu
 þa ígognom þessar enar vviglego fylkingar þar sem
 sverðen ryðia gotor fyrir yðr. hygget at hvessv scilldir 25
 þeira oc hialmar scina at gulle oc gimsteinom. oc hvessv
 liomar af þeim dýrum kleðum er þeir hava ásek boret.
 Hver myne spara við sek at sigra þa er þannog buaz
 til bardaga. hver mon hende drepa við boðno gulle
 nema sa er ecke veit. En þer me got nu vel oc letlega 30
 eignaz allan þann auð er þessar þioðir hava saman
 boret ef sverðen erv lyðen. oc andsvara með storum
 hoggum fegiornum hug þeim er eigi þyrstir minnr til
 draps oc dreyra vvina sinna. en til gullz oc gersima.

1—2. þann—kgs: ul. — 14—16. oc—síðan: ul. — 23
 —S. 74,6. Ganget—beriaz: ul.

Allt þat herfang er þer megot her sia oc fá. scal yðart vera en eigi vart. Sigret at eins mer til handa. en sciptet feno með yðr. Hverr sa er sva vill beriaz at mer like scal vera felage minn vm fręðena. en taka 5 til sín allt annat. oc berez hann eptir því sem hann ser mek bēriaz. Oc ef Alexander verðr eigi sénn iframan verðre fylkingvne. oc snue hann bake við vvinum sinum. þa man hava sacvorn fire sek hverr er sliolega vill beriaz eða flyia. oc vist man honom sv soc vpp 10 geven. En ef ek líve mer eigi miok oc mæla ek alldrege þetta við kappann hia mer. far þu fyre oc bersc fyrir okr baða. þa em ec verðr at hava þa felaga. er 76 mer fylge mannlega. Hver sa er konungr scal heita verðr scylldr til at geva þau dæme af ser sialvom er 15 reyste menn mege raustleic af nema. Sva melte hann oc nu laupa saman fylkingarnar. sva mikit hark oc ogorligr gnyr varð þar af sem verða monde ef heimrenn allr rapaðe.

20
V I manaðe þeim er maius heitir tecz orrosta með þeim Alexandro oc Dario snemma dags. sva er til visat íhelgum bokum at þenna bardaga have Daniel fire sagt 25 isinne spasogo. oc sa buccr er hann sagðe at or norðrhalvu heims monde koma. oc Serkiom var sannlega guðleg hefnd sins ofsa synir sek nv. Oc þegar er sa maðr sa konungenn Alexandrum er Aristomenes heitir ettaðr af Indialande. keyrir hann fast fram fil er hann 30 sat á. oc scytr til hans spiote sva snart at ígognum gek sciollid hans oc spiotzoddrenn nam íbrynionne staðar. Alexander konungr leggr ímote spiote á filenum sva at þegar gengr áhol. Af falle hans varð mikill dykr. oc í því er fillenn tók at riða. setr konungr sverð sitt ahals Aristomeni sva at af gek |

8—15. sek—nema: ser er sua gorir. — 18. Overskr.: Her hefr vpp orrosta Alexandri kgs ok Darij kgs.

226 fol. höfudit. Ok er Girkir sea þetta. þa kalla þeir ok segia sva. Vár er sigrinn. vár er sigrinn. Serkir drifa nu þyckt at. ok bera allir skotvapn æ konunginn Alexandrum. æigi verdr hann skelfr med vapna ganginn 5 helldr örugr. þviat hendr ok hamingia stydia hann sterkliga. sva lætr hann sem ecki se fyrir þo at vapn Serkia sé. ok nu drepr Alexandr konungr i þessi fram- 77 reid adra .ij. menn. Anar var egiptzkr. ok het Pharos. en anar syrlendzkr ok het Elephas. þurr iord er adr var þyrst. náir nu at drecka varmt blóð nogt. þviat 10 nu er mikit mannfall j huarutuegia lidinu. Philotas son Parmenionis gengr nu vel framm hann drepr .ij. riddara. þa er nefndir eru. het anar Enos. en anar Kainan. Enos hafdi adr drepit þann mann girzkan er Esiphilus het. enn Kainan þann riddara er Laudrem- 15 enon het. Sa madr stefnir nu i moti konunginum Alexandro er Geon het. ok bygdi vid hafit rauda. sva er sagt at fadir hans vęri blámadr. enn modir hans risadottir. Geon hafdi tekit vóxt at erfdum eptir modur sina. ok þar med yfrit ferliga asionu af fedr sinum. 20 Morgum manni stod af honum mikill ótti. bædi fyrir vaxtar sakir ok yfirlita. þersi madr vill giarna ná fundi konungsins Alexandri. ok rydr ser götu sva at hann drepr .xv. menn med rotaklumbu einni. Ok nu kemz Geon þangat sem konungrinn er fyrir. Alexandr 25 konungr undraz mikinn vóxt hans. Geon vedr framm med rotaklumbuna reidda. ok kallar med ogurligri röddu. Huer ærsl egia þik konungr. at beriaz med þann mann sem kominn er af risunum sealfum. er arædi hofdu til at beriaz med sealfan Iouem. ok mundu 30 hann keyrt hafa af sinu riki ef elldingar hans hefdi æigi hlift honum. Ok i því er Geon mællti þetta.

1—S. 80,13. höfudit—flyia: efter B; lakune i A. — 3. kginn: sialfan *tf. D.* — 7. Serkia: D; Girkia B. sé: fyrir *tf. D.* — 10. náir: stillir D. — 15—16. Laudromenon *skr. D.* — 19. tekit: feingit D. — 25. þangat: fram þann veg D. — 29. er²: þeim er D. — 32. hlift honum: hialpat honom ok hlift D.

skaut Alexandr konungr spíoti í gín honum. ok nístír sva tunguna nídr víð kuerkrnar. at hann megi æígi gudlasta þáðan af. Enn því at hann fellr æígi með skotít. hleypír Alexandr konungr at honum ok verdr
 5 þá Geon at falla fyrir bríostí hestzíns. er snart líop at. Gírkir bera nu vapn æ hann. sva ímargr sem at ma komaz. ok senda hann sva saxaðan til helúítis. 78
 Nu rídr framm einn ríðdari. sa er Clítus het. ok drepr þann mann er heítír Sanga. Ok er brodír hans sá þat. 10
 sá het Damaskús. skytr hann at Clítu .ííj. gaflakum í senn. ok er hann ser at Klítus fær af ser borít skotín. hleypír hann or kerrunni ok hógr til hans í híalmínn. ok rauf á híalminum. ok í heílanum mundi suerdíť hafa stadar numít ef brynhattrínn er hann hafdí vndír
 15 híalminum. hefdí æígi hílft honum. Enn þó at Clítum suímradí með hoggít. þá lek hann þó með þenna sem hínn broður hans. rak spíotít í gegnum hann. Metha het fadír þeíra ok var hann nær staddr drapí sona sínna. þrutín reídí banar honum at grata dauda þeíra.
 20 Enn sva gerír hann bleíkan. sem dauínn setíz í andlít honum. ok þó kalladí hann a Clítum sva mælándí. þú hínn grímmí kuelíari drapt sonu mína tua. ok skemdír í þeíra drapí líf vesállar móður ok óruasa fódur. Eekí er þer nu hedan af vgeranda. drep þú nu
 25 gamlan karl æ fæťr sonum sínum. ok lat konu mína helldr gráta .ííj. enn .íj. Slíkt sva mælír Metha víð Klítum. ok skytr síðan gaflakí at honum. þat stefnír framan í andlít Clítí. Clítus bregdr. upp skíldí sínum víð skotínu. ok festír þar í skotít. þat sama gaflak
 30 þrífr hann ok sendír apťr Methe. þat flýgr ígegnum barka síns lavardar ok nu fellr Metha ofan æ sonu sína. ok ferr sva til helíar. at hann fadmar sonu sína

6. at(2): víð *D.* — 11. er: þvíat *D.* — 13—14. suerdíť . . numít: *ul. D.* brynhettan *skr. D.* — 19. þeíra: sona sínna *D.* — 20. gerír: setr *D.* — 32. sonu sína: þá *D.*

bada. Enn betr ætla eg seígír Meístare Gallterus at þeígia yfír meðann mæ huer laun þesse madr Clítus tok sínna velgíorninga. Sa madr gengr nu fast framm er Níchanor het. anar son Parmeníonis. hínn mesti kappí. enn hamingían tíoar honum míkít í fyrstu 5
 framgöngu. ok gefr honum at vínna stor verk á sínum 79
 vuínum. varla fengu fotgöngumenn stadíť með fráekílígum hógum hans ok lá víð sealfť at hann mundi koma Daríanís æ flotta. ok nu falla Daríaní þýekt. Sua míkíll fíoldí drífr nu til hallar Plutónís. at þar 10
 verdr nalíga rumfáťť til víðrtöku þesse er þó fenguz ollum nockur sémílíg rúm. víð þat er hann er gođr víđtakna þvíat hann vísar óngum út. þeim er til hans koma. ok honum hafa með nockuru þeonat. Ok nu goríz sua míkít mannfáť at Atrops ein af þeim .ííj 15
 systur er orlógunum styra fær æígi sua skíott slítít órlags þraduna sem þeim þíckír þurfa. legía systur hennar nu nídr verk síťť. ok slíta nu allar órlags þraduna. sem þær megu tíðaz. Eínn veg deya nu ríkír sem vríkír. þvíat dauínn gerír óngvan manna mun. 20
 Margr berst nu fráekílíga. enn þó berr Níchanor eínn af ællum í sínní frammgöngu. ok sua þíckír honum sem eekí se at gert. þóat fíoldí manna se níðr drepínn. hann sækír nu framm at fylkíngu Daríj konungs. ok víll fínna hertogann Remmonem. er míkít íllť gordí a 25
 Gírkiúm. ok nu þróngíz huar í móťí óđrum. ok sem þeír fínnaz. gefa menn þeim rvm at ríðaz at. huargí fær nu komít sarí aa annan. enn brutu badír sín spíot-skópt. því næst brugdu þeír suerđum sínum. ok gefr huar ok þígír af óđrum stor slög. Taka nu skíldír 30
 þeíra at hóguaz. ok geraz þeír míok sarír. ok þar kemr at þeír falla badír til íardar. Níchanor kemz fyrrí a fæťr. ok náír suerdí sínu ok keyrír þat þegar í gegnum Remmonem. ok er Serkír sea hann fallínn. vílía þeír

1—3. Enn—velgíorninga: *sál. D.*; *ul. B.* *I orig. står ðette, hvor Klítus nævnes først.* — 8. hans: *D.* *ul. B.* — 10. míkíll fíoldí: mart *D.* — 11. nalíga: nu *D.*

allir sækia at Nichanore. Hann verst vel ok drengiliga.
 þar koma ok riddarar af Hircania med mikinn styrk
 ok sækia at honum allir. þeir sla gard vm Nichanorem.
 ok nu mæðiz hann af langri sokn ok snarpri. ok 80
 5 stakar hann fyrir vapnaganginum. Enn þo bifaz alldri
 hiartat. Nu fellr þersi madr vm sidir er verit hafdi
 sem hinn styrkazti borgar veggr Alexandro konungi
 med miklu lofi. sem uerdugt var. þui at hann hafdi
 margan man fyrir sik adr en hann fell. af falli Nich-
 10 anoris vard illr kurr i lidi Girkia. Alexandr konungr
 verdr nu var vid þessi tidindi. ok helldr þagat til er
 sea hin styrka stod hefir fallit. ok nu vard bleydi-
 monnum ægi gott at verda fyrir honum. sua sem hann
 var beiddr. Syndiz þat flestum rad at hallda vndan
 15 honum. Fidas het einn riddari sa er fyrstr vard til
 at snua ímot konungi. hann var fridr madr synum.
 ok sua vel ættadr at hann var kominn fra Ciro kon-
 ungi. honum hafdi Darius konungr heitit systur sinni.
 ef hann gengi sua framm. sem þeim hæfði er mægiaz
 20 skyllði vid sealfan hann. Sa madr ridr imot honum
 iafns vaskleiks. er Epestio het ok getit var i fyrra
 bardaga. Hann legr spioti i skiolld Fidie ok i gegnum
 hann. ok fell hann daudr til iardar af hesti sinum.

FRA ALEXANDRI KONUNGI OK DARIO KONUNGI. CAP.

Ðat er nu næst at segia af þeim monnum er varu
 25 i fylking konungsins Alexandri. at huerr berst ódrum
 diarfligar. ok nu tekr Alexandr konungr at briotaz
 æ þa fylking er sett var til giętzlu med Darium kon-
 ung sealfan. hann ueit nu varla huat til rads skal
 taka. þar sem þrotin uán goriz at hann megi sigraz.
 30 þuiat nu falla menn hans. ok eru brytiadir sem bufe.
 Metnadr ok skammfylli þanar Dario konungi at flyia
 enn ottinn egjar hann vndan at hallda. Ok medan
 hann efaz i huart hann skal flyia undan edr ægi. sér
 hann sina menn flyia huern sem ma. þa leypr hann
 35 æ hest einn er hann feck þrifadan. ok uerdr nu sealf 81

sem adrir at flyia. Alexandr konungr verdr nu var
 at Darius konungr hefir flyit or orrostu. hann keyrir
 nu hest sinn sporum. ok hleypir framm yfir valinn
 ok þagat eptir sem Darius flydi or orrostu. Sva ridr
 hann mikit at óngir hans menn gatu fylgt honum. 5
 Darius konungr hleypir ægi slétta vegu. helldr grytta.
 þar til er hann kemr yfir á þa er Licus heitir med
 litla sueit manna. þa nemr hann stað ok hugsar huart
 hann skal nidr briota bruna er yfir var ána. þviat
 hann ser at ægi fær Alexandr konungr nad honum. 10
 ef hann brytr af bruna. enda komaz þa hans menn
 ægi yfir ana. ok eru þa hognir nidr. af vuinum sinum.
 ok fyrir þui sigraði manndomrinn nytsamligt rad. ok
 hirti Darius meir vm anara lif enn sialfs sins. Dariani
 renna framm til brvarinar sem þrönguaz mega þeir. 15
 þat er allr fioldi er tuifalldr þorsti keyrir æ merkr
 brott. at leita ser vatz ileynum. ok at þi vatni leggz
 huerr sem hann finnr. ok til þers dreckr margr. at
 hann deyr af. sua tyniz þar ok mart lid. at þat leypr
 isenn a bruna mart. sua at hon hefir ægi rum til 20
 med at taka. ok lætr sua lifit.

ORROSTA ALEXANDRI KONUNGS OK DARIJ KONUNGS.

Nu tekr at kuellda. enn Alexandr konungr fær ægi
 nad Dario konungi. ser hann nu sina menn flyia med
 sliofudum vapnum ok mikilli mæði. Sakaz nu vm þat
 er nattin nalgaz. Tekr nu þat rád. at hann snyr aptr 25
 til lids sins. ok vill nu veita Parmenioni. er hann
 hafdi skiotliga fra ridit. ok þa leypr imoti þeim einn
 riddari med þeim tidindum. at Parmenio hafui sigrat
 þann mikla mug. er hann bardiz med. ok sendi hann
 mik til yduar herra at bera ydr þersa sögu. Alexandr 30
 82 konungr verdr nu gladr vid þersi tidindi. ok snyr til her-
 buda sinna. ok er minzt van var. kom i moti þeim

23. flyia: i orig. svarer intel hertil. Unger mener, at der mulig bør læses: fylgia.

ein fylking Serkia or dal nöckurum. su er all þotti
loga af gylltum hialmum ok smelltum skiöldum. þeir
er fyrstir foru af Serkium namu stad er þeir sá lidit
fara. ok er þeir sá hue litit lid þeir hofdu. runnu þeir
5 þegar á Girki. konungr sealfir ridr þegar framm fyrir
merkin. er hann vissi huat titt var. ok vill æigi fordaz
haskann. ok setr sik briost fyrir fylking sini ímot
vuinum sinum. á huert opt var hardliga leitat. ok
alldri matti sigrat verda. Enn hamingian stod honum
10 æigi fiari. þuiat hann mætti þegar i fyrstu hofdingia
þers lids. ok keyrir þegar spiotit igegnum hann. hann
het Gazak. ok nu er mikit mannfal. er náttu tekr. ok
þickir nu Serkium uænna at flyia. | en beriaz lengr. 19a
leynaz þeir nu brott or barda[ga]num hverr sem komaz
15 ma oc nema eigi fyr stad en um miðnette þa er þeir
koma íArbola þann stad er sva heitir. þar var fyrir
Darius konungr. oc þat lið er undan hafðe komiz með
honom. Hann leitar þar raðs við sina menn hvat nu
scal at havaz. Döma þeir þar allir saman íhryggum
20 hug vm hamingio tión sitt oc þat mikla slag er þeir
hava fenget. Siðan er Darius konungr fêr af ser rundet
møðelegom andvorpum harmþrungins hugar litr hann
yvir lið þat er Grickir hofðo leift honom oc mælr sva.
þat er manzens eðle at þola stundum stor áfoll. en
25 fagna stundum af farselligom lutum. bogna fire harð-
rette risa þvi nest vpp við apr fengenn tima. slict
sama hende Kresum konung sem oss hevir nv. oc enn
hellr þann ágeta konung Cirum er ein kona fek yvir
komet. Oc sa Xerxes er þacðe havet allt naliga með
30 sinom scipastole naðe varla með eitt scip apr at venda
til sins rikis. oc fire þvi scal enge nyiung fa snuet 83
sterku brioste at enge log scyllda hamingiona til at
vera manne iamnan holla. En þat er sigroðum einga
ván at venta ser sigrs áuvinum sinum íannat sinn.

13. en—lengr: *ul.* — 14. bardanum *skr. A.* — 22. hann:
ul. A. — 32—S. 81,5. at¹—vera: *minu.*

Ec veit vist at Grickir mono nv hallda til borga þeira
er eyddar ero af monnum. en fullar af fe. þar man su
ágiarna þioð leita þess at stoðva þorsta sinn águlleno.
oc seðia fengenn hungur ányio ránfenge. þat hygg ec
oss mono haglect vera. Nu man ec fara ut íMediam 5
íþann luta rikes er vfríðrenn hevir ecke grandat. man
ec þar endrbött fa styrk minn allan. Eigi man oss
oc þat meina nv sem fyr at ver dragem eptir oss óf
fiar. born eða konor oc þionosto menn þeira. þuiat þat
hava mattvgir menn reynt at langre veniu hvesv miket 10
slikir lutir talma þeira framkvømd er beriaz scolo. Oc
þuiat Alexandro hevir þat sigr gevet er hann dro eigi
eptir ser þeskonar þunga. þa man hann oc þar fyrir
tyna sigrenum er hann hevir slict allt teket ísitt valld.
oc sa er sigradez frials af sinv fatøke. man yvir verða 15
komenn laðenn af herfangi. þuiat með vapnum ma
sigr vega hellr en með gulle oc gersemvm. Manndomr
oc reyste goðra drengia veria lond oc riki betr en auðr
eða sterk vige. Forom nu þar sem ek kom aðr á i
vthalvor rikes vars. oc hirðum eigi þoat oss se þat 20
nockot snuet til vanvirðengar. þuiat þat er manne
nytsamlegt þa er þungt vill veita at freista fleira við
en þess eina er fagr orðromr falle til. raún hevir þat
optlega sannat. Vér vitum oc at enir fyre feðr forellrar
varir hava ratað í iamstor afelle oc þa hava þeir um 25
riðar sakir undan hallat úfriðenum. oc þyrmt beðe ser
oc úvinum sinum þar til er hamingian hevir vitiat
84 þeira. oc gevet þeim hêra lut. en hinum niðran er aðr
hava sigre raðet. Sva lykr Darius konungr sino male.
oc menn hans røma lítt þessa raðagorð. þickir boren 30
ván at hann mone apr fa nað sóma sinum þar sem
Alexander ma þegar at komanda morne setiaz vm
sialva Babilonem. oc aðrar borgir þer er hann hafðe

7—19. Eigi—vige: Man oss nu ok æigi þyngia konur
ok börn gull ok silfr ne klædi god er vuir varir hafa
hertekit. — 21—24. þuiat—sannat: *ul.*

varnarlausar gefit ívalld úvina sinna. oc at siðr venta þeir at hann mone aptr fa þat er hann hevir latet. at þeir etla at hann mone vera brátt af settr ollo rikino. En þo vilia allir fylgia honom út íMediam. hvart sem 5 þar helldr meir til at liðet þickiz vm sec vru ggara meðan þat hellz saman. eða trey stez þat eigi at briota boð konungs þo at hans fyriretlan syndiz nu flestum vlikleg til mikillar uppreistar. | Þat er nu at segia fra 19b Alexandro konunge at hann sciptir herfange með liðe 10 sinu íþeire borg er Darius konungr hafðe dvaliz íum nottina eptir bardagann. scortir hann nu hvarke til fong ne vilia at geva hveriom yfren erveðes laún. siðan fer hann yvir Siriam hvatlega. þviat hann girniz at koma til Babilonar sem fyrst oc fa hana með vallde. 15 ef hann naer eigi með þeira villd er borgena bygia. Oc þa er hann atte scamt til staðarens. kemr ímot honom Matheus með sonom sinum sa maðr er einn var ageþastr af þeim hoððengiom er þionat hoððu Dario. hann gefr ívalld Alexandri sialvan sek oc borgena 20 Babilonem. konungr tekr honom bliðliga. oc verðr harða fegenn hans erende. þviat mikit oc langt starf monde til þurva at vinna sva sterka borg oc fiolmenna. þesse maðr Matheus er iamnan hafðe ser aflat mikillar fregðar af sinne reyste. oc ifyra bardaga konunganna varð 25 miok ageþr af freknligre framgongu gaf oðrom dōmi asialvum ser at hyllaz at Alexandrum konung oc fridaz 85 við hann. Eptir þetta scipar Alexander konungr liðe sino ifylkingar þannog sem mest syne. mege til vera. oc biðr Gricke fire fara. en Serkia lið eptir. oc stefnir 30 siðan til staðarens. borgarlyðrenn drifr út ímot konunge. oc synir af ser mikinn fagnað íhans tilkvamo.

1—3. oc—rikino: *ul.* — 4—7. hvart—kgs: edr þangat sem hann vill fara. — 8. þat: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Alexandro kgi. — 10—11. í(1)—bardagann: *ul.* — 27—30. Eptir—drifr: ok sem Alexandr kgr kemr i nand borginni gengr allr borgarlydr.

Auðr sa er fornkonongar hoððu saman dreget. er hvervetna til synes borenn við þenna nyia konung. oc scurðgoðen sialf erv boren ut or hofum sinum ímot honom. dyrir vevir eru viðá breiddir út ávegenn þar sem herrenn scal riða. Gamlir bōndr oc alldraðar 5 hvsfreyior taka kleðnað sinn enn bezta. þrelar oc ambattir hava oc sva goð kleðe nu. oc þau kenna sek varla oc gleyma nalega nauð oc nofnom sinum þeim er þar fylgia. oc lankleðe gera þann margan her rikmanligan er fatekr var. strēten ero þakeð með enum 10 fegrstum blomum þar sem konungr scal riða. oc allar þer urtir er bezt ilma erv bornar fyrir hann áelda þa er Serkir hoððu mikinn atrvnað til fire vigslo sakir þeira. þau grimmo dyr er heita figres oc pardi fara firir fylking konungs. oc þar með morg leon. Fiolde 15 mannz drifr íena hesta turna eða aborgarveggina at þeir mette sem gorst sia for Grickia. oc allra helzt konungenn sialvan. Margr leikare fer ut af staðenum með allzkonar songfore mote konunge. oc þeir ganga margir með neigt hofuð ímot honom. er spamenn voro 20 kallaðer. oc letoz vita firir orlog manna. þeir voro til komnir af Egiptalande. oc or þeire borg er Menphis heitir er íþann tima hugðu margir mestan spaclek í bua. Sva segir meistare G(alterus) true slico hverr af 86 er synez. at sialvr Rumaborgar lyðr have alldrege teket 25 með iammikenn prís við sinum hoððengiom eptir þau storo hervirke er þeir hava gort. oc þat var maklegt segir hann at sva vere gort. þviat ef rett er hugsat vm verc annara konunga. oc se þau sannlega lovat. oc iannan stað se þat vpptalt er Alexander konungr vann. 30 oc at hugt hvesu mikit hann tok ífang ser áunga alldre. oc með hvesv litlu liðe hann barðez ímot enum mestum hoððengiom. oc hvesv scamma stund hann

1—4. Auðr—honom: *ul.* — 4—14. þar—þeira: ok skurðgodin sialf voru ut borin or hofunum á moti honum. — 18. af: *ul. A.* — 26. iammikenn prís: iafnmikilli virðing. — 30. þat: *ul. A.*

hafðe til at leggja undir sek heimenn allan. þa man sva synaz sem allir þeir konungar er fornscálden hava mest lovat ísinom bocom. have veret lyðmannligir hia þessum konunge. oc vist mette Lucanus segir hann 5 þickiaz oflovat hava keisarann Iulium ísinne boc. Vilde guð at nu vere Fracka konungr slíkr sem Alexander var. þa monde skiott allr heimr þiona retre tru.

VI Alexander konungr er nu kominn íborgena Babilonem. oc nu mēlir meistare G(alterus) þessum orðum 10 til borgarennar isinne boc. Se her Babilon drep heimsins. oc otta konunganna. se her nv | þann Alexandrum 20a er þv matt oppt sinnum sia firir ihelgum bocom oc spasogum at koma mynde. oc sigra allt Asiam. Hygg at honom vandlega nu er þu þarft eigi at spyria til 15 hans. oc dramba eigi við honom. þoat þv havir hann lucðan fire innan sterka tiglvegge. þar er hann faðmar allan heimenn með sino valde. oc sialvir konungarnir reðaz þegar er þeir heyra nafn hans. þessi scal vera 87 þinn konungr. er aull veralldar bygðen mette girnaz 20 til yvir ser at hava. ef hans tign hellde vel íalla staðe þeim mannkostom er hann tok vpp ífysto með henne. Se. segir hann enn til borgarennar. hversu stillelega stiorn hann veitir sigroðom þeim er geva sec íhans valld. oc lit ámicla millde þess mannz er hamingian 25 veitir flesta farselld. oc sva lin log gefr sinum undirmonnum. oc hofuðstað rikis sins byggvir hann þeim somom. er fire scommo borðoz ímot honom. oc gerir ser af uvinum ena kærsto vine. Nu snyr mæistare sino male meír til konungs sialfs. oc segir sva. At af marg- 30 fallego munuðlive þvi. er meira gang hafðe íþessare borg Babilón. en hyervetna íoðrom stoðum. oc af ugrynne fiar þvi er hann fek þar. misti hann þess

8. Alexander: *Overskr.*: Her segir af meistara Gallterium. — 10. her; herna. — 18. þessi: Sia. — 26. -stað: stadi. — 32. misti hann: þa beygdi hann nockut vninn styrk.

retletis oc þeira manndyrða er hann hafðe numet af meistara sinom Aristotili. Sva mioc er þat folc orscamma er þenna stað bygðe. at þa er vinet villir huge manna. oc kveycir liotlega losta girnd. lata þeir er veita vinet beðe falar við feno konor sinar oc detr. oc ef 5 dryckrenn gerir þeim úsþaran peninginn er ser vill kono kaup. þa pytir hann hana nauðga er fala letr. ef hon vill eigi losteg. þat er þar oc siðr við dryckenn. at iamvel hofðengiarnir sialvir sem aðrir lata leika fire ser allar nētr nalega. Tva daga oc xx. var Alex- 10 ander konungr íBabilon. Oc þviat herrenn allr hafðe nv livat sem lyste. oc leget idryckio alla þessa stund. var sva dignað daðen ímorgom. at ef vvinir þeira hefðe nu þegar áþa laupet. mondo þeir ecki sva freknlega framganga. sem venia var til iamnan adr. Nv riðr 15 konungr ut af staðenom með allan her sinn. oc ávöll- 88 um nockorum fogrum eigi langt fra borgenne. letr hann stauðva liðet fire þa sauk at hann letr þar vpp segia þau log er hann vill setia. oc þat er hann scipar oðrovis íherinom en hans forellrar enir fyre konungar 20 hofðu sett. oc semr nv allar þionostur af nyio. setr hofðengia yvir hveria þusund riddara þa er ciliarche ero kallaðer álatino. til þess at hver þeira mege sannliga proba þa sveit er hann er yvir scipaðr. oc scynia þat at slict take hver vpp sem hann þionar til. oc 25 eige mege sa með false gera sec goðan dreng. er hann er daðlæss. eða þvi hefir gleymt er goðr drengr gerer. þat hafðe veret venia enna fyrre konunga. oc sva foður hans Philippi at lata blasa iluðr þa er hofðengiar hersens scylldo setia merke sin vpp. en þviat sva bar 30 opt ímót at eige matte heyra luðrenn um allan herinn fire harke oc vapnabrake þvi er varð. bauð Alexander konungr at heðan ífra scyllde reisa vpp adagenn háva stong til vitnescio. en taka firir mark a nottena reyk

5—10 oc—nalega: ul. — 22. hv. þusund: hueriar x. þusundir. — 24—27. oc—gerer: ul. — 27. hefir: ul. A.

